

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
polletno 210 Din
celoletno 420 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 480 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirano
pisma se ne sprejemajo - Uredništvo
telefon št. 2050, upravljalstvo št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajev št. 7363, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
Istolič, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 2 D 250, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondeljke in
dneva po prazniku

Kmetijstvo Slovenije - apologija SLS

Včeraj se je otvorila v Ljubljani kmetijska razstava, praznovala 160 letnica Kmetijske družbe; so se zbrali zastopniki v prvi vrsti našega kmetijskega, pa tudi drugega javnega in gospodarskega življenja. Ne samo, da je razstava napravila na posetnike globok vtis; ne samo da smo bili priča stremljenju, kako dvigniti in ohraniti naš kmetijski stan. Prišla je do izraza zlasti ob govorih uradnih zastopnikov srednja misel slovenskega političnega življenja in nehoti smo se spomnili na boj Poljakov, na boj Lužičkih Srbov ob nemški meji, kjer je sicer padlo mesto za mestom, a dežela je vzdržala, ker je imel grunt korenine do pekle, ker je živel človeška narava s stvarno naravo, ki se ne da izpodrinuti. Tudi včeraj je bila ta misel v ospredju. Slovenski narod bo ohranil svojo zemljo, ako bo z ljubeznijo in nagnjenostjo priklenjen na njo kot slovenski kmet, ali pa bo bitko zgubil. Slovenski narod bo zdrav in bo napredoval, dokler mu bo slovenski kmet vrelc za druge stanove, ali pa bo delovna moč — enodnevica. Ker se je ta misel soglasno podčrtavala, smo bili včerajšnjega dneva veseli.

Redkokdaj smo imeli nadalje priliko, da bi slišali zastopnike naših političnih strank, naših mest in našega gospodarstva, zbrane tako korporativno, zbrane tako soglasno, edine v tem, kaj je pravzaprav cilj slovenskega človeka v politiki in gospodarstvu. Našemu kmetu je treba strokovne sposobnosti, so dejali eni. Našemu kmetu je treba šolstva, je treba strokovnega zgleda. Pa se je oglasil pristav in eden izmed voditeljev samostojne kmetijske stranke ter priznal: Naj nam bo zgled delo anglo-saksonske rase, ki ima za geslo »co-operation«, sodelovanje vseh stanov! Torej misel, katera načelno nasprotuje mislim, ki so bile vodilne tedaj, ko se je pri nas na Slovenskem ustanavljala takozvana »samostojna kmetijska stranka«, ki je hotela organizirati in vzgojiti slovensko kmetstvo ljudstvo na razrednem stališču. Ravnoisti zastopniki so sedaj priznali, da je misel kmetijske razrednosti na Slovenskem prazna, škodljiva in neodgovarajoča življenjskim interesom našega naroda. Oglasili so se zastopniki trgovine in industrije. Ista trditve. Brez sodelovanja stanov ni napredovanja Slovencev in brez trdnega kmetijskega naroda ni napredovanja slovenskega gospodarstva. Oglasil se je vodja socialistov in se zopet spomnil na ameriške vtise, kaj more donášati sodelovanje ter se toplo zavzel za združne organizacije kmetijskih pridelkov, za združno organizirano kmetijstvo sploh. Zavrgel je torej tudi socialisti idejo razrednosti proletariata, idejo razrednosti kmeta, idejo kakršnekoli diktature in se zavzel za združno organizirano življenje našega kmetijstva in našega naroda.

Slišali smo torej nekako trojno izpoved: Slovenskemu kmetu je pomagati do čim največje strokovne izobrazbe, do čim večjega intenzivnega gospodarstva in ga ohraniti v njegovi veri v mater zemljo. Slovensko politično in gospodarsko življenje je nujna vezanost sodelovanja slovenskih stanov, radi česar je vsako razrednost zavracati. Slovenci in zlasti slovenski kmet se bo gospodarsko rešil, če bomo združno organizacijo speljali čim popolnejše in čim obsežnejše.

Tudi vseh teh priznanj smo bili veseli. Ravno včerajšnji dan, ko je razstavilo slovensko kmetijstvo in pokazalo na pota in cline svoje bodočnosti ter so zavzeli zastopniki politike in gospodarstva svoje stališče do kmetijskega prebivalstva, je bila ena sama prelepa apologija idej in dela Slovenske ljudske stranke. Je bil dokaz, da je ta stranka vprašanje Slovencev pravilno zagrabila, je bil dokaz, da je ta stranka edina, ki zagrablja slovenski problem v vsem njegovem obsegu. Strokovna izobrazba? Kdor zasleduje in lista po zgodovini Slovenske ljudske stranke, bo nesporno priznal, da je samo ona vrgla med narod to geslo in ga sama izvajala v neštetihih prosvetnih večerih, strokovnih šolah in v strankarskih organizacijah. Misel stanovske skupnosti? Ne samo, da mora vsaka resnično ljudska stranka stati na tem načelu in da ni potreba hoditi po zgled med Angleže in Amerikance. Ne samo, da je taka ideja z ozirom na gospodarski položaj in stanovsko opredelitev ter vidno odvisnost posameznih stanov med Slovenci naravnost klasično vidna in razumljiva. S stališča krščanstva in krščanskega življenja, ki je enako bistveni znak našega naroda, se je SLS na ideji skupnosti našega naroda ustanovila, na njej gradila, vztrajala in jo ima še

Ahmed kralj Skenderbeg III.

v Milan, 1. sept. (Tel. »Slov.«) Pod »pritiskom« ljudskih manifestacij, ki so bile vprizorjene v Albaniji, je komisija narodne skupščine za reformo ustave končno takorekoč sklenila, da se postavi na prestol Ahmed beg Zogu, čegar proklamacija se ima izvršiti z velikimi ceremonijami. Albanski poslanci se bodo po izvršeni proklamaciji, medtem ko bo vojaštvo oddalo 101 pozdravni strel, v vili Ahmed beg Zogua poklonili novemu kralju, ki bo potem v slavnostnem sprejemu, obdan s častniki in s telesno stražo, odšel v palačo narodne skupščine, kjer bo prisegel. Potem se bodo vršile velike narodne manifestacije in svečanosti, ki bodo trajale do ponedeljka. — Grški listi, ki stoje blizu vladi, izjavljajo, da je Grška pri razvoju dogodkov v Albaniji popolnoma neinteresirana, ker gre za čisto notranjo zadevo Albanije. Grška želi, da se Albanija politično konsolidira, da bi se mogli sosedni odnosi razširiti. Republikanski listi označujejo dogodke v Albaniji za komedijo, ki jo je vprizoril Rim, in za nevarnost za Balkan. Ustanovitev albanske kraljevine na obstoječih razmerah ne bo nič spremenila, ker že dolgo obstoji italijanski protektorat nad Albanijo. — Po drugih vesteh je glavno mesto Tirana hermetično tesno obkrojena od orožnikov, ki branijo nasprotnikom Zogua, da bi prišli v Tirano. V Albaniji se vrše krvavi pokolji med vladnimi orožniki in vstaši.

Večni madjarski optanti

v Zeneva, 1. sept. (Tel. »Slov.«) V daljši tajni seji, ki je sedela danes javni seji Sveta Društva narodov, je Svet obširno razpravljalo o madjarskem predlogu, da se optantsko vprašanje nanovo postavi na dnevni red. Grof Apponyi je v več velikih govorih utemeljeval in zagovarjal ta predlog. Romunski delegat Antoniadu, katerega je podpiral Pavel Boncour, je temu predlogu ugovarjal z utemeljevanjem, da je Svet Društva narodov pred kratkim zadevo končal in je odkazal madjarski in romunski vladi v direktna pogajanja. Lord Cushendun je zastopal stališče, da naj zadeva pride proti koncu prihodnjega zasedanja, to je še tekom septembra na dnevni red, če bi do tedaj direktna pogajanja ne imela nobenega uspeha. Nemški državni tajnik Schubert in italijanski delegat Scialoja sta se zavzemala za to, da stvar pride na dnevni red, če je madjarska vlada mnenja, da direktna pogajanja niso imela nobenega uspeha. Svet Društva narodov bo morda še danes o tem sklepal. Madjarska vlada sedaj opira svojo prošnjo na čl. 13. in 14. pogodbe Društva narodov in očitno sili na to, da se da mednarodnemu sodnemu dvoru nalog, da interpretira čl. 239 trianonske pogodbe, ki bi madjarsko zadevo označil kot upravičeno, če ne bo romunska vlada proti temu uveljavljala romunsko agrarno reformo kot višjo silo.

Vodilni politiki čaka'o

v Zeneva, 1. sept. (Tel. »Slov.«) Glede izpraznitve Porenja se s francoske in angleške strani naglašajo, da razgovor med Poincarejem in Stresemannom ni imel večjega obsega kot navadno izmenjavo medsebojnih misli. Radi tega se na letošnjem zasedanju Sveta Društva narodov o vprašanju izpraznitve Porenja, spremembi vojnih dolgov in priključitvi Avstrije sploh ne razpravlja. Očitno hočejo rešitev teh vprašanj odložiti na poznejši čas, da se ve, kdo bo v Ameriki nov predsednik. V francoskih diplomatskih krogih pravijo, da je treba čakati. Zelo pomembno je, da se Chamberlain in Stresemann ne udeležujeta zasedanja. Velika mednarodna vprašanja, ki so danes na dnevnem redu, se ne bodo rešila s potezo peresa.

Rusija pristopi h Kellogu. Sovjetska vlada se je odločila, da pristopi na povabilo francoske vlade k protivojni pogodbi in je odposlala francoskemu poslaniku tozadevno noto. Povabilo samo na sebi pa je sovjetska vlada ostro kritizirala.

Najprej topove — potem mir

v Washington, 1. sept. (Tel. »Slov.«) Kakor se čuje, bo predsednik Coolidge zahteval od senata, da sklepa najprvo o mornariškem programu in šele nato potrdi Kellogovo pogodbo. Coolidge je itak zastopal stališče, da obsodba vojne še ne pomeni razorožitve in močne obrambe držav. Coolidge pritiska na zgraditev močne ameriške mornarice radi tega, ker je hkrati z drugo ameriško javnostjo vznemoljen nad francosko-angleško antanto, sklenjeno z mornariškim dogovorom.

danes za osnovo svojega političnega programa. Zadržanost med Slovenci? Skoro se nam zdi, da je izgubljena beseda in odveč, če to stran dela Slovenske ljudske stranke še posebej naglasimo. Število v Zadržni zvezi organiziranih zadrug je najjasnejša priča, da se zadržno življenje med nami razvija edinole pod okriljem Slovenske ljudske stranke in zgodovina početkov zadržnega gibanja, ko so se od

Bolgarija se sporazumela z Nemčijo

Zeneva, 1. sept. (Tel. »Slov.«) Vaš posebni poročevalec je zvedel od pristojne strani, da se je danes med bolgarsko vlado in med berlinsko diskontno družbo v zadevi bolgarskega predvojnega posojila dosegel popoln sporazum. Po tem sporazumu se berlinska diskontna družba odrekla svoji prvi hipoteki na carino v korist bolgarskemu posojilu pri Društvu narodov. Bolgarska vlada se bo po prvi emisiji 5.000.000 funtov direktno pogajala z berlinsko banko. Če se ne bo dosegel noben uspeh, se bo sestavilo posebno razsodišče. Finančni odbor se bo še danes ali v ponedeljek pečal z vprašanjem bolgarskega posojila.

Tudi romunsko-nemški sporazum?

v Berlin, 1. sept. (Tel. »Slov.«) V nemško-romunskih pogajanjih se je že v celoti vrsti točk dosegel sporazum ter je prišlo že do dalekosežnega zbližanja. Romunska delegacija se je odpeljala v Bukarešt, da poroča vladi in dobi nove instrukcije, vrnila pa se bo v Berlin v svrhu nadaljevanja pogajanj najpozneje 12. septembra.

Nemško-romunska pogajanja so se zaenkrat končala tako, da so se z nemške strani stavili predlogi o udeležbi pri stabilizaciji leja, do čim se ni došel romunski odgovor o vračnanju nemškega predvojnega posojila v Romuniji. Od tega pa je odvisev izid pogajanj. Nemška državna banka je za svojo ponudbo glede udeležbe pri stabilizaciji leja stavila rok, da se med obema vladama doseže sporazum do srede septembra. Z ozirom na to se je nadaljevanje pogajanj dogovorilo na dan 12. septembra.

Ali bo Svica radi Rossija protestirala?

v Curih, 1. sept. (Tel. »Slov.«) Glede aretacije Cesare Rossija se v zveznem uradu v Bernu še čaka na točne ugotovitve tesninskih oblasti, da bo potem zvezni urad zavzel svoje uradno stališče. »Neue Zürcher Zeitung« opozarja, da, če so italijanski agenti v Luganu vršili kako svoje poslovanje, se to ne sme trpeti. To je čudno, da tesninska policija takega čudnega delovanja italijanskih oseb ni opazila, ali da mu ni posvečala nobene pozornosti. Ugrabitve Rossija pomenja dejanje, ki težko obremenjuje medsebojno občevanje.

350.000 ljudi obolelo

v Atene, 1. sept. (Tel. »Slov.«) Statistični urad v Atenah ceni, da znaša število prebivalcev, ki so oboleli na Denguejevi bolezni preko 350.000, to je 80 odstotkov vsega atenskega prebivalstva. Ameriška vlada je ponudila zdravniško in gmočno pomoč. Število smrtnih primerov se je znižalo in znaša sedaj en do tri smrtne primere na 5000 bolnikov.

Med Nemčijo in Italijo potni list odpravljen. Med nemško in italijansko vlado je prišlo do sporazuma, da se odpravijo potni listi in da za vsako drugo državo velja veljaven domač potni list. Prejšnji potni listi pa veljajo, če hoče kdo iti v italijanske kolonije.

vseh strani metala tako zadržništvu kot SLS potena pod noge, je dokaz, da je to vprašanje zgrabila najprej in z vso resnobo edino SLS. Če bi še živel in če bi ne govoril strankarsko politično, bi g. Stjepan Radić podal ob letošnjem kmetiskem prazniku isto izjavo kot l. 1909, ko je dejal: »Vi SLS-ari ste bili prvi, ki ste začeli s kmetiskim pokretom na slovenskem jugu in dvignili svojega kmeta na tron.«

Dr. Korošec zopet v Belgradu

n Belgrad, 1. sept. (Tel. »Slov.«) Predsednik vlade g. dr. Korošca sta danes popoldne obiskala v predsedstvu vlade g. Vukičević in g. Stj. Barič. Popoldne pa ga je obiskal v kabinetu notranjega ministrstva g. Lj. Davidović. Razgovarjali so se o političnem položaju. O kakem nesporezumu v vladni četvrtki ni govora. Te vesti današnjih belgrajskih »Novosti« so popolnoma neosnovane. Ugleden član vlade je vse vesti o kakem nesporezumu odločno zanikal. Nasprotno pogosti sestanki članov vladne četvorke le dokazujejo najboljše sporazumevanje vladne večine.

Bajloni guverner Narodne banke

n Belgrad, 1. sept. (Tel. »Slov.«) Glavni upravni odbor Narodne banke je predložil g. ministru za trgovino pet kandidatov, izmed katerih naj predloži enega Nj. V. kralju v imenovanje za guvernerja Narodne banke. Minister trgovine je predložil Nj. V. kralju za guvernerja prvega izmed predloženih kandidatov g. Bajlonija, dosedaj viceguvernerja. Nj. Vel. kralj je na Bledu podpisal ukaz o imenovanju.

Aca Stanojević — ni več zaupnik nezadovoljencev

n Belgrad, 1. sept. (Tel. »Slov.«) V Belgradu je prisel Aca Stanojević, ki je v teku dneva konferiral z vsemi člani glavnega odbora NRS. Poučili so ga o znani resoluciji glavnega odbora in so mu izrazili željo, da bi se sestal širši glavni odbor, ki naj bi končno razčistil položaj. Aca Stanojević ni hotel nikomur dajati nobenih izjav. Izjavil je, da je prišel v Belgrad po svojih zasebnih opravkih. O delu glavnega odbora ni hotel dati nobene izjave. Izgleda, da Marko Trifković ne zaupa Aci Stanojeviću. Sicer pa je položaj v radikalni stranki itak znan, da ima Vukičević ogromno večino poslanskega kluba za seboj.

Premestitve v upravni službi

n Belgrad, 1. sept. (Tel. »Slov.«) Nj. Vel. kralj je na predlog notranjega ministra podpisal ukaz o premestitvi političnih upravnih uradnikov v Slovenijo, in sicer pride vladni svetnik dr. Ivan Seneković 1. 5. iz Celja na okrajno glavarstvo v Litijo, vladni svetnik Ljudevit Klobčič 1. 5. iz Litije na okrajno glavarstvo v Celju, vladni svetnik dr. Anton Farčnik 1. 5. iz Celja v Dolenjo Lendavo za upravitelja okraja. Nadalje okrajni glavar dr. Alojz Trstenjak 1. 6. iz Maribora v Ljutomer za upravitelja okraja. Okrajni glavar Matko Kandrič 1. 6. iz Dolenje Lendave v Gornji grad za upravitelja okraja. Okrajni glavar Frane Vovšek 1. 6. iz Gornjega grada k velikemu županu v Maribor. Nadalje je notranji minister podpisal ukaz o premestitvi Ivana Forčesina, vladnega tajnika 1. 7. od velikega župana v Mariboru k okrajnemu glavarstvu v Celje.

Pri denarju se neha radičevska doslednost

n Belgrad, 1. sept. (Tel. »Slov.«) Danes je prisel v Belgrad narodni poslanec Ivan Čelan. Pri blagajni narodne skupščine je dvignil zase in za 40 poslancev, ki so mu dali za to pooblastilo, dnevnic za mesec september. Torej vendar niso vse zveze z Belgradom prekinjene, kakor to vedno zatrjuje Pribečević! Radičevci priznavajo vsaj blagajno belgrajske skupščine.

n Belgrad, 1. sept. (Tel. »Slov.«) Večina članov naše delegacije na interparlamentarni konferenci v Berlinu se je danes vrnila v Belgrad. Dalje se je vrnil z Bleda v Belgrad vojni minister general Hadžić.

X. Zagrebški sejem

obči mednarodni veliki vzorčni sejem
25. VIII. — 3. IX. 1928

Razstava narodnih del
25. VIII. — 10. IX. 1928

Razstava in sejem za živino
1. — 3. IX. 1928

Zadržni dnevi in poskusno oranje
1. in 2. IX. 1928

Na železnih in parobrodih 50%-tni popust za posetnike, razstavilce in razstavljeno blago. Potne legitimacije zagrebškega sejma, ki veljajo za znižano ceno pri vožnji, se dobivajo v vseh potovalnih pisarnah, pri vseh podružnicah Prve Hrvatske železnice in pri ostalih denarnih zavodih v vseh večjih krajih.

Županski tečaji v Slovenski krajini

Maribor, dne 1. sept. 1928.

Občina, občinsko gospodarstvo in poslovanje je temelj ljudskemu samoupravnemu delu. V tem se kaže več ali manj kulturna in gospodarska višina posameznih občin. Izkazalo pa se je, da je ponekod še danes občinsko poslovanje v visoki meri nedostopno in da ne ustreza več novodobnim zahtevam, ki se stavijo našim občinskim politikom. Zavedajoč se neprecenljive važnosti, ki jo imajo pravilno pojmovane ter izvrševane občinske samoupravne funkcije za kulturni in gospodarski napredek ljudstva, je mariborski občinski odbor sklenil, da se v svrhu pravilnega brenžibnega ter vestnega občinskega gospodarstva organizirajo županski tečaji in to predvsem tam, kjer so najpotrebnejši, v — Slovenski Krajini. Organizacija teh tečajev se je prepusila občinskemu oddelku, ki je svojo nalogo tudi uspešno izvršil. Tečaji, ki so bili namenjeni županom, podžupanom, občinskim odbornikom in tajnikom, so se vršili v Dolnji Lendavi (dne 15. julija t. l.), Murski Soboti (dne 22. avgusta), Belčincih (29. julija), Gornji Lendavi (9. avgusta) in Križevcih (12. aprila). Velika udeležba in pa zanimivi rezultati pregledovanja poslovnih knjig so dokazali v polni meri, kako zelo je bila potrebna organizacija teh županskih tečajev ravno v naši Slovenski Krajini.

Tečaji v Dolnji Lendavi se je udeležilo 22 županov in 34 občinskih tajnikov, v Murski Soboti 36 županov in 29 občinskih tajnikov — na ta tečaj sta prispele tudi občinski predsednik dr. Josip Leskovar in ravnatelj občinskih uradov Ivan Gracner — v Gornji Lendavi 39 županov in 29 podžupanov, v Belčincih 23 županov in 23 občinskih odbornikov, v Križevcih 23 županov in 51 podžupanov oziroma občinskih odbornikov. Tega tečaja sta se udeležila tudi deželna oblastna poslanca Peter Osterc in Stefan Litrop.

Obenem pa se, je v zvezi s temi tečaji, na katerih je predaval vodja občinske pisarne g. Gorčič o osnovnih pojmi občinskega računovodstva in upravljanja občinskega premoženja, o organizaciji občinskih pisarn in o dolžnostih ter nalogah občinskega odbora, izvršil tudi natančen pregled vseh poslovnih knjig posameznih občin. Pri tem so se pokazale mnoge pomanjkljivosti, ki so predvsem poslovnega značaja. V tem oziru so pokazali nekateri nedostaki, ki se nanašajo na najnujnejše poslovanje (blagajniški dnevniki, vloži in sejni zapisniki) in pa na slabo organizacijo nekaterih občinskih uradov.

Pa tudi v kompetentnem pogledu so se ugotovile nekatere nepravilnosti. Tako pobirajo n. pr. oblike razne pristojbine in takse, za kar nimajo zakonitega pooblastila, in se uvažajo za gradnje cest, mostov itd. posebne doklade, ki so brez vsake zakonite podlage. Na drugi strani pa se ponekod uveljavlja težnja, da se lovinna črta iz občinskega proračuna ter razdeli letno med zemljiške posestnike.

Korenine vsemu vprašanju pa tičijo v okolnosti, da manjka izveženih občinskih delavcev. Sicer so v Slovenski Krajini v tem oziru nekatere vse pohvale vredne izjeme, ki se čutijo povsod tam, kjer so nastavljeni okrožni tajniki (v Dolnji Lendavi, Nedelici in Dubrovniku). Navzlic temu pa bo gotovo prva skrb mariborskega občinskega odbora, da poskrbi za primerno število sposobnih oseb, ki bi bile pripravljene za prevzem nekaterih občinskih tajništev v Slovenski Krajini. Seveda bi se morala zagotoviti tem osebam eksistenčna možnost. Brez dvoma bi bila stvar rešljiva na najenostavnejši način s tem, da se za večjo ali manjša okrožja nastavi občinski tajniki. S tem bo zagotovljeno pravilno občinsko poslovanje in moderna ureditev občinskega gospodarstva v posameznih občinah Slovenske Krajine.

Z ozirom na poslovne nedostatke v vodstvu občinskega gospodarstva, ki so se pokazale v nekaterih občinah vseh ostalih okrajev mariborske oblasti, je stori mariborski občinski odbor v svoji seji dne 21. avgusta hvalavreden sklep, da se organizirajo županski tečaji v celi oblasti. S tem organiziranim vzgojnim delom se bodo položili zdravi in solidni temelji samoupravnih občinskih politikov in na deželi in se bodo sistematično izločili vsi nedostaki v občinskem poslovanju, ki so doslej prav občutno motili točno in brenžibno izvrševanje samoupravnih občinskih funkcij.

Kaj mislimo mi

Pod Koroševim protektoratom. Če se v Piškepeji dva potolčeta, se to zgodi pod Koroševim protektoratom. Če v Kurji vasi kure pradejo in v Kravji dolini »govodine« ponoči miru ne dajo, je temu kriv Korošec. Če žanjar koga aretirajo, je dotični žrtve Koroševga »penderka«, če pa se žandar ni požuril, je Korošec kriv, ker je lopov lopovščino napravil. Tako nam »Jutro« in »Narod« posrežeta vsak dan z novo balkansko metodo pod dr. Koroševim protektoratom. Prav gotovo je tudi Korošec kriv, da je SDSarski tisk tako reven na duhu.

500 vagonov je že od prevrata na zagrebški postaji polomljenih. Popravl jih nihče ni, ker se niso za to brigali in ker je manjkalo denarja. Ker teh 500 vagonov še ni konec, gje to znak slabega gospodarstva Koroševce vlade — pravi »Narod«. Te modrosti pa ne prepelješ s 500 popolnoma novimi vagoni.

Program KDK je znan že iz časov proračunskih debat, trdi »Narod«. »O programu KDK ne sme in ne more biti govora,« pravi »Jutro«. Tako se tam v Knafljevi ulici od jutra do večera laži za rep love.

Poštenjak in kavalir je »Narod«. Ker je častni predsednik velesejmske kmetijske razstave pristal SLS dr. Marko Natlačen, ga »Narod« ne omeni in ne prinese njegovega govora. Bravci naj vohajo, kdo je razstavo otvoril, ali klerikalca ne smejo izvohati. In »Narod« pravi temu »poročanje«.

Dunajska vremenska napoved. V južnih Alpah najbrže jasno, v severnih Alpah in na vzhodnem robu Alp oblačno, negotovo vreme, splošno hladno.

Polomija socialistov

Peteian zahteva Pribičeviča — Likarja delavstvo odklanja — Sinočni sobalistični shod v ljubljanskem mestnem domu so komunisti razbili

Snoči so sklicali socialisti svoj shod v Mestnem domu. Ker že dolgo ni bilo nobenega shoda, je bil ta z ozirom na druge socialistične shode še precej dobro obiskan. Prisotnih je bilo kakih 250 do 300 poslušalcev, med njimi tudi precej komunistov, ki so prišli na shod s svojim voditeljem ing. Gustinčičem.

Prvi je govoril poslanec Petejan. Njegov govor je bil še dokaj krotek. V mednih potezah je očrtal politični položaj ter politični razvoj. Njegovi ugotovitvi, da je bil PP režim režim najhujše korupcije in da pomenja kalvarijo delavstva, moremo seveda le pritrditi.

Parlament, v katerem je izvajala opozicija HSS in SDS obstrukcijo, je primerjal dalmatinski kleti, ko se opolnoči gostje zmerjajo.

Ostrejši je postal Petejanov govor, ko je razpravljal o nekaterih socialnih krivicah, ki se gode in ki jih vlada baje noče odpraviti. (?) Vladi je očital, da ni (v teku nekaj mesecev!) še rešila vprašanja železnice in železničarskih delovnih pogojev, rudarskega pokojninskega zavarovanja, zaščite stanovanjskih najemnikov, da ni uredila pokojninskega vprašanja, da ni uredila zavarovanja proti brezposelnosti, da ni preskrbela brezposelnih podpor itd. (G. Petejan sam prav dobro ve, kako poceni so besede in kako je resno delo težko!)

Govoril je še proti davku na ročno delo (proti temu je tudi SLS) in je v nadaljnjem govoru navajal znane številk, koliko plačuje kaka pokrajina tega davka.

Med Petejanovim govorom so mnogi komunisti vpadali Petejanu v besedo, iz česar se je razvil velikansko prerekanje med so-

cialisti in komunisti. Petejan dalj časa ni mogel govoriti. Red je začel vzpostaviti neki energični delavec, ki je pozval prisotne k miru.

Kot nelogičen zaključek svojih izjav pa je Petejan postavil zahtevo, da vlada odstopi in napravi mesto drugi (pa ne morda vladi KDK?) in razpis volitev. Proti Korošču, kar je Petejan hotel, pa je vzkliknilo le kakih pet delavcev.

O znanem sklepu socialistične stranke v Celju, da s KDK odide iz skupščine tudi posl. Petejan, je govornik izjavil, da so socialisti umaknili ta sklep radi protestov organizacij SSI, ki so zahtevale, da se Petejan vrne v skupščino braniti interese delavstva brez oziroma na sklepe meščanskih strank. Umaknitev tega sklepa je našla dober odmev med socialisti vse države, razen na Hrvaškem.

Delavec Šušterič je nato zelo energično zahteval, nato, da govori ing. Gustinčič. Socialisti pa so vztrajali, da govori Likar. Prišlo je do ogorčenih nastopov na govorniškem odru med pristasi Likarja in Gustinčiča.

V dvorano je vdrla policija; prisotni komunisti so zapeli »Internacionalo«, nakar se je pričelo burno, temperamentno psovanje med obema skupinama.

Polijski komisar g. Gerzinič je med splošnim hrupom in kričanjem proglasil, da je shod razpuščen. Dvorana se je le polagoma izpraznila, prepiranje in psovanje pa se je razlegalo še po cesti.

Zogu - albanski kralj

v Tirana, 1. sept. (Tel. »Slov.«) Na dopoldanski seji ustavodajne skupščine je bil z aklamacijo sprejet predlog o reformi ustave, ki ga je izdelala komisija. Sklep, da se spremeni vladavina, je bil burno pozdravljen ter se je proklamacija označila s 101 topovskim strelom. Devetčlanska komisija se je podala v vilo Ahmed beg Zogua, da mu ponudi kraljevsko krono. Popoldne je šel Ahmed beg Zogu v spremstvu konjeniških častnikov in ob spremljevanju navdušenega prebivalstva, da prispeje v narodni skupščini. Pri prisegi so bili prisotni vsi poslanci. Temu aktu so prisostvovali tudi vsi inozemski zastopniki, ki bivajo v Tirani. Po prisegi se je Ahmed beg Zogu vrnil v svojo vilo, kjer je z balkona opazoval parado čet in mimohod slavnostnega sprevoda. Zvečer je bila bakljada, na gorah pa so goreli kresovi.

Na dobri nogi z Grčijo

v Atene, 1. sept. (Tel. »Slov.«) V političnih krogih se pripisuje velik pomen preglednemu povratku jugoslovanskega poslanika Popovića iz Beograda v Atene; ker poteče dopust jugoslovanskega poslanika še le konec septembra, se predčasni povratak poslanika živahno komentira, posebno vsled volivnih uspehov Venizelosa, ki je Jugoslaviji naklonjen.

Marinkoviča posvetovanja

v Praga, 1. sept. (Tel. »Slov.«) Posebni poročevalec »Češkega Slova« poroča z Bleda, da je tam zunanji minister Marinković imel v četrtek razgovor s češkoslovaškim poslanikom v Belgradu Sebo. Nato je bil dr. Marinković v avdijenci pri kralju. Popoldne se je dr. Marinković zopet razgovarjal s češkoslovaškim poslanikom, nakar se je sestal z italijanskim poslanikom Gallijem, ki je tudi na Bledu. Ta je izjavil, da se je pogovor tikel pristranih in prijateljskih odnošajev med Italijo in Jugoslavijo. Še isti večer se je dr. Marinković odpeljal v Ljubljano, odkoder je nadaljeval pot v Zenevo. V zvezi s konferenco med Gallijem in dr. Marinkovićem so bili pozvani na Bled italijanski konzuli iz Ljubljane, Celja in Sušaka.

Stinnes premišluje v jeti

v Berlin, 1. sept. (Tel. »Slov.«) V aferi Hugona Stinnesa ni bilo danes nobenega novega zaslivanja. Vest, da je Hugo Stinnes v zaporu popolnoma onemogel, se s pristojne strani demantira, dasi je res, da je njegovo zdravstveno stanje zelo slabo in da je aretacija vplivala nanj zelo porazno.

Krvava rusko-poljska meja

v Varšava, 1. sept. (Tel. »Slov.«) Na rusko-poljski meji pri Labinecu je prišlo večeraj do hudega boja med veliko tihotapsko tolpo in med ruskimi obmejnimi vojniki. V boju so bili ubiti štirje vojniki, šest pa jih je bilo težko ranjenih. Tihotapcem se je posrečilo, da so ubežali in da so svoje mrtvece in ranjence odnesli s seboj.

Sledi za Amundsenom

v Kodan, 1. sept. (Tel. »Slov.«) Iz Aalesunda se poroča, da je parnik »Brodde« v bližini Bjørnaya našel čoln, ki je bil, kakor je razvideti iz znakov, na Amundsenovem letalu

Prof. Döller umrl

v Dunaj, 1. sept. (Tel. »Slov.«) V Raabsu na Tajbi je danes umrl dunajski vseučiliški profesor, prelat dr. Johannes Döller. Pokojnik je bil rojen leta 1868., je bil leta 1891. posvečen za mašnika ter se je habilitiral na dunajskem vseučilišču, kjer je leta 1905. dobil profesuro na teološki fakulteti. Bil je tam večkrat dekan teološke fakultete, v l. 1923/24 pa je bil rektor vseučilišča. Bil je odličen ekseget sv. Pisma v ožjem smislu. Svoje pisateljsko delovanje je začel s svojo teorijo razlaganja sv. Pisma ter je v svojem spisu »Bibel oder Babel, oder Babel und Bibel« uspešno posegel v prioritetni spor med svetopisemskim in babilonskim izročilom.

Italijančino v naše cerkve

V zadnjem času se opaža v Istri nova gonja proti slovanski duhovščini in proti slovenskemu in hrvaškemu jeziku v cerkvi. Fašisti in tudi postavna oblastva hočejo »zlepa« prisiliti duhovnike, da sami uvedejo italijanske pridige in molitve v cerkev v vaseh, kjer ne najdeš niti priseljenih Italijanov. Če pa je v kateri vasi le en Italijan, mora biti že itak zanj kos italijanske pridige, dasi ga ni nikdar k maši. Duhovniki se pač upirajo nasilju kolikor morejo, in zahtevajo od podežatov in karabinerjev pismene ukaze, ali ti nočejo o tem nič slišati. Svoje zahteve opravičujejo s tem, da so sedaj novi časi, da je v Istri Italija, da je italijanščina državni jezik, da smo že v šestem letu fašistovske revolucije. Duhovščina se ne more nikamor obrniti za zaščito, ker se ne morejo škofje potegniti zanjo pri političnih oblastvih, ki sama podpirajo sistematično akcijo za uvedbo italijanskega jezika v cerkev. Lokalni varnostni organi pa so itak v zvezi s fašisti. V zadnjem času se zopet dogaja, da tudi karabinerji naravnost grozijo duhovščini, češ, da ne prevzamejo zanj pri skvadristih nikake odgovornosti. Te dni se je celo zgodilo, da je bil istrski duhovnik klican pred karabinerskega poročnika, ki mu je »nasvetoval« saj pridige v cerkvi tudi italijansko pridigati, sicer bove, kaj se bo zgodilo z njim; naj se je le spomni, kaj so napravili rašisti z duhovnikom v Krkavcih. (Znani so tako zvani krkavski dogodki; fašisti so po dolgem preganjanju pod smrtnimi grožnjami izgnali slovenskega duhovnika. Prip. ur.) Poročnik je nadalje izjavil, da on ne prevzame jamstva za omenjenega duhovnika. Če karabinerski poročniki tako govorijo, si ni težko misliti, kako delajo njihovi podrejenici. Nekateri podeštati in karabinerji zahtevajo od duhovnikov, da slovenski pridigi dodajo še italijansko; v drugih krajih pa enostavno prepovejo slovensko ali hrvaško pridigo. (Glej slučaj v Kringi in Tinjanu! Prip. ur.) V drugih krajih zahtevajo karabinerji ali podeštati, da mora duhovnik občinske ukaze prečitati v cerkvi, najprej v italijanščini in jih še razložiti v slovenskem jeziku. Samo slovanski prevod ne zadostuje. Ta primer jasno kaže, da ne gre podešatom in karabinerjem zato, da se njihove odredbe raztolmačijo ljudstvu, pač pa edino zato, da iz cerkve napravijo orodje za svojo raznarodovalno akcijo. Ljudstvo vse to vidi in je pričelo v masi zapuščati cerkve. Morala gre naglo navzdol, podira se vse, kar so slovenski, češki in hrvaški duhovniki zgradili s toliko poštvovalnostjo v zadnjih petdesetih letih. Cvete pa seveda tolovajstvo. Če gledajo oblastva vprašanje samo s političnega vidika, bi pač morala priti do spoznanja, da s takim postopanjem izpodkopljujejo tla samim sebi.

Naj navedemo za danes zopet dva primera iz verskega življenja v Istri: Po odhodu župnika Cecinovića je prišel v Barban župnik Pavel Debeljuh iz Vodnjana. Podeštat Mario Resen je župniku izjavil, da ne mara slišati več hrvaške besede v cerkvi. Župnik je to naznanil v cerkvi in od tedaj dalje ne slišijo več verniki božje besede v svojem jeziku; tudi petje je italijansko. Ljudje ne zahajajo več v cerkev. Ko je neko nedeljo organist proti koncu maše pričel igrati in peti na ukaz podeštata v italijanskem jeziku, mu je cerkovenik zavpil izpred oltarja: »Sviraj i pevaj zahvalenje po našel« Organist je ubogal na veliko zadovoljstvo vernikov. Po maši sta sprejela organista podeštat in orožniški brigadir ter ga ozmerjala; zagrozila sta mu, da se mu ustavi plača, ako še kedaj zapoje hrvaško v cerkvi.

V Kanfanaru je župnik naznanil procesijo za dež v Marižine na praznik Marije Snežnice. Na veliko začudenje vernikov je župnik molil litanije v latinskem jeziku in ne več v hrvaškem. — Na veliki šmaren je gorel v bližini vasi občinski gozd. Med povzdigovanjem je prilomastil v cerkev podeštatov sin in pričel vpiti: »Vsi ven gasiti!« V cerkvi je nastala prava panika. To je nov dokaz, kako fašisti spoštujejo cerkev.

HMEJLJ.

v Nürnberg, 1. sept. (Tel. »Slov.«) Dovoz hmelja 300 bal. Promet 220 bal. Cene hmelja: gorski in Markt 120—195, Tetnang 240, Halbertau 230—245. Tendence nespremenjeno mirna.

Vsaj dinar za Slovensko Stražo

»Latham«. Mesto, kjer se je čoln našel, se nahaja 75 morskih milj severno od Tromsøja pri otoku Nordre Fogloy. Domneva se, da se je Amundsenovo letalo ponesrečilo blizu norveške obale. Vršijo se nujna nadaljnja preiskovalna dela.

Grof Karolyi ne sme biti v Ameriki

v Newyork, 1. sept. (Tel. »Slov.«) Grof Mihael Karolyi, bivši predsednik madjarske republike, dospe danes iz Mehike v Newyork, sme se pa do odhoda v Evropo zadržati v Združenih državah samo dva dni. Neko vplivno liberalno društvo mu hoče pri prihodu prirediti ovacije. Karolyi bo takoj z letalom odpotoval v Washington, da še enkrat poskusi doseči vizum za bivanje in da obenem tudi izposluje nitev 16.000 dolarjev, ki jih je med vojno nabral za madjarske svrhe, pa so mu jih zaplenili.

v Zeneva, 1. sept. (Tel. »Slov.«) Svet Društva narodov je danes zvečer po tajni seji, ki je trajala več ur, sklenil, da stavi novi predlog madjarske vlade glede madjarsko-romunskega optantskega spora na dnevni red prihodnjega zasedanja.

Kemal paša ne hrepeni po kroni.

v Dunaj, 1. sept. (Tel. »Slov.«) V dunajskih poučenih krogih se kot popolnoma neosnovana označuje vest »Matina« iz Carigrada, da se namerava Mustafa Kemal paša na pritisk svojih političnih pristavev izklicati za kralja Turkov.

Romunija praznuje desetletnico ČSR.

v Bukarešt, 1. sept. (Tel. »Slov.«) Ministrski svet je sklenil, da se bo v vseh šolah praznovala desetletnica obstoja češkoslovaške republike. Da dokaže romunska vlada svoje ozke zveze in prijateljstvo z republiko, bo poslala v Prago ob priliki proslave posebno poslanstvo.

Streli na grško-bolgarski meji

v Atene, 1. sept. (Tel. »Slov.«) Na grško-bolgarski meji je poskušala večja bolgarska tolpa prekoračiti mejo. Ko so jo grške straže odbile in zasledovale, je tolpa oddala okoli 500 streliv. Poveljnik grškega odseka je zaradi tega protestiral pri poveljniku bolgarskega obmejnega odseka.

60 komunistov pred sodiščem

v Rim, 1. sept. (Tel. »Slov.«) V Genzanu pri Rimu so orožniki zasledili tajno komunistično organizacijo in aretirali 60 članov. Komunisti so inteli tudi tiskarno, v kateri so tiskali letake. Zaplenjenih je bilo ogromno število spisov. Zaradi zločina proti varnosti države je bilo izročenih 60 komunistov izrednemu sodišču.

Naša pogajanja s Prago. Jugoslovanska delegacija za trgovinska pogajanja s Češkoslovaško bo 10. septembra dospela v Prago, kjer se bodo začela pogajanja 15. septembra. Najprej se nameravajo posvetovati v okviru pogodbe, pri čemer ni pričakovati nasprotstev, tako da bo ta del pogajanj končan že meseca septembra. Kar se tiče carinske tarifnega dela, se zavedata obe stranki velikih težkoč, katerih dosedaj ni bilo mogoče odstraniti. Ni lahko računati s tem, da bodo pogajanja hitro potekala. Pričakuje se, da bodo pogajanja kmalu prekinjena in da se bodo potem nadaljevala v Belgradu. Češkoslovaško delegacijo bo vodil ministerjalni svetnik dr. Križman, jugoslovansko pa prof. dr. Todorovič.

France Miklavčič:

Zmagoslavni dnevi avstralske Cerkve

(O priliki evharističnega kongresa v Sydney-u od 3. do 9. septembra).

Ko sem na Veliki šmaren ob starodavni romarski cerkvi med ogromno množico ljudstva poslušal ubrane glasove novih šmarnogorskih zvonov, mi je živo stopil v spomin sličen dogodek, ki sem ga doživel pred osemnajstimi leti, ko sem kot svetovni romar stopil na suho v Sydney-u, največjem mestu avstralskega kontinenta. Iz nekega sanjam podobnega začudenja me je vzbudilo mehko, božajoče, pritaženo, a obenem vabljivo zvenenje — prav tako kot je sedaj šmarnogorsko —, ki me je vleklo za seboj in pripeljalo pred krasno gotško stolnico Matere Božje (St. Mary's Cathedral), ki je ravno v teh dneh središče svetovnega evharističnega kongresa.

Od vseh strani prihajajo posebni vlaki in parobrodi, avtomobili drčijo preko avstralske stepe, še celo pastirji (cowboys) se pripravljajo za pohod v veliko mesto, saj ob tej priliki avstralska cerkev slavi svoj največji praznik. Dasi je to danes pretežno cerkev belih ljudi, vendar ob tej slovesnosti izginjajo vsa nasprotstva in vsi, tudi najtežji »problemi« se v lepi harmoniji pestrih barv rešujejo pod vplivom enotne, univerzalne Cerkve. Poleg belega kolonista bo zastopan primitivni avstralski divjak, bojeviti maorski poglavar iz Nove Zelandije, stasiti in gibčni Samoanec in Tonganec, katerim se pridružujejo zastopniki ostalih mnogobrojnih tihomorskih in avstralskoazijskih otočij. Napovedani so katoliški škofje iz Kitajske in Japonske kot zastopniki žoltega plemena, nadalje zastopstva in delegacije iz Amerike in Kanade ter udeležniki iz najrazličnejših evropskih in izvenevropskih držav. Skratka, v tem zadnjem in najmanj poznanem delu sveta se zbirajo zastopniki vesoljne katoliške cerkve, obsegajoče vse narode.

Zanimiv je razvoj avstralske cerkve. Tudi ta je izšla iz katakomb, kot piše njen prvi historiograf, pred par desetletji umrl kardinal Moran, bivši nadškof v Sydney-u, v svoji »Zgodovini katoliške cerkve v Avstraliji« (History of the Catholic Church in Australasia). Ob koncu 18. ter v začetku 19. stoletja je bila Avstralija angleška kaznijska kolonija. Sydney sam je primeroma mlado, a vendar najstarejše avstralsko mesto, ustanovljeno l. 1788, torej približno ob izbruhu francoske revolucije, ob jugo-vzhodni avstralski obali, nad katero je bil malo poprej kapitan Cook proglasil angleško gospodstvo. Angleška sodna uprava je bila ob tedanjih časih silno kruta in pod njo so ob začetku avstralske kolonizacije vsled nezdravih gospodarskih raz-

glede svobode in pravic katoličani še hitreje napredovali kot doma na Irskem ali na Angleskem, ker po kolonijah zastarele tradicije niso imele toliko vpliva kot v starem svetu. Danes vlada v Avstraliji slično kot v Združenih državah popolna verska prostost in nobena cerkev ne dobiva od države kake podpore, oziroma ne uživa kakih predprav. Iz nedanega težkega položaja so se katoličani povzpeli družabno na zelo odlična mesta. Dobri so posebno kot trgovci, finančniki, organizatorji, med intelektualnimi poklici se odliku-

Poleg nadškofa dr. Mannixa zavzema važno vlogo v javnosti škof v Aucklandu (Nova Zelandija) dr. Cleary, bivši novinar, ki tudi kot škof še vedno nadaljuje svoj prejšnji poklic ter izdaja izredno zanimiv nabožni mesečnik »The Month«. Škof dr. Cleary je znan tudi kot dober športnik ter sam vozi in popravlja svoj avtomobil, v bolj nedostopne kraje pa se podaja na kanonične vizitacije z aeroplanom. Kot zanimivost bi lahko navedli še, da je nadškof v Wellingtonu, glavnem mestu Nove Zelandije, dr. Redwood, najstarejši sedaj živeči škof katoliške cerkve.

Kar se tiče števila, bi pripomnili, da je med nekaj več kot 5 milijoni avstralskega prebivalstva preko en milijon katoličanov t. j. 20 do 25 odstotkov, dočim Nova Zelandija šteje med 1 in četrt milijona prebivalci okrog

bistveno ne potrebuje nič drugega kot dejansko versko enakopravnost ter svobodo vesti in prepričanja, ki je pa katoličani pogosto niso uživali po marsikaterih po imenu sicer katoliških deželah starega sveta.

Tako torej vidimo, da je avstralski kontinent danes docela civiliziran svet, na katerem se katoličani kot enakopravni državljani v polni meri udeležujejo pri ustvarjanju moderne kulture in zdravega socialnega napredka. Po otočjih, ki v bližnjem in daljnem loku obdajajo ta del sveta, so pa razmere manj zadovoljive. To velja posebno za Melanezijo z Novo Gvinejo ter Mikronezijo na severovzhodni strani. Melanezija je v pravem pomenu še temna, mračna in poganska in Nova Gvineja s svojim milijonom prebivalstva se kot črn madež odbija na belem, prosvetljenem obrežju avstralskega kontinenta. Vzhodni del Oceanije je sicer več ali manj pod vplivom moderne kulture, a tudi tu je krščanstvo mnogokrat le na površju in tudi tu še mnogo dela čaka krščanskega misijonarja. Brez dvoma se bo na evharističnem kongresu v Sydney-u razpravljalo tudi o misijskih problemih v tem delu sveta.

Centralna osebnost evharističnega kongresa je papežev legat kardinal Cerretti, eden najbriljantnejših papeških diplomatov, ki takorekoč iz lastne izkušnje pozna skoraj celi svet. Bil je v Južni in Severni Ameriki, med vojno apostolski delegat v Sydney-u, pozneje nuncij v Parizu. Za časa svojega bivanja v Avstraliji je imel naslov nadškofa korinškega (in partibus), in ko se je l. 1915 mudil v Aucklandu, ki slično kot Korint leži na zemeljski ožini, je pri svečanem sprejemu, pri katerem je bil navzoč tudi pisec teh vrstic, slavnostni govornik izražal željo, naj bi ga kmalu videli v kardinalskem klobuku, katera želja se bo ob tej priliki marsikaterim takrat navzočim meščanom dejansko izpolnila. Mogoče je pa tudi, da se izpolni kedaj še druga takrat izrečena želja, da bi namreč kardinal Cerretti enkrat zasedel tudi prestol sv. Petra, ker bi kot izvrsten poznavalec starega in novega sveta bil posebno izrazit predstavnik enotne, univerzalne cerkve.

Slovenci in Jugoslovani iz stare domovine se vsled velike razdalje letošnjega svetovnega evharističnega kongresa žalibog ne bomo udeležili. Vendar pa ne bo brez nas, kajti zastopali nas bodo naši hrvaški in dalmatinski izseljenci, katerih je precej v Sydney-u in njegovi okolici. Zelo verjetno je tudi, da se ga udeleži edini zastopnik jugoslovanskega klera v Avstraliji župnik Milan Pavlinović iz Podgore pri Makarski, ki je odšel misijonarit med naše ljudi začetkom letošnjega leta ter sedaj stalno živi v Aucklandu. Vsi drugi pa, ki moremo spremljati kongres le iz daljave s svojimi mislimi in željami, mu voščimo najboljšega uspeha v daljnem Tihem morju.

Katedralna cerkev Sv. Marije v Sidneju.

jejo zlasti kot inženirji in juristi (advokati). Ob demokratičnih avstralskih razmerah so si znali pridobiti zaupanje širokih mas ter zavzemajo važna mesta posebno v delavski stranki, ki je zmeroma ter stremi le za demokratizacijo in zdravim socialnim napredkom na vseh poljih. Tako se je v Novi Zelandiji pred par desetletji pod znanim Seddonom pri socialni zakonodaji odlikoval še sedaj živeči katoliški Irec Sir Joseph Ward, ki je pozneje postal tudi ministrski predsednik tega dominija. V Kraljicini deželi (Queensland) je bil med vojsko ministrski predsednik in vodja delavske stranke katoličan T. J. Ryan in za njim Mr. Theodore.

Cerkvene pokrajine so vsled razsežnosti kontinenta seveda zelo velike. Tako n. pr. je sydneyška nadškofija z več podrejenimi škofijami tako velika kot Nemčija in Italija skupaj. Med visokimi cerkvenimi dostojanstveniki se posebno odlikuje nadškof iz Melbourn dr. Mannix, čigar odločni nastop za svobodo Irske spominja na Strossmayerjevo vlogo v jugoslovanskem vprašanju. Kakor se drugače cerkev drži silno rezervirano ter slično kot po Ameriki in na Angleskem njeni predstavniki v nobenem oziru ne posegajo v politične boje, vendar nadškof dr. Mannix nikakor ne prikriva svojih simpatij za delavsko stranko ter se je pred nekaj leti — seveda izven cerkve — očitno zavzel zanjo. Vendar pa je kljub vsemu razburjanju poudarjal, da tu ne gre za versko razliko ter da kot škof nikogar ne sili na to ali ono stran, ampak da se zanima za politično življenje le kot avstralski državljan ter naj bi v tem oziru bil vodilni pravec za vsakogar le ozir na obče avstralske koristi.

150.000 katoličanov (okroglo 14 odstotkov), drugi so anglikanci, presbiterijanci itd.

Ce se pomisli, da so kljub redni pastozaciji katoličani v tem delu sveta vendarle v diaspori med različnimi protestantskimi sektami, ki so sicer ločene, a vendar slično kot v Ameriki vsaj indirektno skupno ost obračajo proti Rimu, se mora priznati, da je cerkveno življenje primeroma na zelo visoki stopinji. P. Klein, ki je preko 30 let preživel v Sydney-u, pravi, da se v tem oziru avstralski katoličani dajo primerjati z verniki v Liverpoolu na Angleskem, v Amsterdamu, Berlinu, Breslavi in Bremenu. Lajik bi jim vsekakor mogel izstaviti zelo sijajno izpričevalo, posebno kar se tiče iskrenosti in požrtvovalnosti. Kot smo že omenili, cerkev niti od države, niti od kake druge javne korporacije ne dobiva ničesar ter je navezana edinole na podporo vernikov, ki morajo vzdrževati bogoslužje, duhovnike, samostane, šole in dobrodelne zavode s prostovoljnimi doneski. Samo za katoliške samostanske šole so izdatki, kot je bilo izračunano pred par leti, tako veliki, da pride na vsakega vernika 1 funt sterlingov (276 Din) na leto, kar bi pomenilo dvodnevno plačo povprečnega delavca. Župnik mora ob takih razmerah imeti angeljsko potrpežljivost ter biti poleg vseh drugih stvari pravi finančni veleum, da more svojo faro primerno urediti. Vse to je seveda mogoče le na podlagi stare tradicije irskih katoličanov, ki so skozi stoletja cerkev sami vzdrževali ter so bili še veliko globlje združeni z njo v veselju in trpljenju kot po naših deželah. Kakor v Ameriki, tako nam tudi avstralski zgled praktično priča, da katolicizem v svrhu uspešnega razvoja

Papežev legat kardinal Cerretti.

mer zlasti trpeli katoliški Irci, ki so bili najemniki na svoji lastni zemlji. Do l. 1890. so n. pr. na Angleskem šteli nad 600 prestopkov, na katere je bila naložena smrtna kazen, ki so jo pozneje izpreminjali na pregnanstvo v daljne kolonije, in če si n. pr. iz pomanjkanja ukradel repo, si bil za kazen že preganjen preko morja. V tedanjih napetih razmerah so pošiljali v Avstralijo mnogo ljudi, zlasti iz Irske, radi vsakovrstnih političnih »prestopkov«, in na ta način so ti katoliški irski »kaznjenci« položili temelj današnji krasno se razvijajoči avstralski cerkvi.

Kardinal Moran piše, da so bili katoliški kaznjenci izprva prisiljeni obiskovati protestantsko službo božjo, sicer so jih šibali. Toda Irci so prestali vse, saj so bili skozi stoletja navajeni trpeti za svoje prepričanje, in še danes so irski naseljenci, raztreseni po vseh angleško govorečih deželah, z malimi izjemami neustrašeni katoličani, pravi zgled verske gorečnosti. Dobro to izraža njihova himna »Vera naših očetov« (Faith of our Fathers), ki pravi med drugim:

»Kljub meču, ognju, ječam zlim
pradedov vera še gori,
v verigah oči zakovani,
so poslušali glas samo vesti.

Vztrajnost je zmagala in 15. maja 1803, torej pred 125 leti, je o. Dixon daroval prvo nekrvavo daritev na avstralskem kontinentu, seveda v zelo preprostih razmerah, kajti oltarja ni bilo in kelih je bil napravljen iz cina. Polagoma so se jeli časi izpreminjati in v mnogem oziru so v tem daljnem delu sveta

Mario Puccini:

Slutnja

Ko se je dvignil iz postelje, je bil prav židane volje. Kajti ravnokar mu je bila žena obljubila za kosilo nekaj dobrega. Poljubil je otroke drugega za drugim kakor vsak dan, ko so odhajali v šolo. In vendar je sam zapustil stanovanje s temno slutnjo, ki ji ni vedel razlage.

Vstopil je v prvi tramvajski voz. Navadno ni posvečal prav nobene pozornosti detajlom vsakdanje vožnje. To jutro pa je moral gledati na vsako malenkostno stvar, tudi na tako, ki so nam v mestu, kjer vse teče in se giblje, zdijo mrtve. Na vrtu zapuščene vile, pri kateri se je ustavil tramvaj, je pogledalo trsje. Upogibalo se je in zibalo v vetru.

Ko je tako opazoval trsje, je mislil na svojo deco — na Tončka, najmlajšega. Kako rad je tolkel z enim trdim predmetom od drugega, s stolom ob stol, z igračo ob igračo.

Vsak drug dan bi se zdel samemu sebi smešen radi takih misli in bi se smejal. Danes pa mu je bilo hudo; malo je manjkalo do solz, pa sam ni vedel zakaj.

Sonorni ropot tramvaja mu je v ušesih prijetno donel. Pa je vendar moral vzdihniti, ravno tako, kakor v svoji pisarni, kadar se je ukvarjal s težko kalkulacijo. Presenečen je

bil, ko se je spomnil, da se danes ni ozrl na ribji trg kakor navadno. Kajti zabavno je bilo gledati ribiške žene, kako so pobijale in rezale čudne pomorske nestvore z dolgimi ostrimi noži iz bleščečega jekla.

Tramvaj se je ustavil pred mestno zaporo in vstopili so užitničarji in stikali med pasazirji, da bi našli skrito žganje in druge užitniški podvržene stvari. V zadregi se je neka ženska rezko zasmejala in mož poleg nje je surovo zaklel; paznik pa je privlekel iz torbe dvojce zaklanih piščancev. »Glej jih, kako goljufajo državo,« si je mislil, niti vesel nesreče svojega bližnjega niti ogorčen. »Italijan« je rekel sam sebi, »ostane Italijan in naj se zgodi kar hoče. Danes se na zviti način odteguje davkom. Jutri pa bo, enako brezvestno pustil svojega otroka sredi ceste.«

Ko so pazniki izstopili in je tramvaj zopet vozil, se je spomnil, da je tudi on enkrat goljufal državo na užitnini, seveda le na ljubo svoji ženi, ki je poslala hleb sira prijateljici v mesto. »Vsi Italijani smo enaki,« je zaključil, »narod brez vzgoje, brez vesti, brez smisla za državno skupnost.«

Proti navadi je izstopil iz tramvaja že dve postaji pred pisarno. »Ce si zdaj ne pretegnem malo svojih zaspanih udov, bom še danes koga treščil ob tla,« je mrmral, ko je stopil na pločnik. In res mu je odleglo, dasi je bila

ulica prašna in polna težkih tovornih voz, kajti na tem mestu so zidali hišo. Zidarji in tesarji so hiteli kakor za stavo pod nadzorstvom predelavcev; žene in otroci, ki so v gručah stali pred zgradbo, pa so jih nemo gledali.

»Tudi dobro zgrajena hiša« je razmišljeval »se mora prej ali slej podreti.« Melanholično je pogledal prazne zidove, ki so čakali štukaterja.

»Živimo samo na videz« je rezoniral »ip vse na svetu je končno iluzija.«

Ko je imel zgradbo za seboj, se mu je zazdelo, da čuje od zadaj čuden ropot. Ali je bilo drdranje kakšnega voza? Ozrl se je. Ne, ničesar ni bilo videti.

»Čudno je to,« je rekel sam sebi, »toda ali ne slišim za seboj neko ihtenje?«

Stopil je par korakov, obrnil se je in dasi je bila ta trenutek cesta prazna, je zopet slišal nekoga, ki je zaihtel.

»Da, tu je nekdo, ki vzdihuje,« je zarmrmral in se je trudil z obema očmi in ušesi, da bi odkril, odkod zvok prihaja. Toda vsi napori so bili zaman.

Zdajci pa je osupnjen opazil, da je ihtenje prihajalo iz njega samega in za trenotek se je ustavil, da se je mogel razločno slišati. Kako čudno, da tega ni že prej opazil. Da,

Dr. Kelly, nadškof sidneyski.

Otvoritev Pokrajinske razstave na velesejmu

Pokrajinska razstava »Ljubljana v jeseni«, ki se je včeraj otvorila, pomenja letos z veliko kmetijsko razstavo, ki jo je priredila Kmetijska družba ob svoji 160letnici ter z mnogimi drugimi posebnimi razstavami izredno važen kulturni napredek, ki zopet nazorno dokazuje, koliko smo Slovenci že napredovali in nam nekako kot barometer kaže stopnjo naše civilizacije in kulturnega razvoja.

Važnosti takega dogodka, kot je otvoritev pokrajinske razstave, so se zavedali vsi odličniki in častni zastopniki, ki so včeraj svečanosti prisostvovali. Nj. Vel. kralja je zastopal pri otvoritvi divizionar general Nedič, dalje smo opazili pri svečanosti gg. knezoškofa dr. A. B. Jegliča, velikega župana dr. Vedopivca, ljubljanskega oblasnega predsednika dr. Natlačena, mariborskega oblasnega predsednika dr. Leskovarja, župana obeh mest dr. Puca in dr. Juvana, ptujskega župana g. Brenčiča, narodna poslanca g. Smodeja in g. Kremžarja, predsednika OUZD g. Kreka, vse člane ljubljanskega diplomatskega zbora, nekatere oblasne poslance in občinske svetnike, zastopstva armade, Zbornice TOI, Delavske zbornice, Kmetijske družbe, Prosvetne zveze, univerze ter mnogo javnih uradov ter korporacij. Zunanje ministrstvo je zastopal minister n. r. dr. Bogumil Vošnjak.

Svečanost otvoritve se je vršila pred češkoslovanskim paviljonom.

Stevilno bčinstvo je ob pol 10 prvi nagovoril predsednik velesejma g. Bonač, ki je otvoril svečanost, pozdravil vse odlične udeležence in izražal med drugim:

»Letošnja »Ljubljana v jeseni« nam kaže pestro sliko, ustvarjeno z mnogim trudom. Hvaležno se spominjam vseh požrtvovalnih sodelavcev, ki so pomagali pri tej prireditvi. Največ hvale in priznanja pa gre Matici slovenskega kmetijstva, ugledni Kmetijski družbi za Slovenijo, ki letos slavi 160letnico svojega plodonosnega delovanja. V proslavo tega jubileja, ki je pravi narodni praznik, je na našem prostoru uredila ponosno »Jubilejno kmetijsko razstavo«, ki daje vsej naši prireditvi vzvišen pomen.

Tej preraslužni korporaciji izrekam iskrene čestitke k nad vse častnemu jubileju in naše najboljšje želje k nadaljnjemu plodonosnemu delu za srečen napredek slovenskega kmetijstva.

Ob otvoritvi naše velesejske izložbe »Ljubljana v jeseni« se radostno in udano zahvaljujem Nj. Vel. kralju, ki je blagonaklonjeno prevzel pokroviteljstvo te prireditve. Naj živi Nj. Vel. kralj Aleksander I. (Buren živio.)

Godba Dravske divizije je intonirala državno himno.

Ly 7 1/4, Ly 8 1/4

„LY“ — pero

izum HEINTZE & BLANKERTZ v Berlinu

piše lahko in brzo pa ne utruja roke, in traja dalje nego vsako drugo pero.

V vsako LY-pero je urezano ime „LY“ in „Heintze & Blanckertz“

on je bil tisti, ki je ihtel in lica so mu bila vroča in mokra od solz.

»Odkar sem se zbudil, mi ni dobro,« si je rekel, »in ko sem danes poljubil svoje male, sem bil nenavadno ginjen.«

Obrisal si je solze, ki so padle na ostre lase njegove brade, pa se mu je zdelo, da vonjajo po glivah ali obležanem mesu.

»Uboji otročki,« je vzdihnil, »morda vas ne bom nikdar več videl.«

Ko je prišel v pisarno in mu je njegova tajnica vročila pisma, jo je pogledal temno in resno in si je mislil: »Če bi jo smel prijeli za roko, bi ona čutila in vedela bolje nego jaz, kaj mi je in kaj me danes še čaka.«

Zares, čutil je, da so mu bile roke ledeno mrzle in da mu je čelo zatekalo od nabreklih žil.

»To je samo slabost,« si je rekel in si tako za kratek čas vrnil pogum. Vsedel se je k pisalni mizi, trdno odločen, da prične z delom. Toda pisma so bila kakor zamrzla med prsti in ni jih mogel odpreti.

Spomnil se je modernih žena pred 20 leti, ki so si stiskale telesa v ozke steznike, da je bilo dihanje in govorjenje ovirano in je bilo treba zlasti pri smehu precejšnje napora. Vstal je s sedeža in je hodil po sobi. Razumljiva bi bila taka depresija, če bi bilo zunaj slabo vreme, nizki, težki, črni oblaki, ki grozijo, da bodo vsak trenutek razdejali onemoglo zemljo. Toda ne, zunaj je sijalo solnce.

Ali je bil vir depresije v njem samem? Poskušal se je nasmehniti tajnici in jo je vprašal, ali se počuti dobro.

»Da, zelo dobro,« je odvrnila.

»In kaj pravite, kako izgledam jaz danes?«

»Vi imate danes izvrstno barvo,« je odgovorila.

Nato je govoril predsednik Kmetijske družbe g. Sancin. Izvajal je:

»Kot točasni predsednik Kmetijske družbe za Slovenijo si štejem v posebno čast, da smem v imenu Kmetijske družbe in njenih 17.000 članov — kmetovalcev pozdraviti Vas, odlični gostje, ki ste prihitali od blizu in od daleč, da dostojno proslavimo 160letnico naše najstarejše gospodarske organizacije v Sloveniji, organizacije, ki si s pravico prilašča velik del zaslug za uspehe, ki jih ima danes slovenski narod na kulturnem, političnem, posebno pa na gospodarskem polju. Da ni ta samohvala pretirana, razvideli boste, velečeni gostje, iz dejstev, ki jih hočem le na kratko nanizati.

Kmetijska družba se je ustanovila že leta 1767. pod imenom »Društvo poljedelskih in koristnih umetnosti v Ljubljani«.

To društvo je ustanovilo l. 1769. prvo tehniško šolo, l. 1771. prvo kmetijsko šolo, izvedlo je prekop Grubarjevega kanala za odtok Ljubljane in začelo je osuševati Ljubljansko barje.

Društvo je proučilo gospodarske razmere na deželi in sestavilo navodila za izboljšanje istih. Takrat se je vpeljala tudi setev štajerske detelje in lucerne in se je razširila saditev krompirja. Pospeševati se je začela umna živinoreja ter so se uvedle španske ovce.

Leta 1804. se je društvo preimenovalo v »Poljedelsko društvo deželnih stanov na Kranjskem«.

Leta 1823. se je ustanovil pri družbi Narodni muzej, ki ga je ta upravljala in zbirala gradivo zanj do leta 1832., ko ga je prevzelo Muzejsko društvo. Družba je v tej dobi kot prva začela obdelovati Ljubljansko barje ter ustanovila na njem Karolinsko in Francovo posestvo.

V tem letu je družba kupila tudi Poljansko posestvo v Ljubljani, na katerem je ustanovila prvo drevesnico na Kranjskem in katera obstoja še danes ter je doslej razdelila na sto in sto tisoče zlatih sadnih devesc po vsej Sloveniji. V to dobo spadajo tedaj prvi početki umnega sadjarstva, pa obenem tudi prvi početki slovenske kmetijske literature. Izdal se je Kranjski vrtnar in Cebelarček.

Leta 1850 je družba ustanovila Podkovsko šolo in Živinsko bolnico ter je oboje vzdrževala do l. 1919., ko ju je odstopila državni upravi. V tem letu je bila ustanovljena tudi triletna kmetijska šola na Poljanah, ki pa je po nekaj letih prenehala, jo je pa po nekaj letih po družbenem prigovarjanju zopet otvoril tedanji Deželni odbor.

V tej dobi je družba posebno pospeševala sadjarstvo, čebelarstvo in živinorejo, uvajala je plemenske bike in mrjase.

Bleiweis je l. 1843. ustanovil »Kmetijske novice«, ki so bile njeno glasilo, ki je bilo merodajno v vsem tedanjem javnem življenju.

Po Bleiweisovi smrti je bil slovenski narod narodno probujen, njegovo gospodarsko stanje pa je bilo jako zanemarljivo in slabo. Po Bleiweisovi smrti je prevzel tajniško mesto Kmetijske družbe l. 1884. Gustav Pirc. Kot odlični in vnet Slovenec in kot odlični strokovnjak je kmalu uvidel, da je pri družbi nujno potrebno delovanje osredotočiti predvsem na izvajanje gospodarskega programa.

Družba je ustanovila tudi žitnico v Ljubljani, v kateri se je hranila pšenica za slabe letine. V okviru družbe se je tedaj ustanovilo

Šel je k zrcalu in je moral priznati, da je govorila resnico.

»In vendar je nekaj nenavadnega, kar danes deluje v meni,« je mrmral, »nek skrivnosten vpliv, morda kak bacil, sovražna sila, ki me stiska, teži, ki mi razjeda drobovje, pljuča in srce.« In odšel je iz pisarne ven na sveži zrak.

Da, saj je bil vendarle v Rimu; kajti prej, ko je stopal nizdol po stopnicah, se mu je zdelo za trenutek, da je v kakšnem neznanim daljnem mestu in da slabost ni nastala v njem, v njegovi notranjosti, marveč da jo je povzročila prisotnost tujega ljudstva in tuja okolica. Toda, vse, kar je videl okrog sebe, ni zgledalo prav nič podobno Rimu, vsakdanjemu Rimu, ki ga je tako dobro poznal. Vzduh je bil težak; glasovi mimoidočih so bili zadušljivi; bilo je nekaj pogubonosnega v tej atmosferi.

»Ali je mogoče, da ne poznam več ulic svojega rojstnega mesta?« se je vprašal.

Obrnil se je in zagledal je tik za seboj moža temnega pogleda, visoke postave z dolgim črnim plaščem in ta mož ga je gledal nepremično. Pospešil je korake. »Ta človek me vendar ne more poznati,« si je rekel; in vendar, ko se je pri naslednjem ovinku zopet obrnil, je bil še vedno tik za njim in ga je gledal, ne da bi trenil z očmi.

»Kaj hoče od mene?« se je vprašal. »Če me bo pri prihodnjem ovinku še gledal, ga bom počakal in vprašal. Razburjen je pospešil korake in se je spotaknil, da je skoro padel.

Na koncu ulice Via della Vita, ko je bil na tem, da gre preko Corsa, je čutil tik za seboj toplo dihanje. Vehementno se je ustavil. Ne. Nihče se ni vanj zaletel. Nihče se ga ni dotaknil. Toda temna postava s plaščem je bila tam na vogalu in je zrla v njega nepre-

tudi Obrtno društvo v Ljubljani. Prvič se je v tej dobi začela propaganda za uporabo umetnih gnojil.

Vljudo vabim vso navzočo gospodo, da si izvoli ogledati to razstavo in da spozna tako vsaj v mali meri delovanje Kmetijske družbe. Oblasnemu odboru v Ljubljani in Mariboru najlepša hvala za nakazane in izplačane primerne podpore.

Vse to kar boste videli, nam nudi lepa naša slovenska domovina. Slovenija je gotovo najnaprednejši del tudi na polju kmetijstva v naši državi.

Gospoda predsednika Oblasnega odbora dr. Natlačena prosim, da izvoli otvoriti našo razstavo.

GOVOR PREDSEDNIKA DR. NATLACENA.

Slovenija praznuje danes nov pomemben dan, ki izpričuje odlično organizacijsko silo našega naroda.

Institucija Ljubljanskega vzorčnega velesejma je še mlada. Mnogi so ob njenem početku zrl z nezaupanjem in malodušnostjo na redko gorečnost, s katero so se oprijeli ideje Ljubljanskega vzorčnega velesejma njegovi organizatorji. Toda vztrajnost in iznajdljivost, energija in požrtvovalnost snovateljev je bila silnejša od vseh velikih zaprek, ki so se pri udeležitvi stavile nasproti.

Danes lahko ugotovimo, da je postala institucija Ljubljanskega velesejma revija našega gospodarskega položaja, da nudi orientacijo v smereh razvoja našega gospodarskega življenja in tvori važno točko, na katero se vrši plemenito tekmovanje za čim višjo spopolnitev, za čim večji napredek.

Častita gospoda!

Vporabljam to priliko, da predvsem častim Kmetijski družbi za Slovenijo k izrednemu jubileju, ko praznuje 160letnico svojega obstoja in delovanja. Ogromno je delo, ki ga je v dolgi dobi 160 let izvršila Kmetijska družba za napredek kmetijskega gospodarstva med Slovenci. Z iskreno hvaležnostjo se zato spominja danes Slovenija vseh onih požrtvovalnih svojih sinov, ki so v teku te dolge dobe posvetili svoje duševne sile organizatornemu delu v prid kmetijstvu med Slovenci v okviru Kmetijske družbe.

Ko izražam čustva hvaležnosti za dosedanje uspešno delo, izrekam obenem iskreno željo, naj bi bilo delo Kmetijske družbe za Slovenijo tudi v bodoče uspešno in v vsakem pogledu vredno onega dela, ki je bilo izvršeno v preteklosti.

Današnji jubilej pa mi daje povod, da izrazim s tega mesta še eno posebno željo.

Kmetijski stan tvori še danes večino slovenskega naroda. Kmetijska družba je najstarejša stanovska organizacija med slovenskim narodom, a po svoji osnovi tudi edina organizacija kmetijskega stanu med Slovenci. Toda dočim so vsi drugi stanovi danes organizirani v svojih stanovskih zbornicah, slovenski kmet organizacije, ki bi bila poklicana, da ščiti njegove interese, še nima. Moja želja je, naj bi doživel slovenski kmet čimprej oni veseli praz-

Jesenska moda

Din 169—

VOIKA

Krekov trg.

mično kakor prej. Zasukal se je in se je znašel obraz v obraz pred siromašno, slabotno staro ženo z nešteti rumenimi gubami na širokem obrazu.

»Kaj hočete?« jo je vprašal.

Toda stara žena ni hotela ničesar in se je z bojaznijo v očeh nanaglom obrnila na levo.

Sel je naprej in kar oddahnil se je, ko je videl, da visoke postave s črnim plaščem ni več v bližini.

»Morda je bila halucinacija,« je zamrmral. Zdajci se je bližal kavarni Aragno, kjer je videl kompaktno gručo ljudi, ki se je zibala od ene točke do druge po Corsu. Na mah je ihtenje, ki ga je slišal jutraj, zopet zazvenelo v njegovih ušesih.

Smejale se je: »Tokrat se pa ne dam ujeti. Jaz sem tisti, ki vzdihujem.« In ko je položil roko na lice, je čutil, da je mokro in vroče.

Gruča nasproti kavarne Aragno se je še vedno pomikala sem in tja; in hipoma je nastal krik in vik, stek in hrup, da je kar kipele na Corsu in dva ali trije strelji iz revolverja so odjeknili v zraku.

Zdaj pa nisem jaz tisti, ki strelja,« si je rekel posmehljivo.

Ozrl se je enkrat, da bi videl, ali mu je visoka črna postava še za petami, toda videl je samo krdele ljudi, ki so bežali, eni v to, drugi v drugo smer in iskali zavetja v kakšni trgovini, veži ali stranski ulici. In ko so strelji iz revolverja zopet odjeknili, se je spomnil, da je skrajni čas za beg.

Toda smrt, ki ga je iskala že ves dan, je prišla hipoma od zadaj in ga je podrla na cestni tlak.

Iz italijanščine prevedel K.

Nesluteno delovanje muholovca

Obešen »Aeroxon« muholovec

kakor je znano, najboljši na svetu, nudi za ceno od 1 dinarja naslednje usluge:

1. Aeroxon polovi vse muhe in komarje čer Vas reši vsake nadloge muh. On to opravi tekmo 4—5 tednov, tudi, kadar Vi spite.
2. Neki nemški raziskovalec je dokazal, da se z zračno strujo na dobrem muholovcu prilepi na milijone bacilov, prahu itd.
3. Prepreči, da se Vaše zavese, lustr, pohištvo in slike ne umazejo z nesnago muh.
4. Priporočamo Vam in Vašemu otroku zdravo in nemoteno spanje.

To so ogromne prednosti v primeri z mnogimi novimi metodami pri uničevanju muh, ko pa so predrage, nepriročne, ne-higijenične in nevarne zavoljo ognja.

nik, ko bo dobil v okviru Kmetijske družbe za Slovenijo svojo stanovsko zbornico.

Ob teh mislih proglašam jubilejno kmetijsko razstavo za odprto.

Vsi govori in narodne himne, ki jih je izvajala godba dravske divizije, so bili preneseni po radiu.

Po končani otvoritvi si je občinstvo ogledalo razstavo. Ze takoj prvi dan so vzbudila pozornost občinstva izbrana žitna semena, ki jih je strokovnjaško razložil prisotnim gosp. univ. prof. J e s e n k o, druge zanimivosti na kmetijski razstavi in pa razstava »Zoo«.

Tudi drugi razstavniki paviljoni so vzbudili mnogo pozornosti po svojih okusnih izložbah, po zanimivosti razstavljenih predmetov in po svoji bogatosti ter pestrosti.

Velesejski upravi, ki si je s to razstavo pridobila zopet novih velikih zaslug, pa naše najiskrenejše čestitke.

Zastopnik Nj. Vel. kralja general Nedič se je po otvoritvi odpeljal z avtomobilom na Bled, kamor je z vrinarske razstave nesel Nj. Vel. kraljici krasen šopek belih krizantem.

HMEJARSTVO.

Zadnja leta (1924—26) so vzbudile v cel Sloveniji vsled izredno ugodne konjunktore živahno zanimanje za to panogo kmetijstva, ki je bila dotlej omejena skoroda izključno za Savinjsko dolino. Dasiravno je prineslo čezmerno širjenje te kulture v zadnjih dveh letih dokaj razočaranje, se je vendar živo čutila potreba seznaniti hmeljarje nazorno z najvažnejšimi metodami in ukrepi, ki bodo v stanu dvigniti kakovost in donos naših hmeljnikov na tako višino, da bomo lahko vzdržali v silnem boju za obstanek hmeljarstva. Če za nemarimo v Sloveniji to panogo, kot so storili letos v mnogih kraljih Vojvodine, izgubimo s tem važno aktivno postojanko v našem gospodarstvu. Povdarjam aktivno postojanko. Ves razvoj našega hmeljarstva tekmo dobrih petdeset let namreč kaže, da so se hmeljarji, ki so gojili to rastlino v pravem razmerju s svojim posevkom (do 25% obdelane površine) gospodarsko opomogli. Vkljub skrajno slabim cenam, ki se pojavljajo v krajših ali daljših razdobjih, je povprečni dobiček hmeljarstva izmed vseh panog kmetijstva najvišji.

Oddelek je strogo poučen. Namenjen je predvsem novim hmeljarjem, v marsičem pa je tudi opomnil starim savinjskim hmeljarjem, ki jih tudi dolgoletno poučno delovanje poslovedja Hmeljarskega društva, velezaslužnega g. Ant. Petrička, ni moglo odvaditi raznih slabih in škodljivih navad v obdelovanju in spravljaju tega proizvoda, ki zahteva posebne paznje. Če bodo hmeljarji upoštevali nauke, ki jih nazorno nudi razstava, bo Sloveniji ohranjen stalen vir dohodkov, ki bo posebno dobrodošlo učinkoval kot nekaj približek drugemu večalmanj pasivnemu kmetijstvu.

IZLOŽBA TVRDKME MEINEL IN HEROLD.

Pred eno izmed številnih izložb na razstavi se prav rad ustavi vsak, kdor je le malo »nagajen« k glasbi in marsikako srce slovenskega fanta-harmonikarja ali violinista zadrti v radosti in brepenenju. In ni čuda, saj so tega tudi vredni vsi glasbeni instrumenti, ki jih tvrdka Meinel in Herold v paviljonu E razstavlja. Tu je mnogo gramofonov, harmonik, vijolin, mandolin, tamburice, instrumentov za jazz-orkester — dovolj, več kot dovolj za tako izbirčnega glasbenika. Tvrška Meinel in Herold, ki obstoja že 35 let na Švickem, je priznana ena največjih in najbolj solidnih evropskih tovarn glasbil. V Jugoslaviji ima svoje zastopstvo od lani. Letno producira okrog 200.000 raznovrstnih glasbil ter je znana po njihovi izvrstni kakovosti ter nizkih cenah. Tvrška proizvaja tudi klavirje, ki jih pa radi tesnosti razstavnih prostorov ni mogla razstaviti.

Izložbo te tvrdke si bo gotovo vsak rad ogledal in gotovo je, da je tvrdki kupčijski uspeh na velesejmu že v naprej zagotovljen.

Najbolji pripomoček za karyere slabe, zaostal, in zahrane živine je priznanje: *Fejakoovo dji za živino* ni se dobi samo pri: *Mr. Fejako* Zagreb, Sundulićeva 13.

Govor pisatelja Finžgarja ob otvoritvi Radio-Ljubljana

Praznik slovenske besede je danes.

Praznik velik, dasi tihosvečan, kakor ga še ni doživela slovenska beseda. Prvič je razpela krila, da poleti iz Ljubljane, iz srca slovenskega naroda, preko gora, čez reke in polja do vseh rojakov po domovini in tujini, do bratov Slovanov in do vseh narodov v Evropi in še dalje. Ob tej tiho-slovesni uri se ozrimo na zgodovino slovenske, tako lepe pa tako malo poznane besede.

Kakor smo Slovenci majhen narod, samo drobec v priroči veličine mogočnih drugih narodov, kakor smo v družini slovanskih narodov najmanjši bratec, pa imamo vendar izmed vseh slovanskih narodov najstarejši, še izviren spomenik slovenske besede.

Komaj sto let je preteklo, odkar sta blagovestnika Ciril in Metod, utemeljitelja slovenske književnosti, zapisala prvo slovansko pismo, je bila že zapisana tudi slovenska beseda, hranjena še danes v izvirniku v državni knjižnici v Münchenu. Zapisal jo je škof Abraham iz samostana sv. Korbinijana, ko je med koroškimi Slovenci vršil škofovska opravila. Preberimo samo nekaj besed, ki zvene, dasi zapisane in od naroda govorjene pred tisoč leti — skoro kakor bi bile zapisane danes. Odlomek so iz očitne spovedi in se glase:

»Bože, gospodi milostni, oče bože, tebe izpovede (izpovem) ves moj greh in svetemu krstu i sveteli Mariji in svetemu Mihaelu i vsem krilatcem božjim, i svetemu Petru i vsem mučenikom božjim, i vsem vernikom božjim, i vsem devam pravdnim ... itd. — menda ga ni živega jezika, ki bi se ohranil tako čist in tako neizpremenjen skozi 1000 let! V tem jeziku so govorili naši pradedje po svojih domovih, v tem jeziku je govoril vojvoda s prestola na Gosposvetskem polju, v tem jeziku se je oznanjevala blagovest po vseh cerkvah. Zal, da se nam razen majhnih drobcov ni ohranil noben dokument slovenskega jezika celih pet poznjših stoletij. Šele Primož Trubar, oče slovenskega književnega jezika, je izdal leta 1551. prvi slovenski tiskani knjigi: abecednik in katekizem, za njimi pa vrsto drugih knjig, zlasti še sv. pismo. In Primož Trubar je zapisal: »Zvesto Vas prosim in opominam, de vi narpoprej visoko zahvalite Gospodi Boga za le-to dobroto in za ta velik dar boži — kir se ta naš jezik tudi poše inu druka.« Za pet sto in več let spet čista, neizpremenjena slovenska beseda! S prvo slovensko knjigo pa je dobila slovenska beseda pot v svet, z njo je bil položen temelj za samostojno izobrazbo in narodno kulturo. Dasi je bila slovenska knjiga v naslednjih stoletjih še redka, množila se je od dne do dne, prodirala v vse sloje, tako da je Vodnik l. 1795. še vesel zapisal: »Po zaslugi očeta Marka Pohlina, ki je izdajal tudi knjige kmetom na potrebo in pomoč, in ne več samo za izobražene zna sedaj že vsak pastir in pastirica brati. Od te dobe dalje pa so se oglašali čezdalej bolj pogosto prav na vseh poljih in v vseh strokah. Bili so slovničarji, pisatelji in pesniki, zgodovinarji, kmetovarci, znanstveniki, dokler se ni kakor najvišji vrh pognal nad vse pesnik France Prešeren. Ta je zapel iz dna narodove duše in iz bogastva slovenskega jezika tako, da je dal slovenski besedi častno mesto v zboru evropskih narodov. Kaj pa se je kar skokoma izvršilo od l. 1850. do danes — je znano. Kaj bi se šele bilo, ko bi slovenska beseda imela svojo lastno duhovno matico, svoje ognjišče in žarišče — svojo lastno slovensko univerzo! Danes ima tudi to v Ljubljani. Danes že dobiva slovenska beseda izraza v pol milijona izvodih slovenskih knjig, ki jih izdajajo vsako leto samo kulturna društva, ustanovljena za izobrazbo širokih ljudskih plasti. In stotisoči knjig in časopisov in revij pa prihajajo leto za leto med izobražene. Danes ne zveni več slovenska beseda samo v domovih kmetov in po cerkvah, danes se glasi s štirih mestnih gledališč in z več stotin ljudskih odrov po domovini. Danes se slovenska beseda uči in razlaga na stolicah univerze v Londonu, Berlinu, Parizu in v drugih mestih. Danes berejo drugi veliki narodi plodove del naših mož. Majhni smo, toda živimo živahno kulturno življenje.

Prežal, da ni ta narod, zedinjen na enem skupnem ozemlju. Nič ne de. Perot duha ni mogoče povezati in ognja srca ni mogoče omejiti. Po Radio-Ljubljani pojde posled slovenska beseda preko vseh mej, pojde zlasti po naših bratov, ki so razkropljeni po svetu.

In Vam, bratje v Primorju, Vam v Korotanu in Vam v Porenju in še onim močnim v Ameriki in daljnim v Egiptu — veljaj prvi pozdravi slovenske besede iz matuške Ljubljane — vam, ki vas bo Radio-Ljubljana vsak večer v duhu in srcu družil z domovino, ki jo ljubite, ki je nikoli ne pozabite.

Pozdravljeni rojaki Slovenci, pozdravljeni bratje Slovani, pozdravljeni v obče človeški ljubezni vsi narodi zemlje — prvič s slovensko besedo po Radio-Ljubljani!

Trgovina radijske postaje

Ljubljanska radijska postaja je pričela z rednim sporedom. Povsod vlada velikansko zanimanje za radio. Vsakdo vpraša, kakšen aparat bi bil za njega najprimernejši, koliko stane, kje ga dobi, kako se montira itd.

Da ustreže vsem tem željam radio-interesentov si je osnovala Radijska postaja svojo lastno trgovino in izdelovalnico radijskih aparatov. Trgovina s sobo za predvajanje je nameščena v posebnem, elegantno izdelanem paviljonu na Miklošičevi cesti, montažne delavnice in pisarna pa v stavbi ob akademskem domu. Namen tega podjetja je predvsem ta, da pridobiva postaji novih naročnikov na ta način, da oskrbuje in montira vsem radiointeressantom najboljše kvalitetne aparate pod najugodnejšimi plačilnimi pogoji, da izvršuje popravila in modernizacije že obstoječih aparatov, polni akumulatorje, daje radio-naročnikom strokovne nasvete itd., skratka, da gre kar moč na roko vsem radio-amaterjem.

Da bo mogla postaja ustreči tudi onim interesentom, ki stavijo na radioaparate najvišje zahteve, je prevzela zastopstvo zelo renomirane dunajske trgovine »Radione«, lastnik ing. N. Eltz, katere aparati so nesporno najboljši izmed vseh evropskih fabrikatov. Posebno specijalno delo te trgovine so štirielektronski aparati, ki dajejo že z navadno okvirno anteno na zvočniku sijajne uspehe, z visoko anteno pa so nedosegljivi. Imajo le eno samo slabo lastnost, ki jo takoj pošteno povemo, da so zelo dragi. To poudarjamo vsled tega, ker je naloga trgovine Radijske postaje tudi ta, da vpliva na cene radio-aparatov in material v tem smislu, da se dosedanje visoke cene kar moč znižajo. Na tem polju se trgovina Radijske postaje, dasi še ni začela s polnim delovanjem, že zelo pozna. Postaja oddaja namreč vse aparate, in vse blago po najnižje možnih cenah, katerim se morajo prilagoditi tudi radiotrgovci. Postaja dela to predvsem iz tega razloga, da omogoči nakup radio-aparatov tudi najrevnejšim. Naš namen namreč ni, kot že rečeno, delati pri

Samo ena zapoved

Izpod peresa znamenitega ameriskega urologa dr. James Waringa je prinesel v nedeljo neki tukajšnji časopis 9 zapovedi kadilcem tobaka, kateri ugotavlja, da izmed strupov kave, alkohola in tobaka je poslednji najstrupenejši.

Danes ko ta znameniti urolog čita v ameriškem časopisju razglase trdke Lenis

Com. (ista si je pridobila od izumitelja patent za izdelovanje »Protinikotina-Bonikot«) in pri tem objavljenega ugotovitve svetovnih specialistov, da dve kapljici tega sredstva uničita nad ¾ tobačnih strupov, bi gotovo izdal samo eno zapoved »Kadite cigare in cigarete samo s »Protinikotinom-Bonikot«.

Sportni pregled

Bokserki prvak Tunney stanuje v najznamenitejšem londonskem hotelu Savoy; najel si je celo vrsto sob, in sicer tiste, v katerih je stanoval prej indijski maharadža iz Patiale. Tunney pravi, da ne bo več boksal. Obiskal bo tudi svojega irskega rojaka, velikega pisatelja Bern. Shawa.

Kanal tam blizu (Dover-Calais) je preplaval Kanada Sharp v 14 urah in 58 minutah. Zelo je ponosna, da ima tako mero čez nego kot Tunney. — Japonce Tsuruta gostuje po Evropi okoli; beremo 200 m prsno 2:55.5 in 2:53.2. — Nekaj amsterdamskih plavalcev in plavalk je startalo na Dunaju; kopališče Diana razprodano. Izborni so plavalci. Le pogled: Kojac 100 m na hrbtu 1:08.8, 200 m na hrbtu 2:40.4, 400 m na hrbtu 5:43.8; Borg 400 m prsno 4:55, 1000 m prsno 13:04.2; Maria Norelius 100 m prsno 1:11.2, 200 m prsno 2:42.2, 400 m prsno 5:39.2; zadnji čas je boljši kot Martin svetovni rekord 5:42.8, a ne bo priznано, ker je plavalca Marta proti vrsti. Vrhšah se moraš pri branju poročil o tekmah prav od srca zasmejati. Na Dunaju n. pr. je plaval tudi Amerikaneec Crabbe in sicer v mešani tekmi (100 m prsno, 100 m prsno, 100 m na hrbtu). Mešani tek, mešana tekma ali v našem slučaju mešana plavanja se pravi angleško medley race; Angleži pa radi pišejo z veliko začetnico, tukaj torej Medley Race. In beremo v nekem sicer jako uglednem in sportno visoko stoječem listu: Sehr gut schwamm Kojac, während Crabbe und Medley Race sehr schlecht schwammen. — Pa to ni dunajski Sport-Tagblatt, ki ima napak in pogrškov, da kar mr-goli.

Dunajčan Beck je zmagal pri tekmah visokosolcev v Parizu v petoboju, a doma v desetoboju ni mogel priti Wesselyju prav nič blizu. V desetoboju je W. v Evropi prvi za Finci in za Švedom Janssonom. — Borba Gradca in Zagreba se je izvršila z zmago Gradca 65:42; čisto nič drugega ni omembe vredno kot Mesnerjev met kopja 58.43 metrov. — Szepeš je vrgel kopje v Budimpešti 64.14 m daleč, in Fluck je tekel 100 m v 10.6. Norvežan Anstad je skočil 7.27 m daleč, njegov rojak Tommelstad 1.91 m visoko, kladivo je pa vrgel Stenrud 50.39 m daleč. Olimpijci O' Callaghan ni manjkalo dosti, pa bi bil prekosil Ryanov svetovni rekord v metu kladiva iz leta 1913, 57.77 m; O' Callaghan ga je vrgel 57.64 m daleč. Fincec Virtanen je porabil za 5000 m 14:48.3, Lonkela pa 14:58.6; Lonkela za 10000 m 31:27.3, Larya za 800 m 1:53.7. Še par drugih rezultatov: 100 m Houben 10.6 in 10.7, 200 m Ball 21.6, Körnig 21.6 in 21.01, 400 m Spence 48.8 in 47.81, 110 m lese Leistner 14.8, skok na daljavo Hannu 7.52, Meier 7.55, v višino Köppke 1.92, diski Kivi 47.45 m. — Angležinja Didgley je tekla 200 m v 26, njena rojakinja Hatt pa 80 m lese v 12.6, svet. rekord; sicer je tekla Sychrova, kakor smo že poročali, 80 m lese že v 12.2, pa ni bilo predloženo v odobrenje. — Nurni bo 9. septembra v Düsseldorfu poskusil zboljšati svetovni rekord slavnega Francoza Bauina v teku na 1 uro, 19.021 km; ta rekord obstoji že od leta 1913. — Posebej moramo omeniti Hirschfelda, ki je s sunkom krogle 16.045 m napravil nov svetovni rekord; sledeče razdalje je dosegel, na tekmi v Bochumu: 16 m, 14.90, 16.045, 15.72, 15.40, 15.56 m. Za zabavo je vrgel še disko 42.62 m daleč.

Nemec Schweiger, lahka teža, je z levico potegnili 77.5 kg, nov svet. rekord; doslej Francoz Arnout 75 kg. Sch. je natančno 62 kg težek.

Sreča koleba. Neki Mercur, ki ga zastoj išče v X seznamu prvih desetih ameriških igravcev tenisa, je ugnal Tildena; dijak iz Teksasa Berkley pa Hunterja, ki je v onem seznamu na drugem mestu, takoj za Tidenom. — Karlu Koželuhu se obetajo dobri dnevi. Povabljen je za dva meseca v Kanado in v Zedinjene države in bo dobi liza to takoj 4000 dolarjev. V Ameriki se bo boril tudi za svetovno mojstrstvo profesionalov v Forest Hillu in bo dobil, če zmaga, zopet 3000 dolarjev. Nato bo nastopil v turnirju, kamor bodo povabljeni tudi amaterji, in bo zopet nekaj dobil. Vse to aranžira znani igravec Vincent Richards; prav dober je, a kadar igra s Karlom, zmaga zmeraj Karlel.

Prav veliko bosta dobila tudi dva igravca argentinskega nogometnega kluba Boca Junior; klub Barcelona jima je obljubil, če prestopita k njemu, 5000 dolarjev vsakemu na roko in skoz dve leti še po 500 dolarjev na mesec. Sedaj pa izračunaj! Barcelona je v igri s klubom Boca Juna zmaga 2:1, a je bilo ranjenih kar šest njenih igravcev, in ni zato nič čudno, če je zgubila nato igro proti moštvu mesta Rosario 0:4. — V drugi tekmi za pokal Mitrope je pred 18.000 gledavci v Budimpešti premagala Hungaria dunajskega Rapid 3:1; ker sta si enaka, bosta še enkrat igrala, najbrž v kakšnem nevtralnem kraju. Gradjan-ski je premagal Viktorio iz Žiškova 3:2, pa bi bil moral biti rezultat 4:1 za Gradjanskega. — Ferenczvaros se je igral z BSK 6:1 (prva igra 7:0). — Zapisali bomo še par važnejših teken: Brooklyn Wanders-Brescia 3:2, Niža Avstrija-Stajarska 3:1, FAC-Wacker 6:3, Sportklub-BAC 2:0, Vienna-Admira 0:0, WAC-Austria 1:0, Hertha-Nicholson 2:1, Slovan-Vrbovice (Bohemians) 5:2, Slovan-Slavija (praška) 1:4, Sparta (praška)-Sparta (Košice) 7:1. — Na Angleškem je 30.000 nogometnih klubov, ki igrajo do 15.000 iger na teden; v Londonu jih je 2500, med njimi komaj 1 tucat profesionalnih.

Italijanska kolesarska zveza je izločila Girardena in Binda za pol leta od vsake udeležbe pri sportnih tekmah v Italiji in v inozemstvu, ker v Budimpešti ugleda italijan. kolesarskega sporta nista branila za zaupanjem in z odočnosijo. — Amerikanec Goebel je z aeroplanom preletel ea. 4000 km dolgo razdaljo Los Angeles-New York v 17 urah in 58 min.; vozil je okoli 230 km na uro. Stari rekord iz leta 1923 je bil 26 ur in 50 minut

Obiščite

me in čudili se boste izbornim radio-aparatom, izredno nizkim cenam in ugodnim plačilnim pogojem

RADIO ★ BAR
FRANC
LJUBLJANA, MESTNI TRG 5 - TELEFON 2407

Program Radio-Ljubljana

Pri tečajih po radio se bodo rabile sledeče knjige: 1. Deutsches Sprachbuch für nicht deutsche Volksschulen von Dr. Karl Tumlirz, II. Teil Mittelstufe III. Aufgabe. Dobi se v vseh knjigarnah. 2. Dr. L. Donati: Corso pratico di Lingua italiana. Od 5. izdaje dalje. Založil: Art. institut Orell Füssli, Zürich. Dobi se v vseh knjigarnah.

Torek, dne 4. septembra:

18.30: Tečaj za učemščino vodi gospa dr. Piskernikova.
19.—: Ljudska univerza: O praživalih, predava prof. Franc Pengov.
20.—: Čaršavska kneginja, prenos iz opere.

Sreda, dne 5. septembra:

18.30: Tečaj za srhohrvaščino, poučuje profesor Mazovec, kot pomožna knjiga služi: Tomo Martić: Gramatika hrvatskoga ili srpskoga jezika.
19.—: Ljudska univerza: Domovinoznanstvo, predava dr. Valter Bohinje.
20.—: Koncert godbe Dravske divizije pod vodstvom dr. Čerina.

Rabite
Tungsram
barium-elektronke

Drugi programi

Ponedeljek, 3. septembra.

Breslau: 20.30 Simfoničen koncert. — Praga: 19 Iz Bratislave: Slovaška glasba. — 20.30 Prenos koncerta iz Varšave. Statkowski: Uvertura iz opere »Marja«. — Melcer: Klavirski koncert, E-mol. — Pesmi Statkowskega, Mlynarskega, Niewiadomskiego in Galla. — Stojowski: Poljska suita. — Maliszewski: Odlomek iz baleta »Siren«. — Leipzig: 16.30 Popoldanski koncert. — 20.15 Koncert zbora uralskih kozakov. Ruske skladbe. — 21.15. Priljubljene uverture. — Stuttgart: 16.15 Koncert orkestra — 18.15 Predavanje: Galsworthy kot dramatik — 20 Lokalni reporter obuja spomine — 20.30 Komorna glasba; nato veseloigra. — Bern: 11 Prenos otvoritvenih govorov ob priliki zborovanja društva narodov v Zenevi — 20 Predavanje: Antično matersko pravo in moderno žensko vprašanje — 20.30 Orkestralna glasba. — Katowice: 20.30 Prenos koncerta iz Varšave. — Brno: 15 koncert iz razstave. — 19 Iz Bratislave: Slovaška glasba — 20.10 Humoriistični dueti. — 20.00 Prenos iz Varšave — 22.10 Koncert iz razstave. Rim: 21 Lahka glasba. — Langenberg: 16.45 Vesele anekdote — 20 Koncert. — Berlin: 17 zabavni koncert — 20.30 Prenos koncerta iz Varšave. — Darenty: 20 Promenadni koncert. — Dunaj: 11 Koncert godalnega kvarteta — 16.15 Popoldanski koncert — 20.05 Arija iz oper — 20.30 Prenos koncerta iz Varšave. Spored glej pod Prago. — München: 19.30 Komorna glasba. — Milan: 20.50 Prenos opere. — Budapest: 20.15 Lahka glasba.

Torek 4. septembra.

Zagreb: 20.30 Koncert češke glasbe. — Breslau: 20.30 Humor in še kaj. Blümer: Kako je rak prišel v mesto Schilda itd. — 21.10 Zabavni večer. — Praga: 19 Prenos iz gledališča: »Jakobinec«, opera (Dvořak). — Leipzig: 20.15 Komorni koncert. Reger: Godalni kvartet — Mozart: Godal. koncert. — 21.15 Vesela glasba. — Stuttgart: 16.15 Popoldanski koncert — 19.45 Predavanje: Naše nebo v septembru — 20.15 Koncert odlomkov iz italijanskih oper. — Bern: 20.20 Orkestralna glasba — 20.50 koncert godalnega kvarteta 21.20 Orkestralna glasba. — Katowice: 20.15 Prenos koncerta iz Varšave. — Frankfurt: 20.15 koncert. — Brno: 18.40 Predavanje: Češka literatura od narod. prebujenja do danes. — 19. Koncert — 20.30, 21.30 in 22.15 koncert. — Rim: 21 Vokalni in instrumentalni koncert. — Langenberg: 13.05 Opoldanski koncert iz Kölna. — 17.45 koncert zborovske glasbe. — 20 Iz Kölna: Uvertura iz oper in drugo. — Berlin: 17 Zabavna glasba. — Darenty: 21 Lahka orkestralna glasba. Dunaj: 11 in 16.15 koncert godalnega kvarteta — 19 Predavanje: Kako nastane karikatura in zakaj se ji smejemo? — 20.05 Iz Tolstojevih del — 21 »Zenitna ponudba«, burka (Cehov); nato vesela in plesna glasba. — München: 17.30 Zabavni koncert — 19.40 koncert Griegovih skladb — »Reven kot cerkvena miš«, veseligrav v 3 dej. — Milan: 20.30 Koncert s pestrim sporedom. — Budapest: 20 Solospevi — 22 Poročila in ciganska glasba.

Predno se odločite za nakup

aparata, detek-
Radio torja, slušalk

ali drugih srstisvni delov, zahtevajte našo ponudbo — Vabimo Vas, da nas posetite, zahtevajte pojasnila, predvajanja, načrte aparatov itd. Oglejte si našo razstavo na velesejmu v paviljonu H 458—462.

RADIOVAL, LJUBLJANA,
Kongresni trg št. 2.

Sport

Velike motorne dirke in ghimkhana igre (novost za Ljubljano), katere priredi Motoklub Ljubljana na Mali šmarer 8. septembra, bodo za občinstvo najbolj privlačna sila. Dočim bodo motorne dirke, kjer bodo drveli dirkači z velikansko brzino po dirkališču zelo napete, bodo ghimkhana igre, kjer pokaže vozač svojo spretnost in rutiniranost na motornem kolesu, nudile občinstvu veliko zabave in smeha.

II KOLO TEKEM ZA POŠKODBENI SKLAD.
Ilirija : Primorje danes ob 17 na igrišču Primorja.

Nogometni moštvi Primorja in Ilirije se srečata danes v tekmah za prehodni pokal, ki ga

Prodajalna Radijske postaje Ljubljana — otvorjena

Kaj je novega

KOLENDAR.

Nedelja, 2. septembra. 14. pobink. Angelika. Štefan, kralj, Maksima, Antonin, Elpidij.

Ponedeljek, 3. sept. Evfemija, Tekla, Erazma, Doroteja.

ZGODOVINSKI DNEVI.

2. septembra: 1817. je umrl učitelj na slovenski stolici v Gradcu Vincencij Franul de Weissenthurn. — 1914. se je francoska vlada preselila v Bordeaux. — 1906. se je v Črni gori ustanovila politična stranka. — 1814. se je rodil zgodovinar Ernst Curtius. — 1851. se je rodil pisatelj Richard Voss. — 1852. se je rodil francoski pisatelj Paul Bourget. — 1853. se je rodil kemik W. Ostwald. — 1857. se je rodil francoski pisatelj Paul Hervieu.

3. septembra: 1598. je bil Boris Godunov v Moskvi kronan za samoderžca Rusije. — 1914. je knez Wilhelm zapustil Albanijo. — 1609. se je ustanovilo mesto New York. — 1658. je umrl lord protektor Anglije Oliver Cromwell. — 1849. je umrl pisatelj E. baron Feuchtersleben. — 1859. se je rodil francoski politik Jean Jaurès. — 1877. je umrl francoski državnik A. Thiers. — 1894. je umrl odlični češki rodoljub Vojta Naprstek.

★ **Evharistični kongres v Avstraliji.** Z ozirom na določilo v Škofijskem listu 1928, str. 61, po katerem naj bi se v nedeljo, dne 9. septembra 1928, vršile v župnijah procesije s sv. Rešnjim Telesom, se župni uradi glede na prošnje, došle škof. ordinariatu, obveščajo, da sme procesija izostati, ako bi se ne mogla vršiti s potrebno slovesnostjo. Mesto procesije naj bo ta dan, ki bo posvečen čiščenju sv. Rešnjega Telesa, popoldan ura molitve pred izpostavljenim Najsvetejšim. — Škofijski ordinarijat v Ljubljani, dne 1. septembra 1928.

★ **Dubrovniški škof dr. Josip Marčelič** je v noči od 31. avgusta na 1. septembra umrl. Rojen je bil 23. marca 1847. Dubrovniško škofijo je vladal od 18. maja 1894, torej 34 let.

★ **Podelitev župnije.** Župnijo Sv. Križ nad Mariborom je dobil g. Franc Kren, dosedaj kaplan pri Sv. Trojici v Halozah.

★ **Ministrstvo prosvete** je imenovalo g. Ivana Vavpotiča, scenografa na gledališču v Ljubljani, za profesorja na I. gimnaziji v Ljubljani in ga dodelilo na delo v Narodnem gledališču v Ljubljani.

★ **Osebnost g. finančni minister** je preklinal premestitev predstojnika davčnega okr. oblasti v Kamniku, g. Slavka Savinška, v Novo mesto, in ono predstojnika v Novem mestu g. Muhe v Kamniku. Zato ostaneta oba gospoda še nadalje na svojih dosedanjih službenih mestih.

★ **Pogreb** umrle g. Josipine Korbar se vrši v nedeljo, dne 2. septembra, ob 5. uri popoldne iz Sp. Hrušice v Štepanjo vas.

★ **Poročilo.** Pretekli teden se je v Zagrebu v cerkvi sv. Blaža poročil g. Anton Sumi, privatni uradnik, doma iz Kranja, z g. Zoro Caren, hčerko trgovca in posestnika iz Novske v Slavoniji.

★ **Ljudski tabor na Homen pri Kamniku** se bo vršil v soboto na Mali Smaren dne 8. sept. 1928. ob 3 uri popoldne. Poročajo narodni in oblastni pooblašci.

★ **Začetek pouka na šolah.** Od pristojne strani se nam naznanja: 6. septembra, na rojstni dan prestolonaslednika, je na vseh osnovnih šolah služba božja. Redni pouk se začne 7. septembra na vseh šolah ljubljanske oblasti razum tam, kjer je s posebnimi odloki drugače odločeno.

★ **Izgledi za izvoz iz Slovenije v sezoni 1928-29** je naslov predavanju, katerega bo imel Ivan Mohorič, tajnik trgovske zbornice, v ponedeljek ob 18 v radio Ljubljana. Na to aktualno predavanje opozarjamo vse trgovske kroge, ki posedujejo sprejemne aparate.

★ **Brezvestnost.** V Vašem časopisu smo že ponovno svarili pred izseljevanjem v Kanado. Te dni smo prejeli zopet novo vest, ki potrjuje, da so bila naša svarila na mestu. Sredi julija je odšlo iz Slovenije v Kanado večje število izseljencev. Vsak od teh je imel od izseljeniškega agenta s seboj jamstveno pismo, da bo takoj ob prihodu dobil delo, kot prvo plačo pa en dolar na dan in hrano. Zdaj pa poročajo ti izseljenci, da ne morejo dobiti nobenega dela in da okrog postopajo. Skupina, ki je prišla v Kanado pred 4 meseci, je tudi vedno brez dela. Jamstveno pismo jim ne pomaga nič. Nima nobenega drugega pomena, kot tega, da jih naše oblasti puste izseliti. Zato je tako brezvestno varanje izseljencev s temi jamstvenimi pismi vse obsodbe vredno. Izseljenci poročajo, da bo nekaj dela dobiti ob žetvi. Toda sedaj (sredi avgusta) je žito še zeleno. Vrh vsega je pa več tisoč delavcev brezposelnih. Zato prosijo, naj posvarimo vse, ki bi nameravali v Kanado, naj se ne podajajo v nesrečo in naj nihče ne gre tja.

★ **Razstava goveje živine** bo v torek, dne 4. septembra, na sejmišču v Mariboru. Razstavljena bodo goveda marijadvorske in pincgavske pasme. Vsakdo, ki se zanima za našo živinorejo, se bo gotovo udeležil te prireditve, ki je po 26. letih prva v Mariboru in obeta biti lepa.

DIJAŠKI KOLENDAR 1928/29 JE BOGATO OPREMLJEN - LEPE VSEBINE - RAZPISUJE VELIKO NAGRADNO TEKMO V STVARNI VREDNOSTI NAD 50.000 DIN.

★ **Šahovski kongres v Mariboru.** O velikem šahovskem kongresu, ki se bo vršil dne 8. in 9. septembra v Mariboru, smo zvedeli še sledeče podrobnosti: Avstrijski amaterski prvak prof. Becker z Dunaja je definitivno obljubil svojo udeležbo in bo torej igral v nedeljo, dne 9. septembra, za Avstrijce na prvi deski proti našemu velemojstru dr. Vidmarju. V soboto, dne 8. t. m., zvečer bo imel prof. Becker popularno javno predavanje; po predavanju pa bo zanimiva šahovska prireditev. Vse prireditve se bodo vršile v dvorani Program bomo še objavili. O zanimanju, ki vlada v šahovskih krogih za to prireditev, ki je prva te vrste v Sloveniji, pričaja izredno veliko število neizogibnih kibicev, ki so prijavljeni ne samo iz Ljubljane, ampak tudi iz Gradca. Kongresa se udeleži najbrž tudi naš konzul v Gradcu.

★ **V naše državljanstvo sta sprejeta Marija Hofman, zasebnica iz Maribora in Franc Kramar, posestnik iz Nove vasi pri Rakeku.**

★ **Italijanska pridiga na Proseku.** Od prihodnje nedelje dalje bo na Proseku pri Trstu tudi redna italijanska pridiga. Slovenski jezik stopa vedno bolj v ozadje. Med verniki v Škedenju se je nedavno raznesla vest, da bo slovenska pridiga sploh odpravljena. Vest se je pozneje izkazala za preuranjeno.

★ **I. jugoslovanska razstava amater-fotograf** se odprla danes v Sarajevu in bo odprta do 16. septembra. Razstavljene bodo umetniške fotografije amater-fotografov iz raznih krajev naše države.

★ **Požig.** V Smolenji vasi pri Novem mestu je izbruhnil v noči od četrta na petek 30. avgusta zopet požar pri gostilničarju Francu Brulcu. To pot je neznan storilec zažgal pod in hlev, ki sta popolnoma zgorela. Škode je nad 100.000 Din. Brulcu je že zgorel svoj čas kozolec. Ker je v tej noči deževalo, so stalni stražarji stražo opustili, misleč, da vendar v taki noči hudobnež ne bo zažgal. Izbral si je pa ravno to noč. Kakor je videti, morajo biti storilcu točno znane vse razmere v vasi.

★ **Nesreča.** V četrtek, 30. avg. se je na Gradišču pri Sv. Jerneju na Dolenjskem igral 13letni deček s pištolo. Pri tem pa je tako nerodno ravnal, da se je pištola sprožila in zadela oskrbnika gospe Ade Slanič, Antona Rebslji ter ga precej nevarno ranila. Prepeljali so ga takoj v bolnico usmiljenih bratov v Kandijo.

★ **Zgubila se je 78-letna Mirtova teta** iz Zvirč pri Hinjah je v sredo zjutraj šla nabirat maline. S seboj je vzela majhen koš in nekaj kruha, rekoč, da bo cel dan v gozdu. Ker je na večer ni bilo domov, so jo šli vaščani iskat, pa je niso nikjer našli. Drugi dan se je skoraj vsa vas dvignila in na daleč okoli vse preiskala, pa zopet vse zaman. Sodiijo, da je padla v kako globoko votlino.

Če v jed Ti muhe silijo,
in Ti bacile prinese;
če v spanju muči Te stenica
in bolha verna tovarišica,
ne srdi se, moj ljubi sin,
takoj si kupi »ZACHERLIN«!

★ **Solske knjige** za vse srednje, trgovske, meščanske in osnovne šole v predpisanih izdajah ima vedno v zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Vsak dijak dobi pri nakupu knjig kot nameček lep šolski zvezek, črtan ali nečrtan, oziroma leposlovno knjigo.

★ **Solska vodstva opozarjamo** na »Cerkveno ljudsko pesmarico«, priredil Stanko Premrl. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena partituri 50 Din, glasovi po 24 Din. Pričujoča pesmarica je namenjena ne samo za gojitev splošnega ljudskega cerkvenega petja, marveč tudi petja pri šolskih božjih službah. Prirejena je za eno- oziroma večglasno petje. Pri vsaki pesmi je označen način izvajanja. Vsebinska nudi vse napeve, ki se pojo pri šolskih mašah, kakor: mašne, Marijine, obhajilne, blagoslovne in pesmi za vse cerkvene dobe. Za začetek šolskega leta: klicanje sv. Duha, za sklep šolskega leta: zahvalno pesem, kaor tudi pesmi za druge šolske praznike. Učitelji petja so po prvi izdaji pridno segli, da je bila vsled tega kmalu razprodana. Nova izdaja je zelo pomnožena, in sicer za 39 pesmi tako, da imajo učitelji petja popolno izbiro za vse prilike in potrebe.

Senzacionalna svetovna iznajdba.

Vsaki človek mora iz svojega interesa pogledati in tako zvedeti kaj je

„Gamma“

ki je razstavljena na Ljubljanskem velesejmu, Paviljon E.

Vsi na velesejmu v Paviljon E.!

★ **Sprejemnice družbe treznosti**, večbarvne, se dobe, dokler traja zaloga, pri Sveti vojski v Ljubljani za ceno 50 par komad.

★ **Tečaje za pripravljanje brezalkoholnih pijač** bo priredila »Brezalkoholna produkcija« meseca septembra v krajih, kjer se prijavi zadostno število interesentov. Prijave za te tečaje do 5. t. m. sprejema »Brezalkoholna produkcija« v Ljubljani, Poljanski nasip 10.

★ **Obvestilo Akademiki**, ki za prihodnje šolsko leto 1928-29 reflektirajo na stanovanja v Akademskem domu v Ljubljani, naj oddajo tozadevne vloge do 20. septembra 1928 upravi Akademskega doma v Ljubljani, Miklošičeva cesta 5. Priložiti je zadnje kolokvijsko, oziroma seminarso in ubožnostno spričevalo.

OBLEKE

za moške, fante in dečke, raglane, površnike, usnjene suknjice in dežne plašče kupite najceneje pri trvdki

JOSIP IVANČIČ, Ljubljana, Dunajska cesta 51v. 7

★ **Večerni trgovski tečaj v Mariboru.** Na željo več reflektantov se bo vršil pri zadostni udeležbi na zasebnem učnem zavodu Anton Rudolf Legat, Maribor, tudi večerni trgovski tečaj, v katerem se bo poučevalo: knjigovodstvo, trgovsko računstvo, trgovinstvo in menično pravo, trgovska korespondenca, stenografija, strojepisje itd. Interesenti naj se čimprej javijo v trgovini trvdke Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ul. 7, telefon 100.

★ **Zobozdravnik dr. Mirko Kambič** zopet redno ordinira.

★ **Mercedes zmaga v Franciji.** V La Baule (Bretagne) je zmagal pl. Wenzel na Mercedes vprav sijajno v razredu sportnih voz. Dosegel je povprečno 176 km na uro. Wenzel je vozil kot vedno na Continental obročih.

★ **Hranilni in posojilni konzorcij javnih nameštencev in upokoencev** v Ljubljani se je preselil s 1. septembrom 1928 iz Gregorčičeve (prej Hilserjeve) ulice 7 v nove lokale Aleksandrova cesta 5, I, levo. Več glej v oglasu!

★ **Opozarjamo na današnji oglaš** Spodnještajerske ljudske posojilnice na zadnji strani današnjega lista.

★ **Pri utrujenosti, razdražljivosti, tesnobi, pomanjkanju spanja, bolečinah pri srcu, tišanju in prslih, ureja naravna »Franz-Josef«** grenčica redovito kroženje krvi v spodnjem delu telesa in s tem pomirjevalno učinkuje na valovanje. Profesorji za bolezni prebavnih organov izjavljajo, da se izkazuje »Franz-Josef« voda pri pojavih, ki izhajajo od samozastupljenja želodčno-črevesnega kanala, kot izborna čistilo. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

★ **Opozarjamo na današnji oglaš** Spodnještajerske ljudske posojilnice na zadnji strani današnjega lista.

★ **Večerni trgovski tečaj v Mariboru.** Na željo več reflektantov se bo vršil pri zadostni udeležbi na zasebnem učnem zavodu Ant. Rud. Legat, Maribor, tudi večerni trgovski tečaj, v katerem se bo poučevalo: knjigovodstvo, trgovsko računstvo, trgovinstvo in menično pravo, trgovska korespondenca, stenografija, strojepisje itd. Interesenti naj se čimprej javijo v trgovini trvdke Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

Obvestilo iz uradov

Iz »Županske zveze«. Tajništvo Županske zveze je prevzel s 1. septembrom zopet prejšnji tajnik g. Fran Kristan, občinski revizor pri ljubljanskem oblastnem odboru. Nanj se do nadaljnjega naslavljaajo vsi dopisi za Župansko zvezo.

Dr. Viktor Breskvar zopet redno ordinira

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN.

Dnevno in nočno: Bahovec na Kongresnem trgu, Uštar na Sv. Petra cesti in Hočevar v Šiški. — V noči na torek: Sušnik na Marijinem trgu in Kuralt na Gosposvetski cesti.

© **Jubilej dela.** Danes praznuje 50 letnico tiskarskega delovanja g. Leopold Werzak, strojni stavec v Jugoslovanski tiskarni. Rodom iz Trsta je g. Werzak pred 50 leti vstopil kot vajenec v tiskarno Kleinmayer in Bamberg v Ljubljani. Po štiriletni učni dobi je odšel v Gorico, nato v Trst in na Reko, odkoder se je vrnil v Ljubljano in vstopil v Jugoslovansko tiskarno, kjer nepretrgoma deluje že blizu 40 let. Ves ta čas je stavil in še stavi tudi »Slovenec«. G. Werzak je v resnici mož dela, vesten, priden in točen. Med svojimi stanovskimi tovariši je izredno priljubljen, kar dokazuje dejstvo, da je bil nad 25 let predsednik tiskarskega društva. Pevsko društvo »Grifika« ga je snoči v tiskarni počastilo z izbornim petjem, danes mu pa prirede njegovi ožji tovariši časten večer. Mnogobrojnimi častitkam se pridružuje tudi uredništvo »Slovenca« z željo, da bi še mnogo let zdrav in čil sodeloval pri »Slovencu«.

© **Dijaški sejem.** Končane so lepe počitnice, mladina se vrača v šole, starejši ljudje z dopustov, mesto samo pa pričinja dobivati zopet staro lice. Ulice postajajo živahne, mla-

Danes ob 3 popoldne javni telovadni nastop „Orlovskega odseka Šiška“

na vrtu „Reininghaus-a“. — Nastopijo člani, članice, mladci, orliči, mladke Igra železničarska godba „SLOGA“ Po telovadbi prosta zabava. Pridite vsi prijatelji orlovstva.

dina, ki je bila v vročih mesecih na oddihu kje na deželi, veselo vrvi, zbija šale in se ji kar nič ne pozna, da je pričel zanjo resen čas šolskih sob in učnih redov. Na Krekovem trgu pa je zopet bučno. Odkar so podrl staro gimnazijo na Vodnikovem trgu, oživi Krekov trg vsako leto koncem poletja za kratke dni. Tu se prodajajo stari »špehi«, vadnice, slovnice, čitanke, aritmetike in kar je še drugih učnih knjig. Znatno pod ceno knjigarn. Kupčje na dijaškem sejmu gredo dobro, saj je skoro več povpraševanja, kot ponudbe. Ni na vsaki borzi tako. Mnogo je študentov, ki si na dijaškem sejmu prislužijo s kupčijo s knjigami lastne potrebne knjige in še nekaj dinarjev za sladoled. Nič manj kot dvajset sladoledarjev je zadnjič nekdo naštel na dijaškem velesejmu. In baje so vsi dobro zaslužili. Še jutri in še nekaj dni se bodo razlegali na Krekovem trgu kliči: »Za tretjo! Za četrto!«, no, potem pa se umaknejo ti kričavi smeli mladeniči v šolske sobane. Da tudi tam ne bo povsem mirno, je prav gotovo, toda kdo naj zameri mladim njeno živahnost!

© **Naš Grad.** Nihče v Ljubljani in nihče med tujci, ki so kdaj obiskali naše mesto, menda ne dvomi, da je ljubljanski Grad najlepši kras Ljubljane in njena najlepša razgledna točka. Kdor ni bil na Gradu, ni bil v Ljubljani, to geslo velja danes nič manj, kot kdaj prej. Zaliobog pa je ta lepa točka Ljubljane precej zanemarjena, dasi pomenja Ljubljancem poleg Tivolija glavno sprehajališče in najlepše drevored. Mestna občina ima sicer res mnogo drugih skrbi, toda nekoliko bi pa že mogla napraviti za Grad, in to ne bi bilo brez koristi, nekoliko pa je odvisno tudi od občinstva, ki bi moralo skrbeti, da se ne uniči še ono, kar je že storjeno. Kako neokusno je vendar, ko so po grajskih izprehajališčih vse vkrižene razmetani koščki papirja, ko je potlačena trava, v lepih smrekovih deblih so vrezane inicijalke — naj bo ljubezen še tako vroča, ali tega pa le ni treba vrezavati v debela ali pa pisati na kapelico sv. Antona. Tudi za klopi ni bogve kaj preskrbljeno, na Grajski planoti še nekoliko, manj jih je na »šancah«, dočim jih v Regalijevem gaju in na Orlovem vrhu sploh ni. Pred leti so bile tu še lepe klopi z mizicami in zakaj bi sedaj manjkale. Morda glavno vprašanje pa tvorijo pešpoti na Grad. Eden najbolj prikladnih poti bi bila morda pot s Strme poti, za katero je mestni občinski svet že itak dovolil potreben kredit. Z delom pa se do danes, kljub večkratnim prošnjam, še ni pričelo. Grajski prebivalci in ljubitelji sprehodov po Gradu prosimo mestno občino, da bi že pričela z izvedbo te poti, da bi bila dostopna tudi pozimi. Kot najbolj prikladno rešitev bi priporočali, da se izvede pot preko zemljišča g. Magistra, ker je tod najbolj pripraven teren, poleg tega pa bi se nudil še prav lep razgled. Obenem bi bilo ob tej priliki potrebno, da se uredi tudi dohod s Strelške ulice in se izvede prepotrebna regulacija te ulice. Zdi se nam, kot da bi nova pot na Grad, njegova preureditev in morda še kako izboljšanje in olepšanje grajskih nasadov, Ljubljancem naravnost odkrilo, kake krasote jim more Grad nuditi in kako prijetna so njegova izprehajališča. Stroški bi bili prav majhni, Ljubljana pa bi s tem mnogo pridobila.

© **Barikade na Kette-Murnovi cesti.** Prejeli smo: Na Kette-Murnovi cesti kopljejo sedaj preko 5 m globok kanal in je cesta radi tega zaprta prometu. Ves veliki promet, ki gre navadno po tej cesti, se vrši sedaj po Jenkovi ulici po strmem klancu. Prebivalci Kette-Murnove ceste so spoznali neugodnost tega položaja in so poslali na magistrat deputacijo s prošnjo, naj bi se odprla Masarykova cesta na Kette-Murnovo cesto. Občina je tej prošnji deloma ugodila in cesto vsaj za silo odprla prometu. K temu bi pripomnili še, naj bi magistrat ta kratki pas vsaj za silo še dal zravnat, pogladiti in utrditi ter začasno s peskom posuti. Kajti odkar je sedaj ta cesta odprta, gredo vsi mestni pogrebi mesto po Dunajski cesti raje po Masarykovi cesti k Sv. Križu.

© **Upravni svet cestne železnice** tem potom prosimo v imenu radio-amaterjev, da naj pospeši, da se izvrši sklep upravnega sveta, da se odstranijo motnje, katere povzročajo ljubljanska cestna železnica.

© **Zbirališče revije slovenskih narodnih noš** je danes točno ob pol 3 uri popoldne na velesejmu pred paviljonom B. Ker je prijavljenih že do danes čez 400 noš, nadalje jezdeci, vozovi, veliko število skupin itd. in ker je prijavljen že tudi velik dotok obiskovalcev iz cele Slovenije in Hrvaške, bo naval velikani-

Nogavice

v najsolidnejši izbiri po konkurenčni ceni priporoča

I. Urbančič, Miklošičeva 20

ski in prosimo občinstvo, da se v izogib nesrečam, strogo pokorava rediteljem. Zlasti prosimo obiskovalce, da pustijo prostor za ocenjevanje narodnih noš prost.

○ **Revija narodnih noš** na velesojmu se v slučaju, če bo danes dež, preloži na dan 8. septembra.

○ **Staršem.** Na praznik 8. septembra priredi Jugoslovanska Matica na Kongresnem trgu veliko ljudsko zabavo na korist rojakov onstran meje. Prireditve se prične popoldan ob 16 z raznimi mladinskimi nastopi, od katerih bodo najbolj privlačne dirke naših malčkov na skyrh, triciklih in holenderjih (avtomobilčkih). Z ozirom na namen prireditve pozivamo in prosimo vse starše, da prijavijo svoje otroke za te dirke, ki bodo sprejete od vseh ljubiteljev mladine z radostjo in veseljem, mladim dirkačem pa bo v čast in ponos, da smejo javno tekmovati in razkazovati svoje spretnosti. Tekmovalna proga ne bo predolga in dirkalo se bo v smeri od Kina Matice proti Nunki cerkvi, torej po strmini navzgor, s čimer bo preprečena prenapetost vožnja in s tem tudi vsaka neugoda. Vsi tekmovalci bodo nagajeni z ličnimi spominskimi darili, prvi trije pa bodo nagajeni še posebej. Prijavnine ni nikake. Prijave naj se pismeno ali osebno naznanjajo Jugoslovanski Matici, Selenburgova ul. 7-II. najkasneje do 5. septembra.

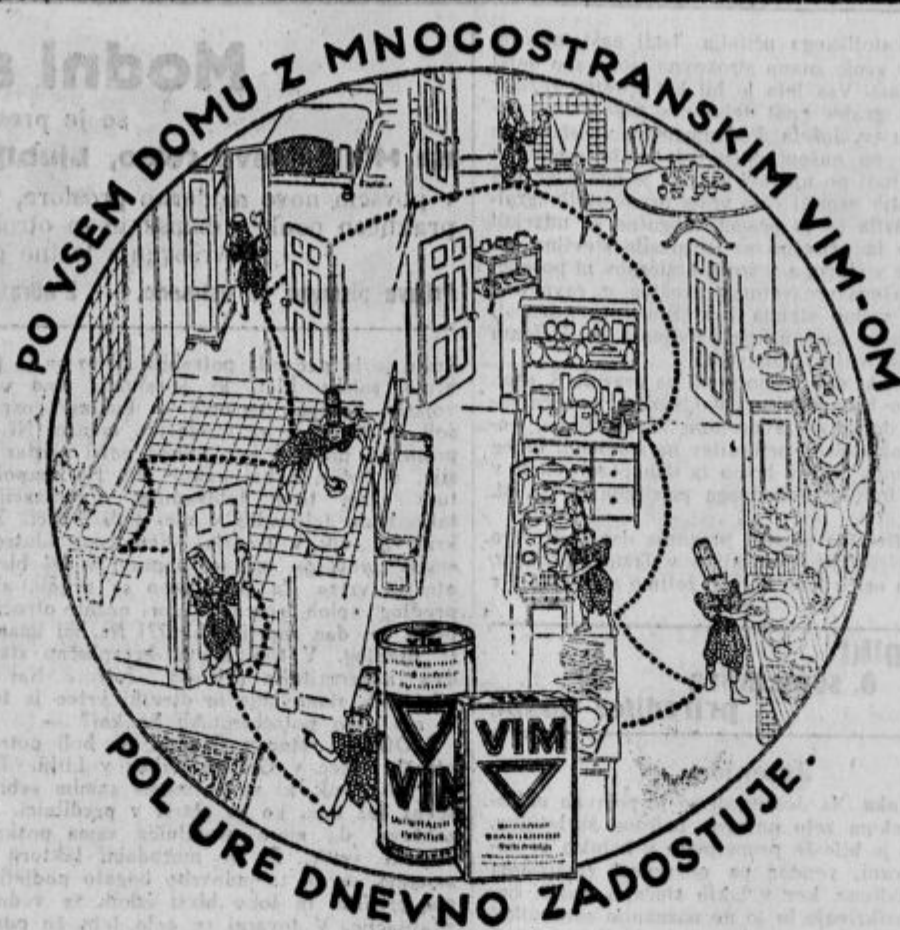
○ **Kolesarji, sportniki.** Na praznik 8. septembra se vrši na Kongresnem trgu poleg drugih prireditve tudi kolesarska polzeva dirka. Proga v smeri od Kina Matice proti Nunki cerkvi bo dolga ca. 100 m. Prijavnine ni nikake. Prvi trije zmagovalci prejmejo praktična darila. Dirke se bodo vršile v dveh kategorijah, in sicer za mladeniče do 18. leta in posebej za starejše. Pričetek bo ob 16. Prosimo in pozivamo vse kolesarje in sportnike, da sodelujejo pri teh dirkah ter da se pismeno ali osebno prijavijo pri Jugoslovanski Matici v Ljubljani, Selenburgova ul. 7-II. najkasneje do 5. septembra.

○ **Razstava naših najmlajših umetnikov** se otvori, kakor smo že poročali, danes ob 11 dopoldne v Jakopičevem paviljonu. Razstavljajo: Olaf Globočnik, Miha Maleš, Janez Mežan, Mira Pregljevica, Franc Pavlovec, Nikolaj Pirnat preko 200 slik in kipov. Razstavo bo otvoril g. Rihard Jakopič. Na razpolago katalog.

○ **Vpisovanje otrok v manjšinsko (nemško) osnovno šolo** (s poukom v nemščini, slovenščini in srbohrvaščini) se vrši dne 3. in 4. septembra, od 8 do 12 na Cojzovi cesti 5, I. nadstropje, desno.

○ **Vpisovanje na gremijalni trgovski šoli** se vrši v prvi razred v ponedeljek, dne 3. septembra.

Dr. Ivan Pintar
strokovni zdravnik za ženske bolezni
in porodništvo
Ljubljana, Tavčarjeva ul. 2, II.
Telefon 3150
zopet redno ordinira

"Mnogostranski" je pravi izraz ker Vim čisti vse. Z enim zavojem lahko vso hišo prehodite in jo od zgoraj in spodaj temeljito očistite: okna, vrata, posodo in vso kuhinjsko opremo, pečnice, tla in kopalnico.

VIM
SNAŽI VSE

Proizvod tovarne Lux.

tembra, in torek, dne 4. septembra t. l., vsakokrat od 8. do 12. in od 2. do 18. ure popoldne v pisarni gremija trgovcev, Beethovnova ulica 10, pritličje, levo. V II. in III. razred se bo vpisovalo dne 5. septembra t. l., od 14. do 17. ure popoldne v šoli na Ledini, pritličje, levo. Oni, ki morajo biti še izprašani v posameznih predmetih, naj se zanesljivo zgledajo v ponedeljek, dne 3. septembra, ob 2. uri popoldne pri vodstvu gremijalne šole. Redni pouk se prične v ponedeljek, dne 10. septembra t. l., ob 2. uri popoldne. — Šolski odbor Gremija trgovcev.

○ **Tečaj za obrtno knjigovodstvo v Ljubljani.** Urad za pospeševanje obrti kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Ljubljani priredi za obrtnike tečaj za knjigovodstvo v Ljubljani pod vodstvom g. prof. P. Modica. Tečaj se bo pričel 10. septembra t. l. Interesenti naj zato takoj prijavijo svojo udeležbo v pisarni urada, Ljubljana, Krekov trg 10, I.

○ **Umrli so v Ljubljani** v času od 28. avgusta do 1. septembra: Valentin Vončina, sodni ofi-

cijal v pokoju, 78 let, Dolenjska cesta 14. — Rozalija Keržan, žena vpokojenega policista, 67 let, Gosposka 15. — Ilonka Nikolič, žena majorja, 34 let, Cesta na Rožnik 29. — Božena Progar, hči hlapca, Tržaška 38. — Mihael Breuil, sin trgovca, 1 leto, Dunajska 31. — Jožef Kavčič, kleparski pomočnik, 52 let, Krakovski nasip št. 10. — Ivan Mlakar, mestni delavec, 61 let, Mencingerjeva 12. — V. bolnišniči so umrli v tem času: Katarina Zavodnik, delavčeva žena, 20 let, Dobrova pri Bledu. — Ciril Ivanc, delavec sin, 4 mesece, Mala vas pri Ježici. — Jože Potrato, sin služkinje, 8 mesecev, Hrastnik 77. — Franc Bizjak, sin služkinje, 24 dni, Hudo 17 pri Radomljah. — Matija Poženel, trgovec, 24 let, Izanska cesta 62. — Ivan Zakotnik, strojevodja, 66 let, Zgornja Šiška 15. — Franciška Pirc, hči delavca, 6 mesecev, Grudnovo nabrežje 19. — Ludovik Križnar, sluga, 21 let, Mivka 6.

○ **Ogenj na Poljanski cesti.** V noči na soboto je posestnica Alojzija Bergmanova na Poljanski cesti št. 87 okrog polnoči v svoji spalnici začutila nenakrat velik smrad in vonj dima. Zbuhla je domače ljudi, ki so pričeli polivati kadečji se strop. Alarimirali so tudi gasilce. Ti so ugotovili, da se je vnel tram v stropu blizu cevi k ciminiku. Gasilci so strop razbili in odstranili tleči tram, s čimer je ogenj ponehal. Nkoda je olajšana.

○ **Vesela noč za tuj denar.** V večerjajši številki smo poročali o pustolovščini 21 letnega Walterja L. iz Domžal, ki je poneveril tverdi Oberwalder na Domžalah nekaj nad 4000 Din in znaten del tega denarja zakrokal. Tverdko Oberwalder nas prosi, da ni nikoli Walterja L. pooblastila, da bi inkasiral zanj kak denar, temveč je Walter storil to na lastno pest in ne da bi mu dala tverdko za to kako pooblastilo.

Dr. HAUS
se je preselil in ordinira
Dunajska cesta 6
dnevno od 10. do 12., in od 3. do 5. ure.

○ **Dr. Baumgarten** ne ordinira do dne 23. septembra.

○ **Ob začetku šolskega leta** priporoča tverdko Iv. Bonač, Selenburgova 5, svojo največjo zalogo vseh šolskih in risalnih potrebščin. Pri primernem nakupu dobe učenci praktično darilo.

○ **Velika veselica, združena z vinsko trgovatvijo,** bo danes, v nedeljo, dne 2. septembra t. l., v velikem salonu »Pri Jerneju« na Sv. Petra cesti. Mnogovrsten zabaven spored, godba, ples itd. Izborna jedila in pijača. — Začetek ob 5. uri popoldne. Ves dohodek te prireditve je namenjen dobrotelnim svrham; tedaj na svidenje!

Pletene jopice in puloverje

delno lastnega izdelka
priporoča

J. Urbančič, Miklošičeva 20

Maribor

○ **Pomožni škof dr. Ivan Tomažič** se je večerjaj popoldne odpeljal v ljutomersko dekanijo, kjer bo v posameznih župnijah omenjene dekanije podeljeval zakrament sv. birme.

○ **Svečana proslava desetletnega proboja solunske fronte** bo 15. t. m. Predpoldne bo na Trgu Svobode služba božja, zvečer pa slavnost.

na prireditve. V zvezi s to proslavo navajamo radi informacije sledeče zgodovinske dogodke: V ranem jutru 15. septembra l. 1918 so Srbi, Hrvati in Slovenci v neubranljivem zaletu zrušili sovražno verigo in srbska vojska, pomnožena z jugoslovansko dobrovoljsko divizijo, je nastopila zmagovalno pot v svojo domovino. V petnajstih dneh je naša vojska vkorakala v carsko Skopje, dne 1. novembra 1918 pa so naše čete vkorakale v Beograd. To so bili sijajni uspehi preboja solunske fronte, ki so bili kronani z velikim zgodovinsko-državnim aktom dne 1. decembra 1918.

○ **Studentje prihajajo...** Zadnje dni je postajalo v obližju šolskih zavodov prav živahno. Studentje so prišli. So bili to predvsem s kakšnim ponavljalnim izpitom obteženi revčki, ki so jim bile počitnice zagrenjene. Kakor izvemo so ponavljalni izpiti v glavnem končani; izpadli so dobro.

○ **Iz tajništva SLS za mesto Maribor.** Uradne ure bodo v tekočem mesecu samo dopoldne in sicer od 9. do 12.

○ **Zrelostni ali višji tečajni izpit** so napravili na drž. realki v Mariboru v jesenskem roku: Cerni Ignacij, Didek Zoran, Forstnerič Adolf, Korčec Zlatko, Pavletič Stanko, Pogačnik Edvard, Prele Marijan, Zabkar Edvard in Zula Maks. Trije kandidati so bili odklonjeni na eno leto.

○ **Slavnostna otvoritev sportnega igrišča.** 8. septembra se bo na svečan način otvorilo novo športno igrišče SK Rapida blizu vojašnice Kralja Petra.

○ **Gospodinska šola šolskih sester v Melju.** Zimski tečaj na tej šoli se začne 1. oktobrom. Ker se z letošnjim letom šola razširi, se prijave še vedno sprejemajo.

○ **Otvoritev vajeniške in pomočniške razstave** bo danes ob 10. uri dopoldne v dvorani pivovarne »Union«. Razstavo bo otvoril podžupan dr. Lipold.

○ **Proslava 25-letnice Kat. slovenskega izobraževalnega društva** v Studencih se vrši danes skupno v proslavo 700-letnice lavantinske škofije in 10-letnice osvobodjenja. Ob pol 9. uri se zbirajo udeleženci in društva z zastavami pred cerkvijo sv. Jožefa; nato sv. maša. Po sv. maši bo zborovanje zunaj cerkve. Popoldanski spored smo objavili že v večerjajši številki. Pričakuje se iz Maribora lepa udeležba.

○ **Vpisovanje na ženski obrtni in gospodinj-ski šoli »Vesna«** v Mariboru bo 13. in 14. septembra od 9. do 11. dopoldne. V soboto 15. septembra je šolska maša, v ponedeljek dne 17. septembra pa prične redni pouk.

○ **Mornariška godba** iz Kotora svira prvič v našem mestu jutri zvečer in sicer na unionski verandi. Vstop prost.

○ **Konjska dirka** bo danes popoldne ob treh na tezenskem dirkališču. Na sporedu so zanimive dirkalne točke.

○ **Vpis gojencev mestno dnevno zavetišče** se vrši jutri ter v torek, dne 4. t. m. v socialno-političnem uradu mestnega magistrata, Rotovski trg 9 od 8. do 12. Upoštevale se bodo samo prošnje siromašnih staršev, ki se naj pri vpisu zgledajo.

○ **Gibanje nalezljivih bolezni.** V mariborskem mestnem okoliščju je zbolelo na nalezljivih boleznih sedem oseb in sicer: ena na škrlatinki, dve na tifusu in štiri na ošpicah.

○ **Iz avtobusnega prometa.** Radi popravil na Meljski cesti bo od danes naprej vozil avtobus št. 6 proti Melju preko Plinarniške in Kacijanarjeve ulice. — Radi današnje konjske dirke na Teznu bo od 14. naprej prevažal mestni avtobus potnike od Glavnega trga na tezensko dirkališče.

○ **In Zalokar Ignacij ter Oman Srečko?** V letošnji kopalni sezoni je Drava zahtevala precej žrtve. Vse žrtve je prejalislej pljusnila na obrežje razen dveh. Od 21. junija t. l. sem se že pogreša 12-letni Ignacij Zalokar, o katerem se je raznesla govorica, da je utonil v Dravi. O pridnem dečku ni nobenega sledu. Naravnost misteriozno je tudi izginotje 11-letnega Srečka Omana, ki je bojda tudi utonil v Dravi 500 m nad kopalniščem ob Schmiedererjevem posestvu. Ali sta res utonila ali pa sta morda postala žrtvi perversnosti? To vprašanje se poraja z vsilo. V posebno velikih skrbih in duševnem trpljenju pa se nahajajo razžaloščeni starši obeh pogrešanih dečkov. Ignacij Zalokar, oče 11-letnega Ignacija, in Mihael Oman, oče 11-letnega Srečka, razpisujeta nagrado po 500 dinarjev za tistega, ki bi našel pogrešana sinčka. S težko prizadejima rodbinama sočustvujejo vsi Mariborčani.

Primarij dr. Hugon Robič

specijalist za kožne bolezni
v Mariboru

zopet redno ordinira

○ **Dijaštvo in starišem dijakovi!** Vse šolske knjige in šolske potrebščine dobite po najugodnejših cenah, s posebnim popustom in običajnim darom v obeh prodajalnih Tiskarne sv. Cirila, Korška c. 5 in Aleksandrova c. 6. Seznam knjig dobite brezplačno na razpolago.

○ **Slovesna otvoritev enoletnega trgovskega tečaja** Ant. Rud. Legat v Mariboru se vrši v ponedeljek dne 3. septembra t. l. ob 3. popoldne v Vrazovi ulici 4.

○ **Naznanjam,** da sem otvoril podružnico v Slovenski ulici 20, ter se cenj. občinstvu priporočam za obilen obisk. — Milan Koser, slaščičar.

○ **Dr. Franc Marinčič,** Trubarjeva ulica 11, zopet redno ordinira od 9. do 11. in od 2. (14.) do 4. (16.).

○ **Opozorjamo** na današnji »Razpis« zidarskih del itd. mestne občine mariborske v inseratnem delu.

○ **Dr. Vilko Marin** zopet redno ordinira od 10. do 12. dopoldne in od 2. do 4. popoldne v Razlagovi ulici št. 15.

○ **Razpis.** Mestna občina mariborska razpisuje oddajo zemeljskih in betonskih del za izvršitev cestnih kanalov na Strossmajerjevi in sosednjih ulicah ter oddajo težakih, zidarskih in vseh obrtniških del za napravo javnega podzemeljskega strnišča na Aleksandrovi cesti. Več glej v oglasnem delu.

Udeležite se kolesarske dirke kolesar. društva »SAVA«

ki se vrši ob pol 15. uri popoldne na športnem prostoru S. K. »Ilirije«.

D. Irkači iz Štajerske in Hrvaške so se prijavili

Ljubljansko gledališče

SPORED PREDSTAV

Vse predstave se vršijo v dramskem gledališču.

Nedelja, 2. sept. ob 20. uri: **Dobri vojak Švejk.**
Ponedeljek, 3. sept.: **Zaprto.**
Torek, 4. sept. ob 20. uri: **Čarodajska kneginja.**
Sreda, 5. sept. ob 20. uri: **Fanny, tete, strici itd.**
Četrtek, 6. sept. ob 20. uri: **Čarobna piščal.**
Petek, 7. sept. ob 20. uri: **Herman Celjski.**
Sobota, 8. sept. ob 15. uri pop.: **Čarodajska kneginja**
ob 20. uri: **Zupan stilmundski.**
Nedelja, 9. sept. ob 15. uri pop.: **Dobri vojak Švejk**
ob 20. uri: **Poljska kri.**

Prireditve in društvene vesti

Zveza slovenskih vojakov Ljubljana-Moste priredi v soboto in nedeljo 8. in 9. septembra Matičičevo bojno igro »KALVARIJA« na letnem igrišču Mladinskega doma na Kodljevem, vsakokrat ob 8 zvečer.

Poldnevni izlet ima danes popoldne Stolna prosveta v Kopanj. Odhod iz Ljubljane ob 13.15 z glavnega kolodvora. Izlet ob deževnem vremenu izostane.

Orlovski odsek Sv. Trojica v Slovenskih goricah priredi dne 8. septembra igro s petjem v petih dejanjih. Sodeluje tamburški zbor od Sv. Benedikta v Slov. goricah. V slučaju slabega vremena se vrši igra 9. septembra z istim sporedom.

Vič. Redni občni zbor Kat. prosvetnega društva na Viču se vrši na Mali smaren 8. septembra ob 4 popoldne v Društvenem domu. Stvarne predloge je treba vsaj tri dni prej sporočiti odboru. — Odsek »Gospodinja« ima svoj redni občni zbor prihodnji četrtek, 6. septembra ob 8 zvečer istotam.

Maribor.

Občni zbor društva za zidanje Mladinskega doma bo 8. septembra ob 10 v Mladinskem domu.

Mariborska orlovska srenja priredi 9. septembra izlet k Sv. Petru, združen s telovadnim nastopom.

Katoliška omladina priredi danes popoldne pri Balonu veselico s peštrim sporedom. Srečolov in drugo.

Godba Krekove mladine v Studencih ima 16. septembra celodnevno proslavo, združeno z blagoslovitvijo godbenih instrumentov.

Pevski zbor Glasbene Matice prične z rednimi pevskimi vajami v četrtek 6. septembra.

Cerkveni vestnik

II. Vnanja Marijina kongregacija ima danes, v nedeljo, mesečni shod. Pridite vsi!

Bratovščina sv. Rešnjega Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost v četrtek 6. septembra v uršulinski cerkvi. Ob 5 zjutraj bo prva sv. maša, ob pol 6 pridiga in ob 6 sv. maša z blagoslovom za žive in rajne ude bratovščine. Vabimo vse častilce sv. Rešnjega Telesa, da se udeležijo pobožnosti v prav obilnem številu.

Razstava cerkvenih paramentov v škofijski palači, II. nadstropje. Razstavljeni bodo cerkveni paramenti, ki jih je naredila bratovščina sv. Rešnjega Telesa za ubožne cerkve ljubljanske škofije. Razstava bo odprta od srede, dne 5. septembra do nedelje 9. septembra vsak dan od 8 do 12 in od 2 do 6.

Orel

Ljubljansko orlovsko okrožje. Namesto letnega javnega nastopa se udeležimo današnje prireditve odseka Spodnja Šiška, ki praznuje desetletnico svoje ustanovitve. Člani mednarodne telovadne vrste in ostali telovadci — na svidenje!

Naše dijaštvo

Akademiki! Približuje se novo šolsko leto, ki vas kliče na resno delo za življenje. V počitnicah ste se odpočili in okrepčali. Potrebujete jasnega programa in krepke volje za bodoče delo. Vse to vam bodo nudile duhovne vaje, ki se bodo vršile za akademike v Domu od 7. do 11. septembra. Javite se pravočasno! Skrb za stroške naj nikogar ne zadržuje. Vse vam bo preskrbljeno, da morete te dni udobno živeti duši in Bogu. Na svidenje 7. septembra zvečer! Prijave na: Vodstvo Doma, Zrinjskega cesti 9.

Polzvedovanja

Zgubil se je v ponedeljek zvečer vozen in nov zastor za okno. Pošten najditelj se prosi, da ga odda proti nagradi. Ulica na Grad 7-a.

Izgubil se je pes volčje pasme z naprsko Moste pod imenom Leks. Najditelj se naprsko, da sporoči policijski stražnici Moste proti nagradi.

Izgubil je večerjaj dopoldne neki uslužbenec na poti od Mestnega loga do Aleksandrove ceste modro kuverto, ki je bila naslovljena na imie: Vinko Stergar, rudarsko glavarstvo. V kuverti se je nahajalo več važnejših dokumentov. Kuverto naj se blagovoli oddati v upravi »Slovenec«.

Prodajalna Radijske postaje Ljubljana — otvorjena

Primarij dr. I. Rajšp, Celje

ne ordinira do 1. oktobra 1928.

Celje

Nesreča zagrebškega časnikarja v Celju. Ugladni celjski industrijalec se je peljal v petek z avtotakso radi poslovnih stvari med drugim tudi skozi Mestnjo. Tam ga naprosi sodnik nekega zagrebškega gospodarskega lista, če sme do Celja prisesti, ker je zamudil vlak. Vedno prijazni in uslužni industrijalec je moža vzel s seboj, a plačati bi moral lastniku avtotakse Din 100 za vožnjo. Med vožnjo je industrijalec kmalu videl, s kom ima opravka. Gospod novinar je začel — malo višnje sicer — prav po zagrebški zabavljalni čez vladno, Slovence in dr. Korošca. Kljub temu so možakarja pripeljali v Celje. V Celju je možakar prišel v hotel »Evropa« najprej brez povera prišel v hotel »Evropa« najprej brez povera opazil s palico nekega starega gospoda, nato pa se podal v kavarno, kjer se je obnašal tako, da sta ga morala dva stražnika končno odgnati oziroma odnesti na policijo, kjer je v zaporu prespal noč. Pri transportu na stražnico je možakar vpil proti Slovincem, dr. Korošču in vladni. Če bi se kaj takega pripetilo Slovincem v Zagrebu, da bi zabavljali čez hrvatske voditelje, bi ga linčali. V Celju je stvar povzročila mnogo veselosti. Ko se je novinar drugi dan zbudil, ni hotel ničesar vedeti o dogodkih prejšnjega večera in je celo rekel, da ni proti dr. Korošču. Kljub temu so mu naložili za razgrajanje in pijanost Din 80, ki jih pa ni mogel plačati takoj, ker je bil suh.

Iz celjske bolnice. Dne 31. avgusta so prinesli v bolnico težko poškodovanega 29-letnega Matijo Pira in težko poškodovanega 29-letnega dninarico Marijo Hlastan. Vozila sta se z vlakom, ki odhaja ob četrti na 12. uro iz Celja proti Laškemu. Ker je bil vlak natrpan poln, sta stala pri vrtih ter se nanje naslanjala. Blizu Pečovnika so se vrata naenkrat odprla in oba sta zletela iz vlaka ter se težko poškodovala. — Pred kratkim smo poročali o težki poškodbi Marka Posiloviča iz Gjurmanca. Dne 31. avgusta je Posilovič podlegel poškodbam. — Tudi hlapec pri R. Diehlu, ki je prišel dne 21. avgusta pod voz s hmeljem naložen, ko so se mu vsled avtomobila spili konji, Ignac Cenc, je večerj podlegel poškodbam. Bil je star 59 let in zelo vester ter priden delavec. — Krivava griza je zahtevala zopet novo žrtve. Dne 31. avgusta je podlegla tej bolezni 31-letna posestnica iz Lekmarji, ga. Marija Volovšek.

Opozorilo gojenecem šole Glasbene Matice v Celju. Z ozirom na dejstvo, da se je že pred napovedanim vpisovanjem prijavilo lepo število gojenecv v šolo Glasbene Matice, opozarja ravnateljstvo dosedanjih stare gojenice in gojenke, da se ob terminu — najkasneje do 3. septembra t. l. — zanesljivo javijo (zadestuje tudi dopisnica), ker se bo na zakasnele prošnje in prijave moglo ravnateljstvo ozirati le toliko, v kolikor bodo imeli posamezni učitelji še prostih ur.

Ne zamudite

znatnega popusta na vsa oblačila, pri Jos. Rojina, Ljubljana.

Dopisi

Ježica pri Ljubljani

Strojna zadruga. Izvršila se je montaža cirkularne žage, katere se sedaj lahko poslužijo vsi člani za rezanje drv.

Telefon. V prihodnjem tednu se prične dela za napeljavo telefona v tukajšnje občino. Kakor smo izvedeli, bo naprava izvršena v 3 tednih. — Občani pozdravljamo ta napredek.

Kamnik

O varoku požara na državni smodnišnici. Kakor so poročali listi, posebno »Slovenec«, so bili prvotno varoku požara, ki je uničil 1700 m² že prepranega lesa, neznani. Zdaj pa je vojak, ki je tisti večer stražil ob onemjenem lesu in trčil, da je zažgal neznanec, ki je potem pohegnil žez zid, priznal, da je zažgal on sam. Kadil je proti predpisu cigareto, pa se mu je zazdelo, da neko gre, je pa utaknil gorečo cigareto v žep, kjer je imel tudi vžigalico, ki so se mu vnele in ogenj je po senu, ki je bilo na sedišču stražnika, prešlo v les, ki je bil takoj vseh v plamenu. Vojak je pri gašenju dobil hude poškodbe in opekline, tako da je v nevarnosti njegovo življenje. Pogorščke si je pred par dnevi ogledal tudi kralj, ki se je takoj potem odpeljal nazaj na Bled.

Pozor pred literarnim šundom! V Kamniku in okolici zagrebški čifuti silno kolportirajo izdaje zbirke »Šlom svijetac«, ki zdaj izdaja v zvezkih po 12 strani roman »Osvetnik«, šund prve vrste in v taki slovenščini, da se Bogu usmili! Ne le, da je tudi vsebina spolzka in nelogična, često umazana, je to nakupovanje obenem silno drago. Zvezek stane en Din, pa bo gotovo roman imel najmanj 50 takih zvezkov in kupovalci bodo plačali za roman, ki bi broširan stal kakih 30 Din v knjigarni, 50 Din. Ljudje pa seveda šund kar požirajo, pa to ne samo priprosti, ampak tudi mnogo takozvane inteligence. Svarimo ljudstvo pred tem šundom in prosimo, naj raje kupuje dobre knjige naših slovenskih pisateljev in izdajanja naših knjigarn, saj so bolj cene kakor ta čifutska, pa še zdrava in uravno kaj vredna!

Nesreča. V petek je petletni sinček g. dr. Meglerja, ki se z družino preko poletja nahaja v Kamniku, padel raz drevo in si zlomil roko. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico.

Zopet lizol. Včeraj, v soboto dopoldne se je z lizolom zastropilo mlado dekle, natakarcia pri Malovrhu na Grbnju, sicer mirna in pametna. Zdravnik se trudi, da bi jo rešil, pa je izid še neznan. Kakšni vzroki so mlado dekle gnali v obup, še ni ugotovljeno.

Tržič

Naš stadion, ki ga je za razvedrilo otrokom in za prireditve katoliških organizacij oskrbela Vincencijeva konferenca, je preteklo nedeljo prvič oživel. Na njem je imela godba prosvetnega društva svojo prvo prireditev. Lepo okrašen stadion smo kar gledali in v resnici smo bili ponosni nanj. Saj je nov dokaz, da katoliške vrste v Tržiču napredujejo in stopajo častno naprej. Ogromna udeležba je tudi pričala, da je število tistih, ki umevajo naše delo in stremiljenje, vedno večje. Prične roke članov našega društva so vsi prireditve vodile prav lepo same in brez dvoma so naredile reklamo še za naslednje prireditve, ki bodo na tem prijaznem in pripravnem prostoru.

Slovo smo jemali te dni od g. Rudolfa Pečjaka, ki nastopa s pričetkom šolskega leta ravnateljstvo mesto nove meščanske šole v St. Vidu nad Ljubljano. Sedem let je s svojo blago gospi soprogo in družinico prebival med nami in vsako leto nam je bil dražji. Tržič ga je ljubil in še posebej spo-

štoval kot katoliškega učitelja. Tudi naši meščanski šoli je s svojo znano strokovno izobrazbo delal vsespovsod čast. Vsa leta je bil kot spreten režiser in najboljši igralec vnet delavec v našem prosvetnem društvu sv. Jožefa. Pod njegovim vodstvom je bila igranih na našem odru cela vrsta svetovnih umetnin in tudi po njegovi zaslugi je naš oder baš v zadnjih letih vzgojil celo vrsto prvovrstnih igralcev. — Oglasila se je pesem, mogočno so udarjali zvoki godbe in pršeno so se glasile številne besede zahvale v slovo, a v srcih Tržičanov in posebej še članov našega prosvetnega društva, g. ravnatelj, bo zvenela vedno struna hvalečnosti in vdanosti Vašemu zgledu krščanskega življenja in Vašemu delu med delovnim ljudstvom!

Rokodelski dan bomo imeli na praznik 8. sept. Dopoldne bo blagoslovitev in otvoritev novega rokodelskega doma s slavnostnim zborovanjem, popoldne pa rokodelska prireditve na stadionu. Poleg drugih odličnih gostov bomo ta dan pozdravljali v svoji sredi tudi g. oblastnega predsednika dr. M. Nallačena.

Tridesetletnica obstoja praznuje danes društvo izučeničev župnijskih pomočnikov v Tržiču. Društvo, ki v vsakem oziru lepo deluje, želimo napredka i v bodoče!

Na Vrhniki

8. septembra

prireditve Godbe

Jesenice

Škrlatinka. Na Jesenicah se je pojavila nalezljiva in otrokom zelo nevarna bolezen škrlatinka. Nekaj otrok je bilo že prepeljanih v bolnico za nalezljive bolezni, vendar pa nevarnost razširjenja še ni odpravljena, ker v takih slučajih starši bolezni radi prikrivajo in jo ne naznanijo zdravniku.

Krasno lunino mavrice smo videli v četrtek zvečer.

Ljubljansko radio postalo izborno čujemo. Budimpešta je nekaj časa motila. Sedaj pa je tudi to odpravljeno. Kako prijetno je, ko čujemo vendar enkrat dolgo besedo in ni treba iskati tujih postaj. V brezalkoholnih kavarni je vedno polno radio poslušalcev, ki komaj čakajo rednih programov, da bodo imeli sedaj v jesenskih večerih prijetno zabavo, ali na se učili jezikov in drugih praktičnih in koristnih ved. Oni, ki bi tako srečen, da bo dne 9. septembra pri tomboli katoliškega prosvetnega društva dobil glavni dobiček, to je 4000 Dinarjev vreden najnovejši radioapar, bo istega z ozirom na slovenske programe ljubljanske oddaje postaje, gotovo zelo vesel.

Slovo. G. Kastelic ml., dosedanji kaplan na Jesenicah se te dni poslovil od nas ter se poda med naše brate v Loreno. Zelo ga bomo pogrešali, posebno pa bodo Hruščani čutili vrzel, ki bo nastala z njegovim odhodom in bo ododno prosvetno društvo izgubilo svojega duhovnega voditelja.

Novo mesto

Za občinske volitve v občini Smihel-Stopiče, ki se vrše 23. septembra, je vloženih osem kandidatnih list. Prva je lista samostojnih kmetov (radičevcev) — nosilec: Anton Ayvec iz Gotne vasi, druga SLS — nosilec: Fran Pleško iz Smihela, tretja kmetске zveze v Stopičah — nosilec: župan Franc Brule, četrti: zveza kmetov in delavcev — nosilec: Matija Kren iz Vavte vasi, peti: podgrajski farani — nosilec: Janez Cimermančič iz Jurne vasi, šest: delavska zveza — nosilec: Franc Šušteršič iz Birčne vasi, sedma: vavtovaška lista — nosilec: Ivan Kulovec iz Vavte vasi, osma: gospodarska stranka Smihel-Stopiče — nosilec: Josip Matko v Gotni vasi. Prva, predzadnja in zadnja kandidatna lista so samostojne kmetijske in demokratske, ostale liste so Slovenske ljudske stranke.

Pri okrožnem sodišču se prične porotne razprave v ponedeljek 10. septembra ob deveti uri dopoldne. Ta dan se bo zagovarjal pred porotniki Fran Rakuš, sodni uradnik v Kostanjevici, radi hudodelstva ponebave. Dne 11. septembra bo porotna razprava zoper Rajnolda Golfa, bivšega uradnika Merkantilne banke v Kočevju, nazadnje železniškega uradnika v Zagrebu radi hudodelstva goljufije.

Na meščanski šoli v Smihelu pri Novem mestu se otvori šolsko leto 6. septembra s sveto mašo ob 8 uri. Vsaka učenka plača pri vstopu 20 Din za zdravstveno zaščito. Izvzete so siromasne učence, ki pa se morajo izkazati s potrdilom davčnega urada po točki 6, čl. 5, taks. zakona.

Prpričajte se o trpežnosti

vrvarskih izdelkov

iz prve kranjske vrvarne

IVAN N. ADAMIČ
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 31

in pri počrtačih v Mariboru, Vetrinjska št. 20, Celje, Kralja Petra cesta št. 33 in v Kamniku, Šuštno št. 4.

Št. Jernej na Dolenjskem

Kopanje sezona bo kmalu končana. Kakor je sicer kopanje iz zdravstvenih razlogov priporočljivo, moramo vseeno grajati obnašanje nekaterih gospodov in gospodičev, ki se predaleč spozabijo in se obnašajo kot divjaki v Afriki.

Čujejo je pritožbe, da se počita na Gor. Vrhpolje neredno dostavlja. Prosimo v prihodnje več točnosti, da bodo stranke vedele, kdaj se lahko pošta dobi, da ne bodo zastojali hodile. Zlasti je nerodno za tiste, ki imajo dnevno časopisje, pridejo iskati, pa ga ne dobe. Določite uro in se je držite, pa bo za vse prav.

V Lurdu pri Št. Jerneju bo cerkveno opravilo in romarski shod na praznik Rojstva Marijinega, dne 8. sept. ob 10.

Kostanjevica

Prenovljena cerkev. Po zaslugi našega neumornega g. župnika Jerneja Podbevška, ki je vedno vneta na delu za olepšanje cerkve in mesta, se je kljub veliki finančni težkoči na novo prenovila mestna podružnična cerkev Sv. Miklavža, ki je bila dosedaj v zelo slabem stanju. Svetnike je v krasnih barvah razsvetljal pred meseci g. inž. Likar, ker so bili že akoro v razpadu, vsa druga notranja in zunanja dela pa je izvršil znani mojster Bertoli. Ker je cerkev ravno v sredi mesta, dela sedaj na celo bližnjo okolico lep vtis.

Vinogradni prav lepo kažejo. Upati je, da bo trta dobro in obilno obrodila.

Litija

Telovadnica v litijski šoli. Letos se je mnogo preuredilo v litijski šoli zunaj in znotraj. Napravil se je iz učiteljskega stanovanja in zbornice nov razred, da imamo pet šolskih sob za devet razredov, kar je pa še vedno premalo. Ni zdravo, da mali solarčiki pridejo takoj za večjimi v iste učne prostore. Poslikale so se tudi učne sobe in hodniki, postavile Lutrove peči itd. Vazno je, da se je napravila tudi telovadnica. Sestrazrednica s tremi paralelkami v industrijskem

Modni atelje M. ŠARC

se je preselil iz Kongresnega trga

na Miklošičevo cesto, Ljubljana, (Vhod Pražakova ulica, III. nadst.),

v povsem nove moderne prostore, v palači Pokojninskega zavoda. — Uveden je tudi praktičen pouk v damskem in otroškem krojaštvu za gospe in gospodične na podlagi izvrševanja lastne garderobe po najnovejših sistemih.

Prijave pismeno ali ustmeno. — Z obratovanjem se prične 10. septembra, s poukom pa 1. oktobra.

kraju jo je pač bila potrebna. V to se je porabila bivša šolska klet, ki je služila med vojno za vojaško kuhinjo, pozneje za kuhinjo gospodinjisk šoli in nazadnje za uradniško menzo. Ni povsem primeren prostor, ker solnce notri nikdar ne posije, a boljše nekaj kakor nič. Na razpolago so tudi vsem trem telovadnim organizacijam. In tako bodo telovadili v njej tudi Orliči. Zato pa krik in vik v Izraelu. Nedeljsko »Jutro« prav resno predlaga, naj se napravi v tej bivši kleti otroški vrtec. Za glavo smo se prijeli, ali je ta predlog sploh resen. Torej nežni otročki naj bodo ves dan zaprti v kleti? Ne, mi imamo boljše predlog. V šoli imata brezplačno stanovanje dva najzrazitejša pristaša »Jutra«. Naj idealno odstopita stanovanje in otroški vrtec je tukaj, ki je res silno potreben. Ali bo kaj? —

Otroški vrtec v Gradcu. Še bolj potreben je otroški vrtec v Gradcu kakor v Litiji. Tukaj je nad 80 otrok, ki so večinoma samim sebi prepušteni čez dan, ko so starši v predmestju. Postava zahteva, da mora prednica sama poskrbeti za otroški vrtec. Pa se merodajni faktorji nič ne zmenijo, da bi to judovski bogato podjetje k temu prisilili. In tako bivši izkuh še vedno čaka adaptacije. V tovarni se celo leto že postavljajo kotli, a za otroški vrtec ni smisla. Otroška vrtarica je bila tu, a zanje ni bilo stanovanja, dasi ima prednica 15 hiš in topilniška vila že dve let stoji prazna. Tukaj ima »Jutro« hvalčno in obirno polje, saj so vsi faktorji, ki pridejo tu v poštev, veliko veliko bližje SDS kakor pa SLS.

Zagorje ob Savi

Poroka. Danes se poroči rudniški nameščeneec g. Ivan Lipovšek z uradnico tverke Birolla gđ. Minko Jazbec-Keršnik.

Prezrev gostilne. S 1. septembrom je prevzel gostilno in posestvo pri Govejsku g. Ivan Der-novšek, bivši gostilničar pri Janu. Gostilno pri Janu pa prevzame ključavničar g. Peter Govejšek.

Odpust iz službe. S 1. septembrom je odpušeno zopet precej delavk iz obrata Borovnik. Med njimi so nekatere vdove, ki so delale nad 10 let.

Pri Sv. Trojici pri Moravčah se bo v kratkem ustanovilo »Katol. prosvetno društvo« in ljudska knjižnica za tamokšnje okolico, kjer so ljudje od vseh sosednih župnij zapušteni. Pravila so že potrjena. Obračamo se tem potom na vse rodoljube, da nam darujejo za novo knjižnico pri Sv. Trojici nekaj lepih, zabavnih ali poučnih knjig. Knjige naj se pošljejo prof. dr. V. Rožiču ali v pisarno Slovenskega Stražarja v Ljubljani, Poljanski nasip 10. Knjige sprejema tudi g. šolski upravitelj Kornelji Iglji pri Sveti Trojici, p. Dob pri Domžalah.

Ruše. Mnogostevilnim častilec ruske Matere se vnovič naznanja, da se ruska nedelja letos obhaja dne 9. sept. t. j. prvo nedeljo po Marijinem rojstvu. Pripravljenih je že več procesij. — Z izrednim zanimanjem sledi staro in mlado popravljeni pri cerkvi, ki pod skrbnim vodstvom spretnega stavbenika vrlo napredujejo. Posebno pozornost vzbuja delo na stolpu. Celi gornji del 40 metrov visokega in 8 metrov širokega mogočnega stola je obdan od močnega odra, ki omogoča klesarjem in tesarjem nevarno delo v višini. Prihodni teden začnejo klesarji s pokrivanjem stolpne strehe. Neveščji gledalci se vprašujejo, čemu se je za kritje strehe izbral dragoceni baker. Veščiki pa odgovarjajo, da je kritje z bakrom najmanj trikrat cenejše kot kritje z belo pločevino; baker stane sicer skoraj trikrat toliko kot bela pločevina, traja pa tudi najmanj trikrat dalje kot ona in vrhu tega odpade vsako pokrivanje, ki se mora pri drugi pločevini obnoviti najmanj vsako deseto leto, da pločevina ne zarjavi. Edinoale baker pristaja tudi zgodovinsko tako važni in lepi stavbi kakor je rusko Marijino svetilišče, ki obhaja prihodnje leto 925-letnico svojega obstoja. Ob enem s cerkvijo in cerkvenimi hišami se bo popravil tudi zid okoli cerkve in zid okoli pokopališča, ki oba že skoraj razpadata in sta vsled svoje starosti gledala že precejšnji del ruske zgodovine. Ruša občina da istočasno popraviti takozvano Stancovo hišo, v kateri se bo prej ali slej priredil dom za stare in osirotele občane.

Darovi

Za Aljaževo kapelo v Vratih so izročili župniku Pečariču na Dovem svoje darove: Monsignor Mihajlo Mudri Din 160, stolni kanonik Alojzij Stroj Din 100, neimenovani Din 100. — Hvala lepa vsem drolavcem.

Za nagrobni spomenik pisatelja Franceta Pogacnika so darovali: Tourist office 100 Din; po 50 Din: Podkrašek za »Domačega prijatelja«, odvetnik dr. Krivic, dr. Novak za »Grudo«, uprava »Zemskoga sveta«, Aleks. Wistak, min. Kristan za »Pod lipo«, 50 Din uredni »Slovenca« Franc Ter-seglav, 40 Din: urednik Stanko Virant; po 30 Din: župnik Finžgar za »Mladik«, dv. svetnik Gangl za »Zvonček«, katehet dr. Demšar za »Vr-teec«, advokat dr. Ažman; po 20 Din: urednik Er-javec, ga. Ana Zupan, vladni svetnik dr. R. Andrejka, urednik Vladimir Levstik, duh. svetnik msgr. Dostal, Franc Pogacnik, Babnik in tajnik univer dr. Smale; 10 Din novinar Hojkar. Skupaj 780 Din. Ker ta vsota ne zadostuje, prosimo pokojnikove prijatelje in znance za nadaljne prispevke. Darove sprejema Budinec Pavla, učiteljica v Kranjski gori. Žeteli bi bilo, da bi se eventualni nadaljni darovalci odzvali vsaj do Vseh svetih.

Spori

Veliko kolesarsko dirko priredi danes kolesarsko društvo »Sava« na športnem prostoru SK Ilirije. Odhod ob pol 14 z godbo Gradskiha s Sv. Jakoba trga na prireditveni prostor. Zanimanje je veliko. Prijavljenih je veliko dirkačev med njimi tudi iz Zagreba g. Vukelič in g. Dobrič in iz drugih krajev.

ČESKOSLOVASKA — JUGOSLAVIJA

Program za gostovanje Čehoslovaške reprezentacije hazena družine, ki gostuje v dne 8. in 9. septembra v Ljubljani je sestavljen sledeče: V petek 7. septembra ob 17.22 svečan sprejem na kolo-dvoru, katerega se poleg JHS-a udeležijo tudi naše narodne dame ter razna narodna in sportna društva. Zvečer je skupna večerja, (lokal se objavi naknadno). V soboto 8. popoldne od 4. do 5. promenadni koncert na igrišču Ilirije, ob 5. meddržavna tekma Čehoslovaška — Jugoslavija. Pred tekmo pozdrav

gostov na igrišču. Zvečer svečan banket, katerega priredi na čast gostom mestna občina ljubljanska. V nedeljo, 9. septembra dopoldne ogled mesta, popoldne medmestna tekma Praga — Ljubljana. V ponedeljek 10. septembra izlet na Bled, odkoder odpotujejo gostje preko jesenic nazaj v domovino.

SMRTNA POT FRANKA LOCKHARTA

V filmu vidiš sedaj smrtno vožnjo velikega dirkača-avtomobilista Franka Lockharta. Poskusil je napraviti svetovni hitrostni rekord; v filmu vidiš velikanke skoke, ki jih je napravil voz, preden se je popolnoma razbil. Najprvo je nastal na zadnjem desnem kolesu defekt. Nato je dirkač močno zaviral. Tri kilometre je potem avto pokežno drsel, nakar je nekaj odskočilo, morda deli zavor. Avto se dvigne od tal in se jih dotakne samo še s posameznimi kolesi. Zdi se, kot bi tekli sloni. V tem strašnem gibanju je vozil avto 350 metrov in je prišel k oni sipini, ki so jo imeli v začetku za pravi vzrok nesreče. Tu je vrglo avto v zrak, in napravil je dva ogromna skoka. Najprvo skok noter v cilj, 52 metrov dolg; nato je skočil za 140 stopenj obrnjeni avto z dvema stranskima kolesoma v pesek, ga je 70 cm globoko izkopal, je skočil 45 m naprej, je prišel na tla s prednjima dvema kolesoma, ki sta se še bolj zarila, se je valil še 18 m naprej, je zadel ob stran, planil še 12 m naprej in je obstal razbit na tleh. Pri zadnjem skoku je vrglo Lockharta iz voza, bil je gotovo še mrtev. Padel je na tla še 12 m od avtomobila naprej.

Štiri milijone dinarjev porabi letno italijansko raznarodovalno društvo »Lega Nazionale«, ki nam krađe mladino v našem Primorju. Če Italijani zberejo takšne vsote za nekulturne namene, moramo mi za naš kulturni boj zbrati še več. Resimo čast našega naroda, podpirajmo Jugoslovansko Matico; 8. september je njen dan!

Turistika

Lep izlet.

Črna prst je izletniška točka, ki nudi za mali trud užitek višinske ture. Lahko dostopna gora, sedaj tudi z naše strani, ne da bi bilo treba prestopiti italijansko mejo, ker se je jednalo na vrh nova planinska pot. Ta pot je jako interesantna in brez vsake nevarnosti, nudi pa ves čas naravnost sijajen razgled. Ko dospemo na vrh, se razprostira pred nami proti jugu zasledeno ozemlje v vsej svoji lepoti. Tam se razprostirajo zeleni travniki, rodovitna polja in krasni gozdovi, pred seboj vidimo vasiče Stržišče, Kal, Trtnik, tam biva naš narod, naša kri.

Poset Črne prsti je za jesensko dobo brez dvoma najboljši izlet. Izletnik se lahko posluži izletniškega vlaka, ki odhaja iz Ljubljane ob sobotah in dnevih pred prazniki ob pol štirih popoldne ter na praznik in nedeljo ob 5.28 zjutraj do Bohinjske Bistrice. Če se potuje s tem vlakom in vrača z izletniškim vlakom, plača pelovično vožnjo ceno, tako da tura na Črno prst ni vezana s prevelikimi stroški.

Iz Bohinjske Bistrice se dospe v dveh urah po zelo interesantni poti do Malnarjeve ali če se hoče do Orožrove kočje pod Črno prstjo. Obe kočji sta prenovljeni in opremljeni letos z udobnimi ležalniki. Oskrba koč je zelo dobra, oskrbnice so prijazne in postrežljive. Malnarjeva kočja leži v divjeromantični gorski soteski; če se pridružimo zvečer v temi in se drugo jutro stopi iz kočje, človek kar ostrmi nad to bajno okolico in grozečimi stenami. Pot se odtoči v polagoma navzgor in ko se dospe na sedlo, se že vidi vrh pred seboj. Orožrova kočja pa leži med Črno goro in Liscem na bolj odprtem terenu. Pogled izpred Orožrove kočje na Julijske planine je bajno lep, zlasti pa v zgodnjih jutranjih urah, ko se prične nalahno daniti, ali pa ob solnčnem vzhodu. Pod nami pa se razprostira Bohinj in njega gorovje, ki je zopet lep kompleks zase.

Pot do koč vodi sprva po pašnikih mimo ličnih senikov, kakor se jih najde pač le v gorah, potem se pride v temne bukovje in smrekove gozdove, ki pa postajajo vedno redkejši, čim više se vpenjamo, dokler končno popolnoma ne izginejo. Od koč proti vrhu, kamor se rabi okoli dve uri, od ene ali druge kočje, prihajamo v terene, ki so visokogorskega značaja.

Vsako si lahko ogleda z malimi stroški ta hrib, ki je skrajna točka na meji. Opozorjamo pri tej priliki, da naše obmejne straže ne puste brez legitimacije SPD na vrh.

Kdor hoče napraviti lep izlet v nedeljo in uživati sveti planinski mir, naj se poda na Črno prst, ki je malo obiskana in kjer je res lepo.

»Deva« in dečvina ruta za kraljico Marijol!

Resedno zeleno dečvino blago z volno izvesenimi kot živimi nagelnovimi cvetovi.

Predpasnik od težke črne svile z dvema robema, na koncu s širokimi kljekljanimi čipkami. Okpetelj dolgih rokavov iz najfinjšega platna, kljekljanih čipk in na ajdovo zrno delanih nabrank.

Ruta, umetno delo, slikana z rastlinskimi narodnimi motivi. — Taka je bila »Deva«, ki jo je izročila deputacija slovenskih žen, jugoslovanski Kraljici Mariji.

Prijazno in naravno je sprejela poklonjenostjo ji »Devo«. Zanimala se je v pol ur trajajočem razgovoru vsestransko za »Devo« in uspeh propagande. Izjavila je, da kakor njena mati Kraljica Romunska tudi ona jako rada nosi narodne noše in zlasti da ima rada našo gorenjsko nošo. Obžalovala pa je, da je to nošo tako malo videti.

Najbolje je razumela Kraljica Marija, narodno pomembno važnost »dečvine« akcije, in s tem da je prevzela priprosto narodno »Devo« kot prva žena v državi, dala žensstvu najlepši vzgled za spoštovanje in ohranjanje narodnih svetinj. Naše žene in dekleta pa bodo v bodoče brez dvoma s področnimi močmi podpirale smoter te ustanove.

Več luči!

Katoličanstvo in sedanjost

Če po 1918 kažejo a celotni svetni združeni ob toječega. To bojni vrti se je dvigal vihar najrazličnejših mnenj, ki se bolj določa prihajajo, kakor j del ta ce očitev, ki je padla po svetovni vojni. V tem nasprotju se odpira katoličanu pogled v svet, ki je največje važnosti. Kolikor bolj se zdi svetovni polom obsežen, toliko bolj jasno stopa v ospredje katoličanstvo. Kakor jasno nebo vrh planin po uničenju potresa, vleče katoličanstvo nase pogled vseh onih, ki ga niso našli v delu mirnih dni. Kakor velika obljuba je, da še stoji skala, ki si z njo še vedno lahko zgradimo hišo. Revolucije resničnosti ne morejo omajati katoličanstva, ki sloni na večnih temeljih. Vsaka politična izprememba, vsaka zemeljska zmeda kaže njegovo moč v svetli luči kot silo in moč, ki ostane. Treba je tedaj, da kratko pregledamo razmerje katoličanstva do sedanjosti.

V prvi vrsti gre za to, da si ustvarimo pravi pojem, kaj je prav za prav katoliško bistvo, in kaj je v katoliškem bistvu takega, kar mora rabiti sedanjost, za kar je sprejemljiva in po čemer hrepeni. Če razmišljamo religio iz stališča zgodovine, imenujemo krščanstvo katoliško, ker izključuje nacionalne bogove in nacionalno religijo. Že takoj v začetku je krščanstvo nastopilo s pravico in zahtevo, da je za vse ljudi, da prinaša vsem ljudem brez razlike narodnosti, toliko bolj brez razlike rodu in stanu, najvišje: spoznanje pravega Boga in navaja vse, da žive življenje, ki jih vodi k temu pravemu Bogu. Tako vsebuje katoliško bistvo od prvega trenutka svojega obstoja priznanje, da biva nekaj, kar je preko mej narodnosti in preko državne vsemočnosti skupna last vseh narodov, namreč religija, vsaj religija, mogoče tudi še marsikaj drugega. Tega se je katoliška cerkev vedno trdno držala.

Katoličanstvo se razodeva v naši veri in v naši kulturi, ki temelji na tej veri, tudi v tem, da objame celega človeka. Ni tako, kakor mislijo mnogi, ki ne poznajo in ne umevajo prav katoličanstva, da se katoliško krščanstvo oзира samo na človeško dušo. Ne! Poučeni katoličan prav dobro ve, da nikakor ne zadosti svojim dolžnostim do Boga, ako mu hoče služiti samo z dušo, ampak zavzemati se mora tudi za svoje telo. To telo mora spoštovati, rabiti ga mora, da služi Bogu in pomaga svojemu bližnjemu. Katoliško krščanstvo pa ne prepaja samo duše in telesa, ampak tudi vsa polja človekovega udejstvovanja. Katoličan se dobro zaveda, da ni zadosti, če služi Bogu samo v religioznih vajah, ampak da mora vse njegovo življenje: zasebnost, družinsko, javno življenje, svojo obrt, trgovino in vse drugo vravnati ter graditi na načelih, ki odgovarjajo krščanstvu. To pa ni tako umeti, kakor da vpliva religija od zunaj na vsa polja človekovega udejstvovanja, ampak obstoja neka notranja enovitost, ker izhaja vse človekovo delovanje od človeka, ki je ukoreninjen v Bogu. Iz te korenine se izliva moč vsega udejstvovanja.

Slednjič zasluži katoliško krščanstvo svoje ime tudi zaradi tega, ker nas sili, da predmet, ki se z njim pečamo, vsestransko razmotrivamo in stopimo do njega v tako razmerje, ki odgovarja temu vsestranskemu razmotrivanju. Ljudi in dela in stvari, ki leže izven človeka, vse to mora poizkušati katoličan vedno vsestransko ceniti in presoati. Ni je stvari v fizičnem svetu, in v moralnem svetu je komaj katera stvar, ki bi imela samo eno stran, ako ne ostanemo pri gotovih idejah in načelih, ampak razmotrivamo moralnost, kakor se razodeva v človeku in njegovih delih.

Do tega spoznanja in do tolike višine razmišljanja ljudi in sveta se povspne katoličan prav vsled tega, ker je to božji način umevanja vsega, kar je, ker je centralna misel katoliškega krščanstva vera v enega v sebi mirujočega in vedno delujočega, vseidnega in vsevednega Duha in ker ta Duh nalaga človeku vključno neizmernemu prepadu, ki vlada med njim in med Bogom, veliko nalogo, da posnema tega neskončnega Boga in mu postane podobna. Človek pa ne more vseh stvari ali vsaj nekaterih stvari, s katerimi se trenutno peča, istočasno spoznati. Ako mora vključno temu postati podoben Bogu ne v enostranskem, ampak vsestranskem presojanju stvari in ljudi, se ne sme strašiti truda, da polagoma zasledi in pregleda različne strani ljudi in stvari. Iz te centralne misli izvira zapoved ljubezni in možnost, da jo izvršujemo, ker ga ni bitja in ne človeka, v katerem bi ne bilo vsaj nekaj dobre in lepote. Vprav zaradi tega jih lahko ljubimo. Bitja, ki bi ne imelo niti ene strani lepote in dobre na sebi, ne bi mogli ljubiti.

Iz božjega načina razmišljanja in umevanja, ki ga moramo, kakor to zahteva katoliško krščanstvo, posnemati, izvira vse bogastvo katoliškega bivanja. Resnično dobro in lepo, vse to stopa pred oči kot enota: zakaj nič ni lepo in nič dobro, kar ne more obstajati tudi kot rečeno, in ni je rečeno, ki ne bi bila lepa. Pogostokrat se stavlja vprašanje ali moremo sploh govoriti o katoliški znanosti, katoliški umetnosti ali celo o katoliški politiki? Je mogoče. Če govorimo o katoliški znanosti, ne mislimo, da se mora katoličan, ki se, recimo, z matematiko, držati drugih aksiomov kot protestant ali pravoslavni ali Jud ali pogan. Po drugi strani pa ne umevamo samo tisto vedo kot katoliško, ki se havi s katoliškimi

stvarmi, kakor z zgodovino, ali z upravami, z moralnimi in socialnimi načeli krščanstva. Ne, predmet je dozvedno lahko popolnoma indiferenten; gre samo za pravo umevanje. Ako pravi kdo, ki je v svoji ožji stroki specialist: Tega ali onega, kar mora katoličan verovati, ni, zakaj pri svojem znanstvenem delovanju nisem naletel nanj — je to pomanjkljivost, ki ne tiči v predmetu znanstvenega raziskovanja, ampak v človeku, ki se znanstveno udejstvuje. Postal je enostranski, domišlja si, da je pregledal celoto, ko ima pred seboj samo majhen kosček tega, kar se da vedeti. Ni se dovolj potrudil, da bi razmisлил stvar od vseh strani; zakaj v tem slučaju bi spoznal, da še ni dosegel meje tega, kar se da spoznati in da ne more soditi o bivanju ali nebivanju tega, česar v svojem delnem raziskovanju ni zasledil.

Ako govorimo o katoliški umetnosti, ne mislimo na umetnost, ki se havi samo s katoliškimi predmeti. Toda bilo bi proti bistvu katoliškega duha, če bi umetnik mislil, da umetnost nima ničesar opraviti z religioznimi in npravnimi zahtevami, ki so utemeljene v religiji. Ne mislim samo na naravnost obscene stvari, ki jih izključuje pojem: umetnost, kar je religioznega, kakor da bi tega ne bilo v življenju človeka. Mislim na umetnost, ki meri samo na čutno lepo in nikdar ne na duševno jedro.

Biva tudi katoliška politika. Toda ne samo v pomenu, kakor da bi obstojalo vse bistvo katoliške politike v tem, da brani ljudi v njihovem verskem prepričanju in v njihovi verski prostosti, da brani cerkev v njenih pravicah in ne dopusti, da bi se izglasovale postavbe, ki uvajajo v svet krivico. Gre za temeljno umevanje politike. Tu in tam se lahko zgodi, da se vsled zablode časa imenuje neka politika katoliška, ali, kar je že nasprotje v sebi, kot bolj katoliška, ker je bolj enostranska. To ni pravilno. Enostranost ni nikdar katoličanstvo in vsak fanatizem je nekatoliški, četudi se dozvedno ozira na katoliške predmete. Bistvo katoliške politike je, da imajo ljudje, ki se pečajo z nalogami javnega življenja, vsaj odkrito voljo, da so pravični nasproti vsem, da od vseh strani opazujejo stvari tudi v politični areni in puste obveljati vse, kar je vredno in kar zasluži, da obvelja.

Ako sledi vse to iz pojma katoliškega krščanstva, potem ni težko pokazati, kako zelo potrebuje katoliškega bivanja ravno sedanjost, ki je sledila preteklosti, polni največjih bojev med ljudmi, ki so, utišani v najožji krog svojih interesov, pozabili vso ljubezen. Človeštvo se mora zavedati, da se tesnostenost ne sklada z njegovo častjo, da je njegova dolžnost, vprašanja in probleme, ki se pojavijo v življenju narodov, vsestransko razmisлити, predno se narodi razdvoje in tirajo v boj. Samo tedaj bo človeštvo ozdravelo.

Kdo je umoril Obregona

Iz ameriških listov posnemamo, da se je mehiški predsednik Calles odločil odstopiti s svojega mesta in preiti v zasebno življenje. Tudi ni več opaziti njegove znane bojevitosti in obdolžitev proti katoliški Cerkvi. »Osservatore Romano« je razkrinkal Callesovo postopanje ob priliki umora novoizvoljenega predsednika Obregona. Iz njegovih končnih ugotovitev sledi: Ozadje mehiškega umora začenja postajati jasnejše. Potem, ko se je izjalovil poskus naprtiti umor tamonjim redovnicam, postaja Calles v drugem delu sodne preiskave glavna oseba. Pripravlja se dramatični in senzacionalni prizor. Pred nekaj dnevi sta se objavili dve vesti. Gre za pismo morilca na njegovo družino, v katerem pravi kratko in odločno: Rimsko-katoliška cerkev nima ničesar opraviti z umorom in protest škofa Miguela de Moa govori popolno resnico. Imam zaupanje, da bo predsednik Calles in vodstvo Obregonove stranke pripoznalo ta dejstva! Predsednik Calles, kateremu je dal morilec enako glasečo se izjavo, je nato objavil priznanje, da obstoja katoliška zarota, čeprav mu ne verjamejo voditelji Obregonove stranke in čeprav Obregonov tisk piše o zločinu, katerega ozadje je politična nestrpnost in sovraštvo, mesto da bi pisal o atentatu iz verskih motivov. Mogoče je hotel Calles ravno s tem, da bi šel Total 24 ur pozneje v smrt, »vzbuditi zaupanje«. Kajti, ko je opazil bojno fronto Obregonovih pristavev proti sebi, je bil prisiljen zatreti tistega, ki bi mogel v javnem in sodnem postopaju ponoviti, kar je že ponovil in kar mu je tajno povedal: »Rimsko-katoliška cerkev nima z umorom Obregona nobenega opravka.« Grda laž se kaže znova v svoji hudobiji. Morilec povzame resnico, zakar naj bi bil usmrčen, in sicer takoj, ker bi sicer predsednik ne mogel dalje lagati.

Calles in potem obtožnica! Calles pravi, da je obstojala katoliška zarota. Nihče je ni odkril. Dal je zapreti usmiljenke. Nihče jih ni obtožil, ampak so bile pod drugo pretežno odvedeno v ječo. Calles pa je sam pripravil zločin in je dobro vedel, zakaj ga je priprav-

ljal, in da je potrebno odvrniti sum. Mesto da bi z vsemi močmi zločin odvrnil, skuša zvrniti odgovornost za umor na katoličane. Zakaj je šel Calles takoj po strelah na policijo in lastno-ročno ločil morilca od okolice? Ko Calles ni videl več sredstva, da zlomi politični vpliv Obregona, ga je dal odstraniti z zavratnim umorom. Meksikanski bivši minister izpoveduje v razgovoru, da Calles ni bil navdušen ob misli, da bo moral odstopiti, da bi prepustil mesto komu drugemu. Hotel je spremeniti ustavo. Obregon se je temu upiral. Obregon

je bil edini mož, ki bi mogel obnoviti moč v Mehiki. Ostali voditelji so vsi v preganstvu. Mrzlična nervoznost Callesova, njegovo poseganje v policijo in naročene izpovedi, so za vsakega jasen dokaz, da je za umorom Obregona — Calles. Zadeva je postala preočitna in začelo se je govoriti o delavski stranki. Takoj po umoru je izginil njen minister Luigi Morones. Govori se o političnih nasprotstvih. Kje je potem še kak dvom o tem, da je katoliška Cerkev povsem nedolžna in da je Callesovo ravnanje povsem zločinsko.

Za duha in srce

Sovietska protiverska vojna

Voprosy religioznega vospitaniya i obrazovaniya, glasilo pariškega ruskega pravoslavnege bogoslovskega inštituta, prinašajo v 11. letošnji številki članek I. Lagovskega o protiverski propagandi na Ruskem. Poroča na temelju uradnega izvirnega gradiva o metodah tega delovanja. V naslednjem podajamo glavne točke teh zanimivih izjav. Niso nič manj poučne, kakor prvi članek istega pisatelja, katerega vsebino smo svojačasno priobčili v »Slovenec«.

Grško »antic« pomeni »proti« in tudi »mamest«. Zato hočejo boljševiki »ne samo verstvo osmešiti, temveč ljudstvu tudi podati nov odgovor na večna vprašanja, katerim je zadostovala religija«. Vstvariti hočejo na kmetih novo protikrščansko kulturo in novi svetovni nazor. V to svrhu šola vlada desetletno »rdečih lektorjev«, vojakov in podčastnikov, katerih »pogumno zanikanje vere« po dovršeni vojni obveznosti pretresa rusko vas. Verski spori se vršijo vsak večer v vsakem gnezdu. Kmetje nagonsko »iščejo resnico«, in celo globoko verni starci prosijo brezbožnike, naj priredijo predavanja. »Vedeti moramo«, — tako pravijo — »od kod zajemate pogum za svoje delovanje? Bradati kmetje naročajo skupaj »Brezbožnike«, ga čitajo in se pripravljajo. »Preporode ali razkranjeje postaja široko gibanje z nedoglednimi posledicami. Po revoluciji so imeli na kmetih le posvke za »sovjetski zakon«. Zdaj je to vsakdanji pojav. Cerkvena poroka je postala »bogataška poroka«. Vedno bolj pogosto odklanjajo kmetje desedajne praznike. To je sad neumornega delovanja 24.500 »kmečkih čitalnic«, »šol za pobijanje nepismenosti« in »kmečkih domov«, ki razširjajo komunistične nauke. »Rdeči lektorji«, domačini, se izšolajo v posebnih tečajih, prejemajo plačo ljudskošolskega učitelja in izrabljajo v svoje svrhe vse kulturno delovanje na kmetih. Zdravniki, ki predava o kužnih boleznih, mora povdariti škodljivost procesij in obhajanja iz ene in iste žlice, ker se na ta način »širijo bacile«. Agonom, ki predava umno poljedelstvo in motorne pluge, mora dodati, da »ne Bog, temveč znanje je temelj uspešnega gospodarstva«. »Rdeči poljedelski prazniki«: sejanje, žetev in košnja obujajo ponekod poganske svečanosti, »množinske misterije, pri katerih se baje zave kmet, da nima Boga ničesar opraviti s človeškim delom.« Radio, potujoči kino, gledališke predstave in gospodarske razstave vedno osmešujejo duhovnike in sveto pismo, učijo, da je »nastal svet in življenje brez sodelovanja Boga«. Ljudska šola je primorana širiti geslo o nasprotju med religio in prosveto. Učitelji, ki ima pogum ostati kristjan, je izpostavljen zaničevanju, preganjanju in izgubi slednjič službo. »Trije mali solarski vlečejo s smehom podobno Božje Matere. Nekje so se sunili, da bi starke manj molile. Pregledamo jo, čemu je in zakaj? To je nadebudno praktično udejstvovanje najmanjše dece, ki je včlanjena pri rdečih skavtih.« Pionirski zvezci. Otroci so prepričani, da morajo zatirati versko nazadnjastvo, ker s tem približajo osvoboditev vseh »belih, črnih, rdečokožnih in rumenih« otrok. Verstvo je sramota. Otroke učijo krasti platnice od molitvenikov in drugih pobožnih knjig, da jih vporabijo za svoje učne pripomočke. Deci je »res hudo« obiskovati cerkve ali župniku poljubovati roko. Vsaka šola se udejstvuje na tem polju. 189. leningrajska meščanska šola je prišla na letovišče v vas Izore. V nedeljo so šli otroci na košnjo. Kmetje, ki so šli od mase, so kregali brezbožnike. Deca pa je odgovorila: »Naš barometer kaže dež, ni čas za molitev.« — »Kak dež? Mar nimamo lepo vreme? Glej jih, pametnejši hočejo biti od Boga!« — »Z vašim Bogom nimamo nobenega opravka, jutri pa bo dež.« Drug dan se je res utrgal oblak. Kmetje so prišli gledat barometer. Prosil so, naj obeša šola dnevno vremensko napoved. Dva tedna pozneje se je vršilo vse poljsko delo v skladu z barometrom. »Premagaj je Boga in popa.« — Tako, piše Buharin, »podirajo slabe otroške roke največjo gnusnost stare dobe.« Tako se cepi robdina. Če ne dajo starši pionirje jesti, strada, a noče moliti. Pred Veliko Nočjo je pobežnoli kakih 20 otrok od staršev, da jih ne silijo hoditi v cerkev. »Junaško so vztrajali in starši so se udali.« Ponekod zmagovalno obeša pionir Ljeningovo sliko poleg sv. podob, pred katerimi molijo starši. Deca sirji brezverstvo med robdinskimi člani. Številno pionirjev (v starosti od 6—12 let) je prekorčilo 2 milijona. Komsomol, komunistična mladinska zveza (12—18 let) ima še več članov. 45 odstotkov te mladine biva na kmetih. Letos je odšlo na brezbožno politično propagando 46 tisoč gojencev srednjih šol s predavanji in gledališkimi predstavami. Tudi v rdeči vojski ostane »kvečjemu eden izmed 1000 odpuščenih vojakov okužen z versko gnusnostjo.« Sredstva so ista: agropropaganda. Predavanja o suši, izboljšanju letine, škodljivcih itd. izpodrinejo dosedanje kmečko prepričanje: »Brez Boga ni hleba«.

Dosedanja protiverska propaganda v vojski in na deželi je bila torej namenjena pred vsem kmetom. Vendar pa tudi delavci kažejo razredno nepopolnijo nazadnjastvo: plačajo duhovnike, verouk in celo gradijo nove cerkve. Zato je vlada sklenila posvetiti več pozornosti tudi propagandi v tovarnah. Vse protiversko vojno vodi z izdatnim sodelovanjem komunistične stranke »Zveza Brezbožnikov«, ki je podružnica »Internationale Proletarske Freidenker-Gemeinschaft«, izdaja več listov in zamenja svoje tiskovine z onimi, ki izhajajo v inozemstvu. Razen protiverskega delovanja v šolah je vstvarila Zveza lastno omrežje. Najboljši dijak meščanskih in ljudskih šol se pošilja v enoletne tečaje po gubernijskih in okrajnih mestih. Pred Božičem, Veliko nočjo in drugimi prazniki se priredijo posebna predavanja, ki zgodovinsko razkrinkujejo in zasmejujejo pobožnost. Po večjih mestih obstojijo »višji protiverski seminarji za absolvente srednje šole. Tri založbe »Ateisti«, »Brezbožniki« in

»Materialisti« poplavlajo Rusijo z letaki, dnevniki, tedniki in debelimi mesečniki, s knjigami od čitank do posebne enciklopedije. Gradiva je vedno premalo; tako se kupuje. Najvišjo stopnjo te propagande pa tvorijo protiverske stolice za primerjalno bogoslovje, cerkveno zgodovino in slično na univerzah. Tukaj se obravnavajo vsa teološka vprašanja in se posebno srdito napada Kristusova osebnost ter pristnost Evangelijev.

Toda »kakor goreči grm kljubuje mučniški Krstusova nevesta, pravoslavna cerkev, temu ogorčenemu napadu temnih moči. Nikoli ni bila Rusija tako versko goreča kakor sedaj. Mlačnih, ravnodušnih napram verstvu ljudi ni ostalo več.« Temu junaškemu boju hoče posvetiti avtor prihodnji članek, za katerega je avtor zopet obdelal veliko v inozemstvu neznane izvirne gradiva. N. P.

60 letnica slovaškega umetnika Jurkoviča

Zgodovina slovaškega naroda je zgodovina trpin. Madjari so napeli vse sile, da bi ga pomadjarili. Zlasti so ga hoteli oropati izobraženstva, dobro vedo, da je narod brez svoje kulture in svojega izobraženstva zapisan smrti. Ob novem letu 1914 je bilo med 30.225 upravnimi uradniki in namestniki na slovaškem ozemlju samo 2911 narodno zavednih Slovkov, seveda samo v najnižjih službah. Med 474 sodniki ni bilo niti enega narodno zavednega Slovaka. Od 6533 učiteljev in učiteljic jih je pri ljudskem štetju samo 400 priznalo slovaški materni jezik. Še slabše so bile razmere na srednjih šolah, ki so bile vse madjarske; med 648 profesorji je bilo samo 10 Slovkov. Nič boljše ni bilo v svobodnih poklicih. Med 1560 odvetniki je bilo Slovkov samo 82, med 193 zdravnikov pa 26. Na izredno važnem polju znanosti, slovstva, časnika in umetnosti so imeli Slovaki tik pred prevratom samo 19 svojih zastopnikov. Slovaška leposlovna in znanstvena revija »Slovenske Pohladice«, nekak slovaški Dom in svet, ki ima sedaj 3000 naročnikov, jih je imel takrat samo 400.

V takih obupnih razmerah je bilo za slovaški narod življenjsko važnosti, da je iz njegove sredine vstal mož, ki je s svojo umetnostjo vzbujal narodno zavest in dokazoval svetu s svojimi deli, da živi pod krono sv. Štefana brezpravni slovaški narod, ki ga hočejo Madjari zatajiti in izrebiti. Je to arhitekt Dušan Jurkovič, ki je bil koncem avgusta slavil svoje šestdesetletnico.

Narodil se je 28. avgusta 1868 v Turku Luki v zapadni Slovaški. Je nečak pokojnega slovaškega voditelja Jos. Miloslava Hurbana in bratranec slovaškega pisatelja Svetozara Hurbana Vajanskoga. Srečno je premagal izredno težke gnotne težave za časa svojih študij in vstopil nato v Vsestino na Moravskem v službo pri arhitektu Urbanku, da bi spoznal in študiral moravsko narodno umetnost pod njegovim vodstvom. Če si je Urbanek na jubilejni prazni razstavi leta 1895 priboril popolen uspeh s svojo valaško vasjo, je to v veliki meri zaslug Dušana Jurkoviča, ki je razen tega izdelal krasno valaško skupino okrog zibelke največjega češkega zgodovinarja Fr. Palackega (1798—1876). Obenem pa je Jurkovič obogatil razstavo s tipom slovaške kmetijske hiše iz okolice Čičman. Po tem uspehu se je popolnoma posvetil študiju slovaškega sloga. Dušan Jurkovič je iz narodnih slovaških elementov ustvaril lastno slovaško arhitekturo. V slovaškem narodnem slogu je obnovil tudi več slovaških gradov kakor n. pr. zvolenski in bratislavski. Pred kratkim je dobil njegov načrt za monumentalni Stefanikov spomenik v Bratislavi prvo nagrado. Češki arhitekti pripravljajo v Pragi razstavo Jurkovičevih del sredi meseca oktobra. J. Šedivy.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI priporoča:

Rieg, Predigten auf die Sonn und Festtage des Kirchenjahres. Zvezek I. Ersten Adventsonntag bis sechster Sonntag nach der Erscheinung. 184 str., nevez. Din 61. — zvezek II.: Sonntag Septuagesima bis sechster Sonntag nach Ostern. 240 str., nevez. Din 66.

Rieger J., Worte des ewigen Lebens. Festtagspredigten. 196 str., nevez. Din 56.

Rümmer F., Das grosse Geheimnis der Heiligen. 110 str. vez. Din 38.50.

Scharsch P. S., Gotteswege in der Seele. Mahnworte zum Leben im Gott. 191 str. vez. Din 34. —

Schlütter Dr. J., Die katholisch-soziale Bewegung in Deutschland seit der Jahrhundertwende. 155 str., vez. Din 88.

Vetter Dr. J., Weises Gewand. Ein Predigerbüchlein von der Gnade. 194 str. nevez. Din 62.

Oficij za praznik sv. Terezije Deteta Jezusa (3. oktober) Din 225.

Masni formular za praznik sv. Terezije Deteta Jezusa. Din 3.—

Donders Dr. Ad., Meister der Predigt. 495 str. vez. Din 106.

Gebler P., Der katholische Opfergottesdienst. Zwölf Vorträge. 107 str., nevez. Din 37.

Häring P. O., Das Leben mit der Kirche. Handbuch für den liturgischen Unterricht. 181 str., nevez. Din 54.

Keppler P. W., Wasser aus dem Felsen. I. zvezek 379 str., vezano Din 92, II. zvezek 319 str., vezano Din 92.

Müller P. P., Was uns der Meister lehrt. Homilien und Predigten im Anschluss an die sonntäglichen Evangelien des Kirchenjahres. 229 str., vez. Din 105.

Neundörfer K., Zwischen Kirche und Welt. 179 str., vez. Din 78.

Obendorfer A., Gottesaat und Seelenerte. Eine Sammlung von 52 Gelegenheits-Predigten und Vorträgen. 354 str. vez. Din 138.

Prodajalna Radijske postaje Ljubljana — otvorena

Sveta življenje in vrvenje

Kaj smeš brati, namreč v Italiji

Italijanski prosvetni minister je odredil, da morajo ravnatelji vseh javnih knjižnic točno pregledati, ali se nahaja kaka knjiga, katero bi bil spisal socialistični pisatelj, ali pa katera bi obravnavala socialistična vprašanja. Vse socialistične knjige se morajo takoj izločiti, da izgine ta »škandal« iz fašizma. Fašisti so torej praktični. Ujeli so Cesare Rossija, ki bi znal odkriti umor Mateottija, iz knjižnic pa morajo vse knjige, ki niso fašistom po godu.

Dežela, ki se sama greje

To je Islandija, katere prebivalci so v srečnem položaju, da svoje vrelce uporabljajo kot kurivo. Glavno mesto otoka Reykjavik je opremljeno s centralno kurjavo, kateri dajejo gorivo le vroči vrelci. Take naprave niso v Islandiji nič novega. V bližini Musafika se nahaja trgovska šola, katero kurijo že dolga leta z gorko vodo. Voda je napeljana iz hriba v dolžini 200 metrov in ima pri vstopu v rov 56, pri izstopu pa 50 stopinj Celzija. Enako so opremljene bolnišnice in drugi javni zavodi. Otok Islandija poseduje 700 takih vročih vrelcev. Zato nameravajo vsi deželo prepresti s temi vročimi vodovodi in preskrbeti ljudi s trajno kurjavo.

Če ne greš pravočasno k zdravniku

V Trnovi na Slovaškem je ugrizel stekel pes nekega čevljarja po imenu Turanski. Čevljar je mislil, da stvar ne bo imela težkih posledic in je zadevo pustil pri miru. Naenkrat ga popade obsedenost. Poslali so ga v bolnico, odkoder ga je pet stražnikov v avtomobilu spremljalo v Košice v Pasteurjev zavod. Med potjo pa je začel Turanski posebno besneti, ušel trikrat svojim stražnikom in predno so prišli v Košice, je ogrizel vseh pet spremljevalcev, tako da so tudi ti bili zastrupljeni. Ko so oddali bolnika v Pasteurjev zavod, je po silnih bolečinah kmalu umrl.

Cigani odvajajo otroke

Na Dunaju je naenkrat izginila šestletna Stefanija Polna. Otok se je sprehajal po parku, njena mati pa je bila v bližini zaposlena. Ko je mati prišla po otroka, ni bilo nobenega sledu več za njim. Stvar je prišla v časopise in na podlagi tega se je javila druga gospa, ki je na policiji naslednje izpovedala: Pred tremi dnevi je stala pred svojo hišo, ko je prišla mimo neka skupina cigánov, ki je imela s seboj pet otrok. Med njimi je bila tudi deklica, ki se je zdela zelo prepadena. Stopila je k njej in jo je vprašala, zakaj je šla k ciganom, nakar je odgovorila, da mora pri ciganih spat. Gospa je hotela še dalje se razgovarjati z deklico, pa je pridrvela ciganka, ji strgala otroka in ciganska tolpa je potovala dalje. Policija si prizadeva na vse načine, da izsledijo to tolpo. — Kakor znano, so na Češkoslovaškem morali izdati poseben zakon proti ciganom. Saj so se nekateri povzpeli do stopnje ljudožrcev.

Kako kaznujejo avtomobiliste

V Berlinu je mesečno v prometu 70.000 avtomobilov. Od teh je približno 4000, torej šest odstotkov mesečno kaznovanih. 151 jih prehitro vozi, 308 vozi nepravilno, 10 jih vozi po kolesnicah cestne železnice, 40 daje napačna znamenja, 38 nima pravilne razsvetljave, 22 nima označbe, 200 ni razsvetljenih, da bi se spoznali. Mnogi vozijo, pa nimajo izpitov, 148 od teh preveč »kadi«, 131 jih vozi, četudi je cesta zaprta, 89 nadleguje publiko, ker preradi hupajo. Zanimivo je, da so bili nekateri zaprti tudi radi tega, ker je njihovo hupanje v nasprotju z javnim redom in mirom ter običajno obliko družabnega življenja.

Dolarji prihajajo

Ameriško trgovinsko ministrstvo je ugotovilo, da pošljejo nemški izseljenci v Združenih državah Severne Amerike 5—8.000.000

dolarjev svojim sorodnikom in znancem v stari domovini. Letno pošljejo vsi izseljenci 241.000.000 dolarjev v Evropo, dočim pride v Ameriko le 35.000.000 dolarjev.

S konjem po Evropi

Pred nekaj tedni je nastopil Madjar Samuel Polgar vožnjo po Evropi. Polgar je že 32 let voznik v Budimpešti. Po zgledu drugih velikih mest bo tudi Budimpešta odstranila vse izvoške in Polgar je prišel na misel, da bo, predno bo postal šofer, napravil s svojim konjem vožnjo po Evropi in postavil nov svetovni rekord. Na svojem potovanju je prišel sedaj na Dunaj. Iz Dunaja potuje v Prago,

radio postaj v Evropi, Aziji, Ameriki, Afriki in Avstraliji je uvedlo predavanja iz esperanta v svoj program. Jugoslovanska železniška uprava dopušča na vagonih, ki so določeni za mednarodni promet, tudi esperantsko označbo. Mnoge državne in privatne šole so že uvedle esperanto kot pouk. V Antwerpnu, kjer je kongres zboroval, je znalo 60 policijskih stražnikov občeati z udeleženci kongresa v esperantskem jeziku. Esperantisti pravijo, da se bo v najkrajšem času uvedel esperantski jezik vsaj kot pomožni jezik v mednarodnem prometu in da je esperanto edini jezik, ki bi zmožl odstraniti jezikovne težave v svetovnem prometu. L. 1929. se snidejo v Budimpešti, l. 1930. pa v Pragi.

Kje je zadnja hitrost

Ameriška vojna mornarica je napravila pri Wrigh Field pri Daytonu v državi Ohio celo vrsto poskusov, da bi ugotovila poslednjo hitrost človeka, ki prosto pada na zemljo. Hotela je končati spor, ki se že dolgo časa

Hoover s soprogo — ka didat republikancev.

Smith s soprogo — kandidat demokratov za ameriškega predsednika.

nato v Berlin, po Nemčiji, Nizozemski, Belgiji v Pariz ter dalje preko Švice v Rim. Polgar upa, da bo to pot končal v šestih ali sedmih mesecih. Dosedaj je popolnoma zadovoljen s svojim konjem, o katerem pravi, da mnogo vzdrži. »Predno me bodo spodili kot izvoška, hočem pokazati, da konji še ne spadajo med staro šaro.«

Ali bo esperanto zmagal

Na 20. mednarodnem esperantskem kongresu so udeleženci poročali iz svojih dežel in dokazali, da se število ljubiteljev esperanta stalno množi, da ga uvajajo vladna in krajevna oblastva, razna društva in posebno gospodarske organizacije. Esperanto je že priznan jezik v mednarodno brzojavnem prometu in večina držav, ki so združene v mednarodni brzojavni zvezi, je dopustila esperantski jezik tudi v notranjem prometu. Esperantski jezik uporablja tudi mednarodni urad za delo, ki tiska svoja poročila tudi v tem jeziku. 177

suče okrog tega vprašanja in ugotoviti zahteve, ki jih ima človek, če naj pravilno leti na zemljo s padalom. Uspeh teh poskusov objavlja sedaj ministrstvo za mornarstvo, iz katerih povzamemo: Poskusi so se napravljali ponoči s pomočjo bakelj in fotografskih aparatov. Ugotovili so, da bi znašala končna hitrost padajočega človeka 160—190 km na uro. Ta največja hitrost pa se doseže šele po 500 metrov padanja. Ministrstvo izvaja, da bi človek, ki je skočil iz zrakoplova, napravil dobro, če bi najprvo skočil, nato pa šele odprl padalo. Ti slučajji so se že poskušali in dokazali, da nevarnost ni nikakor večja.

Riba bi kmalu ugonobila ladjo

Na Bodenskem jezeru se je zgodila nesreča. Ladjica je plavala po široki vodi, ko je kapitan zapazil, da nima več hladilne vode za motorje. K sreči je lahko krenil proti obrežju in ko je prišel na suho, si je takoj ogledal ladjico. Pri tem je opazil, da se nahaja v cevi,

skozi katero se je dovajala hladilna voda do motorjev, ogromna riba, katero so mogli le s težavo izvleči. Riba je šla za svojo hrano in se je pri tem zaletela v ladjo. Kapitan je bil plena vesel, a njegovo ime ni moglo postati slavno, ker imena ni upal izdati. Ni bil namreč v posesti ribiške karte.

Umetniki, ki stradajo

Pariški umetniki postajajo vedno bolj zapostavljeni pomanjkanju. Seveda imajo sebi podobne tovariše tudi po drugih državah. Povprečni cenitvi čaka 40.000 ljudi na kupca svojih stvari. Kako se pa prebiti v časih suše. Nekateri so organizirali društveno prodajo svojih stvari, ki jim gredo pod ceno. Ustanovila se je neka posebna »umetniška banka«, ki prodaja, kakor pač gre. V večini slučajev ni poplačan niti les, platno, še manj pa barva. Sedaj so sklenili, da naj bi se manj risalo in ustvarjalo, pa več kupovalo.

Ječa za usmiljenost

Neka zaročenka Marija je bila na Dunaju radi krivega pričevanja obsojena na šest tednov ječe. Njen zaročenec jo je ob priliki nekega spora sunil v Donavo. Marija mu je odpustila in ga je hotela pred sodiščem razbremeniti. Pomagati je hotela tistemu, ki jo je hotel spraviti ob življenje. Kot priča je izjavila, da je ni namenoma pahnil v vodo. Toda nič ni tako skrito, da ne bi postalo očito. Dokazalo se je, da je zaročenec Marije zagrešil poskus umora in da je pri polni zavesti hotel spremeniti zločinski namen v bolj nesrečen slučaj. Marija je tedaj lagala in ogoljufala ter bila obtožena zločina krivega pričevanja in — obsojena.

Teoretiki in praktiki

Norveška je naravno dežela smučarjev. Na neki njeni visoki šoli poučujeta dva matematika, Runge za praktično in Werner za teoretično matematiko, ki se pa ne razumeta dobro. Oba sta napravila izlet. Pri tem se je teoretiku Wernerju pripetila nesreča, da je zlomil eno smučko. S težavo se je vleklo po hribu navzdol. Ko so ga dijaki zagledali, so se mu začeli smejati in ga vprašali, zakaj ne zažene še druge smučke proč. Jezen jim je odvrnil: »Zakaj pa ni praktični Runge mislil na to?«

Norci

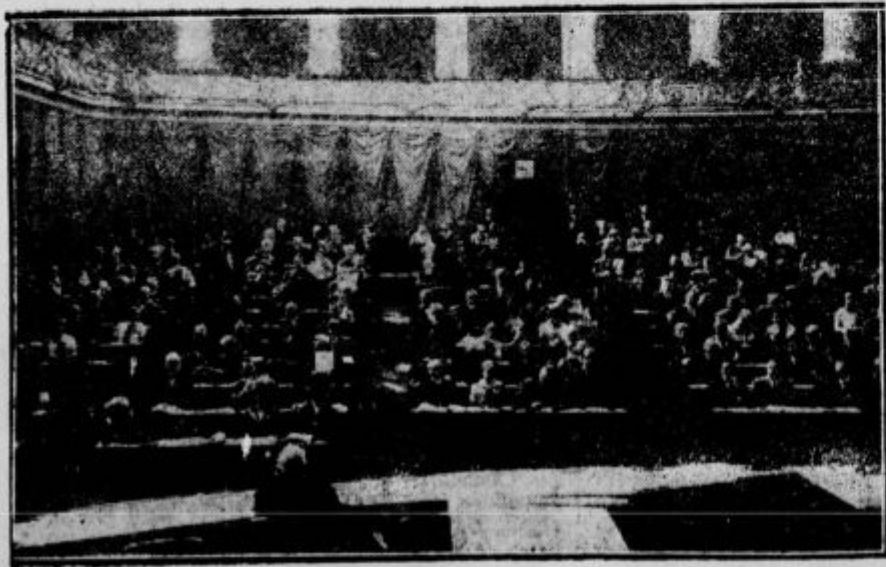
V Parizu imajo v mnogih tovarnah navado, da mora vajevec, ki vstopi v delo, prestati vajeniški krst. Tako je tudi v tovarno Saint-Nazaire vstopil nov vajevec. Ze uslužbeni vajenci so hoteli ta dogodek v tovarni primerno proslaviti in opomniti vajenca, kaj bo njegov poklic. Hoteli so ga sleči in z barvami prepleskati njegovo telo. Zrtev pa se je branila z vsemi močmi, toda njegova okolica ni odnehala, tako da so ga zadavili. Ko je prišel zdravnik, je mogel ugotoviti samo še smrt.

Najvišja hiša na svetu

Za dosego svetovnih rekordov ne gredo samo sportniki, ampak tudi stavbeniki. V New Yorku so začeli zidati hišo, ki bo imela šestdeset nadstropij in ki bi bila najvišja. Sedaj pa se oglašajo newyorška banka S. W. Straus & Cie., ki objavljajo, da bo zgradila hišo z 67 nadstropji v višini 808 čevljev. Stroški bodo znašali 14.000.000 dolarjev, letni dohodek pa bi potem prinašal letno četrtilijuna čistega dobička. Ta novi nebotačnik bo zavzemal mnogo cest, a v najem vzeta površina zemlje znaša 900.000 kvadratnih metrov. Na vrhu bo kupola iz jekla in stekla ter z ogromnim balkonom.

Kaj pričajo izkopnine

V provinci Finnmarken na najskejnjejši točki Norveške so našli znamenite stvari iz stare kamenite dobe. Profesor muzeja v Oslu dr. Numedal, ki je vodil izkopavanje, je izjavil, da so se v tej provinci našla mnoga starinska najdišča in natančno preiskala. Izkopnine obstojajo iz orodij, katere je rabil primitiven človek. Na podlagi teh izkopnin hoče dokazati, da zapadna Evropa ni bila središče stare kulture in da so severni narodi dobili svoje kulturne oblike v starih časih od azijskih plemen, ki so na svojem potovanju utili tudi te norveške prebivalce.

Udeleženci kongresa protestantskih cerkva v Pragi.

Dr. Carl baron Auer v. Welsbach, slavní kemik, ki je leta 1885. iznašel prvo plinsko žarnico, obhaja te dni svojo 70. letnico.

Visoki dostojanstveniki nekatoliških cerkva na praškem kongresu.

250.000 policijskih odredb

ima Prusija. Seveda pridejo razmeroma tudi druge dežele na visoko število policijskih predpisov. Sedaj so se začeli pripraviti med seboj, ali so te odredbe potrebne in ali bi se ne dale poenostaviti. Vprašanje je zelo zanimivo, ker se tako uradni krogi kot navadni zemljani sprašujejo, kdo naj se v tem pra-gozdu odredb, naredb in predpisov še spozna.

Igralne karte namesto papirja

v Bukarešti, (Tel. »Slov.«) »Lupta« poroča, da so danes v Constanzi odkrili veliko tihotapsko afero. Nemški parnik »Stettin« je danes v pristanišču v Constanzi izkrcal 39 za-bojev, ki so bili označeni kot tranzitno blago iz Burgasa na Bolgarskem z vsebino tiskovni papir. Ko so zabojke izkrcavali, so se nekateri pokvarili, pri čemer se je pokazalo, da se na-hajajo v njih igralne karte in cigaretni papir. Carinski uradniki so ugotovili, da se nahaja v zabojih 5400 igralnih kart in zavojev cigaret-nega papirja. Pošiljka je imela naslov na Zdu-žene paroplovne družbe v Constanzi. Pošiljka je bila zaplenjena. Po romunskih carinskih predpisih je za tako tihotapstvo določena ka-zen 2.250.000 lejev. Romunski carinski urad je o tem obvestil bolgarske oblasti v Burgasu, da bodo mogle izslediti odposiljatelja.

INSERIRAJTE V »SLOVENCU«!

Schichtova
Ženska hvala
Prasek za pranje

Schichtovo
terpentinovo milo

80 let raziskovanja

Je bilo treba, da se od-krije pravi Schichtov na-čin pranja, ki obstoji v tem, da se

ŽENSKA HVALA

vzame za namakanje pe-rila preko noči, zjutraj pa se za izpiranje uporabi

Schichtovo
Terpentin milo

Gospodarstvo

PROMETNE TEZAVE.

Ze 17. t. m. smo poročali prvi o prometnih težkočah radi pomanjkanja vagonov v Sloveniji — za nami je prišel ostali dnevi tisk. Povdarjali smo, da je vzroka za ta zastoj iskati v prenatrpanosti zagrebskega ravnateljstva, kjer je odpovedala trakcijska služba. Za nami je prišel SDS-arski tisk, ki je seveda porabil to pomanjkanje vagonov za boj proti vladi, kar je v vseh gospodarskih krogih iz-zvalo presenečenje.

Ze svoj čas smo obširno pojasnili vzroke, ki so dovedli do tega stanja. Danes imamo na razpo-lago več novih podatkov.

Predvsem je letos izredno ojačen notranji pro-met: dobra žetev zahteva večje količine vagonov, nadalje je pri nas izvoz lesa znatno večji kakor prej-šnja leta. To sezonsko pomanjkanje vagonov je pri nas stalno in se da odpraviti le z velikimi izdatki za investicije, kar pa je zopet vprašanje zase.

Letos pa je, kakor omenjeno, znatno večja po-treba vagonov. Naročila so kolosalno narasla. Prej-šnja leta je znašala v tem času dnevna potreba v Sloveniji 700 do 800 vagonov, letos pa znaša 1200 do 1500. Umevno je, da je letos odstotek dostav-ljenih vagonov manjši kakor lani ravno radi več-jege pomanjkanja.

Podvzeti so bili nadalje potrebni koraki, da si izposodimo od sosednih držav potrebno število voz. Iz Italije nismo mogli ravno radi sedanjih znatnih italijanskih potreb dobiti vagonov, iz Av-strije nam radi prometne situacije ne konvencirajo; Madjarska nam je stavila za izvoz lesa in drv iz Stajarske toliko vagonov na razpolago, da se bo izvoz iz Stajarske nemoteno vršil.

Tudi se je nadalje izboljšal položaj v področju zagrebskega ravnateljstva, kjer ni več takega za-stoja in sedaj se vrši redni promet z zagrebskim ravnateljstvom.

Se večje izboljšanje pa je pričakovati z otvo-ritvijo prometa na drugem tiru dela proge Zagreb — Belgrad. Ze dela na tej zgradbi so okupirala ve-liko število vagonov in te dni se odpre tovorni pro-met na sektorju Zemun — Sremska Mitrovica ter, Brod — Vinkovci (namreč na drugem tiru), kar bo gotovo pripomoglo k intenzifikaciji prometa in s tem tudi odpravi v znanju meri pomanjkanja v vagonov.

Sedaj poročajo iz Belgrada, da so znižali s 1. septembrom natovorni rok od 24 na 6 ur. Ta ukrep pa ni umesten za manjše postaje, kjer so interesen-ti oddaljeni in so razmere take, da ne morejo iz-koristiti v 6 urah prilike za nakladanje blaga zla-sti pa gotove vrste blaga. Zato je železi, da se ta ukrep izvrši samo za izvesne postaje, kar je v in-teresu gospodarstva.

IZKAZ O STANJU NARODNE BANKE

z dne 22. avgusta 1928. (Vse v milj. Din; v okle-pajih razlika napram izkazu z dne 15. avgusta). Aktivna: kov. podlaga 367,3 (+ 11), posojila: me-nična 1378,8, lombardna 253,7, skupaj 1.632,5 (+ 10,2), saldo raznih računov 454,1 (+ 38); pa-sivna: bankovni 5390,3 (— 15,9), drž. terjatve 414,2 (+ 156,4), obveznosti: žiro 388,1, razni računi 216,5, skupaj 604,2 (— 31); ostale postavke neiz-premenjene.

★

Stanje polj v prvi polovici avgusta. Po poro-čilu kmet. ministrstva je stanje kornuže v celi dr-žavi med 4 (slabo) in 3 (dobro). V ljubljanski in mariborski oblasti pa dobro. Tudi ostale rastline stoje dobro. Vinogradi kažejo v celi državi dobro (3) in zelo dobro (2); v mariborski oblasti 2, v ljubljanski 3. Škoda od elementarnih nezdgo so bile največje v mariborski oblasti: znašale so 17 milj. Din.

Jugoslovansko-česka trgovinska pogodba. Ju-goslovanska delegacija pride v Prago 10. t. m. in se pogajanja prične 15. t. m. Ni pa računati s hi-trim potekom pogajanj in pričakuje se prekinjenja in nadaljevanja v Belgradu.

Znižanje uvozne carine za kladno kornužo v Českoslovaški. Iz Prage poročajo, da je znižana uvozna carina na kladno kornužo od 6 Kč na 50 vi-narjev.

Dobave. Strojni oddelek ravnateljstva državnih železnic v Ljubljani sprejema do 5. septembra po-mudbe glede dobave vijakov, podložne za vijake,

150 kg mazilnega mila, plinskih cevi in delov za iste in šip; do 7. septembra glede dobave 20 ton kovaškega koksa in 10 ton livarskega koksa. — Delavnica ravnateljstva državnih železnic v Mari-boru sprejema do 7. septembra glede dobave jekle-nih odlitkov; do 8. septembra glede dobave 3000 kg pritrilnega obličnega jekla sistema »Norek«; do 9. septembra glede dobave valjev za batne obrobe; do 10. septembra glede dobave kolos za spojke no-silnih vzmeti in varnostnih obrobov za ležajna stremena; do 11. septembra glede dobave 2500 kg matic. — Ravnateljstvo državnega rudnika v Brezi sprejema do 7. septembra ponudbe glede dobave 40.000 kg portland-cementa in 200 kg lanenega firneža. — Predmetni oglasi z natančnimi podatki so v pisarni zbornice za TOI v Ljubljani interese-ntom na vpogled. — Dne 3. septembra se bo vršila pri komandi Savske divizijske oblasti v Za-grebu ofertalna licitacija glede dobave 500.000 kg sena; dne 4. septembra pa glede dobave 498.000 kg ovs. Pogoji so na vpogled pri omenjeni komandi. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije gle-de dobave mesa za čas od 1. oktobra 1928 do dne 31. marca 1929: Dne 5. septembra pri komandi vojnega okrožja v Karlovcu; dne 7. septembra pri intendanturi komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu; dne 10. septembra pri komandi vojnega okrožja v Varaždinu; dne 12. septembra pri ko-mandi mesta v Čakovcu; dne 14. novembra pri ko-mandah mest v Sušaku, Murski Soboti, Dolnji Len-davi. Pogoji so na vpogled pri posameznih ko-mandah.

Dobave. Gradbeni oddelek ravnateljstva državnih železnic v Ljubljani sprejema do 4. septembra ponudbe glede dobave 200 komadov hrastovih plo-hov; do 11. septembra glede dobave 50 kg svinč-nih plomb in 90 m jermenov. Predmetni pogoji so na vpogled pri istem oddelku.

Telefunken
radio je
najboljši

Tržna poročila

Ljubljana, 1. septembra 1928.

Zito. Na naših žitnih tržiščih je tendenca mlačna. Povpraševanje je majhno; izvoza ni, ker so naše cene previsoke. Tudi dovozi pšenice v Vojvodini so majhni, ker so n. pr. začeli produ-centi uporabljati pšenico mesto kornuže kot krmo za prašice. Baška pšenica stane danes 242,50—247,50 Din, potiska 245—246. V kornuži je ameri-ško blago iztisnilo tako v Sloveniji kakor v Dalma-ciji tuzemsko blago. Saj stane stara kornuža v Ba-ki 305; ameriška (La plata) pa na mejli 295. Oves se je podražil od 215 na 220. Povpraševanje za moko je minimalno in stane v Baški 370 (0 g).

Sladkor. Ameriške cene sladkorja so čvrste in tudi na Češkem je pričakovati v kratkem zvi-šanja detajlnih cen za najmanj 20 vinarjev. Pri nas so cene neizpremenjene. Opaža pa se poma-njkanje kristalnega sladkorja, ki se v velikih mno-žinah uvažja. Izmed naših tovarn je začela izdelovati kristalni sladkor veliko-bečerska in pride blago prihodnji teden na trg. Ostale tovarne začne s pre-delovanjem pese 15. septembra.

Južno sadje. Naši uvozniki pričakujejo znižan-ja uvoznih carin za južno sadje po novi trgovin-ski pogodbi z Grčijo, katere se bo menda v krat-kem uveljavila. Tako je zaradi rezerviranosti uvo-znikov na našem trgu popolnoma zmanjkalo blaga, radi česar se je pojavilo povpraševanje za orehe, ki so v ceni poskočili za 1 Din in še več pri kg.

Cebula. Domača čebula iz ljubljanske okolice je zelo draga: 3 Din in več. Zato ji dela obšutno konkurenco stajarska, ki stane n. pr. fko postaja Moškancji Din 2,30, kar pride v Ljubljani na Din 2,70.

Krompir. Na ljubljanskem trgu se zahteva za krompir Din 2 za kg, dočim pa stane v naši bližnji Stajarski Din 1,10 kg.

Srednji devizni tečaji na ljubli. borzi od 27. VII. do 31. VII. 1928.

Dne	Berlin	Curih	Dunaj	London	Newyork	Pariz	Praga	Trst
27.	1356,80	1095,60	802,21	276,21	56,91	222,29	168,67	297,75
28.	1357,25	1095,60	802,20	276,16	56,915	—	168,67	297,85
29.	1356,80	1095,60	802,20	—	56,91	—	168,67	298,20
30.	1356,50	1095,60	—	—	56,92	222,20	168,67	298,20
31.	1355,80	1095,60	—	—	56,91	—	168,67	297,95

Med. Na čebelarstem oddelku »Ljubljane v jesen je razstavilo 35 razstavljalcev, predmete, ki so v zvezi z čebelarstvom; razstavljenih je veliko število vrst medu, ki stane od 18—30 Din za kg in je zanj prav dosti zanimanja.

Bencin. Cene bencina stalno naraščajo na svetovnem trgu kakor tudi pri nas. Tako je stal pred mesecem dni kg bencina Din 9, je sedaj zanj cena Din 10,50.

HMELJSKA TRŽIŠČA.

Celje, 1. sept. (Poročilo kmetijske sekcije gremija trgovcev v Celju.) Tendencia na hmeljskem tržišču je zelo mirna. Cene hmelja so 28—32 Din, za prvovrstno blago (za izvoz) se plača 35 Din, za to pridejo v poštev okoliši: Vransko, St. Peter in Polzele. Nakupovalcev je precej veliko; povpraše-vanje pa je slabo. Kupčije se ne sklepajo.

Rastlinski
želodčni liker

preizkušen in znan, kot domače zdravilo, izdeluje in dobavlja ga

za celo drža-vo edinole **E. JERAS** in drug,
Ljubljana, Dunajska cesta 33.

Vseh vrst pristnega domačega žganja, rum, likerjev itd. itd.

Malinovec pristni naravni izdelek iz gorskih malin in druge sadne soke dobav-ljamo vsako množino po najnižjih cenah.

Borza

Dne 1. septembra 1928.

DENAR.

Povpraševanje na deviznem trgu je manjše. Zato je znašal ta teden devizni promet v Ljubljani 12,87 milj. Din, napram 14,3, 17,2, 21,8 milj. Din v prejšnjih tednih. Največ prometa je bilo v devizi Curih. Skupno je znašal v mesecu avgustu devizni promet v Ljubljani ca. 72,5 milj. Din napram 95,9 milj. v juliju 1928. Tečaji izkazujejo tekom tedna le majhne izpremembe.

Poslovanje na elektnih tržiščih je umerjeno. Promet v državnih papirjih je slab in je v teku tedna vojna škoda popustila v Zagrebu od 433—34 kasa na 430—431,50, v Belgradu pa od 431—434 na 426—431. 7% invest. pos. in agrari so ostali v glavnem neizpremenjeni. Nekoliko živahnije je bilo ta teden bančnih papirjev: tečaj pa se niso izpremenili z izjemo Prastedione, ki je radi stal-nih realizacij oslabela od 930 na 925. Med indu-strijskimi papirji so bili čvrstejši Sečera in Drava napram preteklem tednu. Nadaljno popu-šanje beležijo tudi ta teden delnice Slavonije, ki so otvorile teden s 7,50—8,50, zaključile pa s 7,50 do 8, med tednom pa so padli zaključki celo po 7,50 in 6,50. Več prometa je bilo ta teden tudi v delnicah Vevč, ki so imele stalen tečaj 105. Do prometa je prišlo gotovo bolj iz prestižnih raz-logov.

Ljubljana. (Prosti promet.) Berlin 1356, Curih 1095,60, Dunaj 802,20, London 276,20, Newyork 56,88, Pariz 222,20, Praga 168,67, Trst 298.

Zagreb. (Prosti promet.) Berlin 1356, Curih 1095,60, Dunaj 802,25, London 276,20, Newyork 56,88, Pariz 222,25 bl., Praga 168,625, Trst 297,90.

Curih. Belgrad 9.12875, Berlin 123,74, Bu-dimpešta 90,50, Bukarešt 3.175, Dunaj 73,17, Lon-don 25,20, Newyork 519,20, Pariz 20,275, Pra-ga 15,385, Trst 27,19, Sofija 3,74, Varšava 58,20, Ma-driz 85,25.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Zagreb. V današnjem prostem prometu je ostal položaj na deviznem trgu skoro brez spre-membe. Vojna odškodnina je bila proti včerajšnje-mu tečaju nekaj čvrstejša. Promet majhen. Vojna odškodnina 432, sept. 436, dec. 447,50—448.

Dunaj. Devize: Belgrad 12,4725.

Dunaj. Podon.-savska-jadrana 85,70. Živno 119,35, Alpine 45,60, Leykam 9,30, Trbovlje 59,80, Ruše 33,25.

BLAGO.

Novi Sad. Pšenica bač., ban., srem. 237,50—240, gor. bač. 240—242,50, potiska 240—242,50, ban. 230—240, srem. 232,50—235, ječmen 255—260, pol. 296—305, oves 217,50—220, kornuža 300—302,50, bn. 297,50—300, seno fko bač. post. 110—115, bos. po-staja 90—92,50, moka 00 gg 370—375, št. 2 350—355, št. 5 330—335, št. 6 280—290, št. 7 245—255, št. 8 200—210, otrobi 185—190, ban. 180—185. Pro-met 10 vag pšenice, 4 vag kornuže, 10 vag ovs, 4 vag. sena.

Budimpešta. Tendencia držana. Pšenica okt. 27,14, 27,10, zaklj. 27,16—27,18, marec 29,60—29,66 zaklj. 29,64—29,66, maj 30,32—30,46, zaklj. 30,44—30,48, rž okt. 25,80—25,84, zaklj. 25,82—25,84, ma-rec 27,90—27,96, zaklj. 27,84—27,86, kornuža maj 28,30, 28,26, zaklj. 28,30—28,24.

Izpred sodišča

Maševanje Naceta Krivanoga...

Nace Krivanoga je čevljarški mojster. Cela Notranjska ga pozna. Bolj majhne postave je in baš zato je za čevljarja zelo pripraven. Tako zelo je Nace pripraven, da so sklenili te dni gospodje v Ljubljani, da ga bodo kar za tri mesece povabili na obiske. In mu bodo za obisk določili kar palačo, saprami, justično palačo, da bo mož ja dovolj po-časčen in ne bo trpela njegova čast in pa oné. Na-cetu pa to povabilo ni nič kaj všeč. Puntá se in pravi, da se mu močno sumljivo zdi, zakj ga go-spodje vabijo ravno v justično palačo. Tam, da ljudi hranijo z ričetom, on pa ričeta ne prenese in ga ne; nikdar da ga še ni okušal v taki častiti hiši. Pala-činke bi pač jedel, pa take bi morale biti, kakor mu jih speče žena Tona. Zadnjič mu jih je ravno pekla v ponvi in on se je že obližoval, kako se bo mastil z njimi, kar ti strela pritreska same orožnike v hišo. Kar prišli so in so rekli Nacetu, da bodo izvršili pri njem hišno preiskavo, pa so jo res. Nace še do sapa ni mogel, tako ga je presenetila ta no-vica. Prasal je tedaj orožnike, po čigavem nalogu in sploh zakaj da stikajo po njegovi hiši. Kar je Nace zdaj zvedel, je bilo vse več kakor razburjenje, zakaj šlo je za samo tatvino. Pri trgovcu Lavriču je bila namreč tisto noč izvršena tatvina. Postave so pa zdaj take, da orožniki napravijo hišno preiskavo kadar in komur sami hočejo. Napravili so jo tedaj tudi pri Nacetu; pač njihova stvar. Nace je pa zdaj tuhtal, kako bi se maševal nad Lavričem, zakaj bil je trdno prepričan, da mu je ravno on naprtil tisto preiskavo na glavo. In da mu jo je napravil baš tedaj, ko se je on junško pripravil na palačinke, ne, kaj takega se pa res ne da odpuštili. Maševati se je trebal Najprej je sosedo takole po ovinkih pobaral, če ne bi morda kazalo, da gre Lavriča tožiti radi razžaljenja časti. On tega ni storil, ker so mu sosedje to odsvetovali. Pač pa je na vso jezo, ker mu je prešel celo apetit na palačinke, tisto popoldne kar popaval, ter je vse škarpe doma pustil v nemar. Popil je kakih 6 meric vina in to je za Naceta že nekaj. Ko se je ponovi vračal proti domu, se je spotoma oglašil v lepem sadnem vrtu, ki ga ima trgovce Lavrič ob tisti cesti. Naceta namreč večkrat popadejo kakšne bolečine in se v takih slučajih zaleti kar v kakšen vrt. Pri tisti bolečini pa se je Nace hipoma spomnil, da se pravzaprav nahaja v vrtu svojega sovražnika in da so sadna drevesca prav pripraven predmet za Nacetove ma-ševalne in škodoželjne namene. Segel je po nožič in je brez obotavljanja zarezal, narezal in odlomil skupno 14 sadnih drevesc. Strokovnjak je cenil vsako drevesce 250 Din; skupno je imel tedaj tr-govce Lavrič škodo za 3500 Din. — In tako je moral Nace v Ljubljano na sodnijo. Pred sodniki pa se je Nace kaj junško držal. Tajil je krivdo in sploh: kako je mogoče, gospod sodniki, da bi jaz porezal drevesca, ko sem vendar premajhen! In zahteva možak, da ga še enkrat premerijo do milimetra, ker da je res premajhen in da sploh tako visoko ne doseže, kolikor so jablane visoko poškodovane. Toda sodniki se ne dajo nagovoriti kar tako. »Če ste res tako majhni, Nace, ali pa nemara to veste, da se mlado drevo lahko pripogne?« »Ja, že res, da se, ampak, če je privezano na kol, gospod sod-nik...« se spretno izmika Nace. »Pa se tudi lahko odveže, veste!« Zdaj je pa Nacetova modrost pri kraju in začne z drugačnim trikomi; da ima namreč priče, da je bil tisto uro doma. V obtožbi pa sploh ni govora o času, zato Nace tudi s tem nič ne opravi. Sitrari pa vkljub temu. Ponovno ga predsednik opominja, naj bo že enkrat tiho, »bom že jaz razlo-žil gospodom to reč, ne vi!« »No, no, prosim, pro-sim!« hiti Nace. Odločilno za dognanje Nacetove krivde je bilo sporočilo orožništva, da je Nace sploh znan kot maševalen človek, ter da so naslednjega dne po stopinjah mogli ugotoviti, da tam nihče drugi ni hodil kot Nace. Nace ima 63 cm dolg korak, ima malo krivo levo nogo, desno nogo pa postavlja na levo stran hodne smeri, ter torej v svoji hoji pušča uprav tipične znake — in natančno take znake so orožniki zasledili na deželni cesti s končno smerjo proti vratom Lavričevega sadovnjaka. Pri razpravi so tudi prečitali moralne spričevalo ondot-nega župnika in dekana, ki med drugim pravi, da so že 1.1913, njemu, župniku, vaški fantje odpeljali nov gospodarski voz na most in ga od tam vrgli v reko in da je fantje vodil, kakor sploh večkrat v različnih nagajivostih, današnji obtoženec. Tako se je na uboga Naceta vse hkratu podrl in revež se je, ko so sodniki odšli na posvetovanje, obrnil nazaj do občinstva, kjer je sedela tudi Nacetova žena Tona, pa je isti komično-žalostno razodel: »Te-hant me je pokopal, tehan!...« Tedaj pa so se že vrnili sodniki in predsednik je Nacetu povedal, da je po § 86. obsojen na tri mesece težke ječe; vsak mesec enkrat trdo ležišče in post. Nace je rekel: »noja!« skomiznil je z rameni, pa sta šla z ženo Tono. Pri »Figovcu« je potlej še povedal, da pač malokdaj pride v Ljubljano, toda kadar pride, je pa pošteno jezen. Tudi zdaj da ga tare silna jeza, pa ne ve, nad kom bi se »maševal«, — zakaj bogve, če ne bi to maševanje spet po ovinkih prišlo noter, kakor topot...

Preko 100.000
glasbenih instrumentov smo prodali preteklo leto iz naše tovarne! — Preko **20.000** uradno potrjenih zahval smo sprejeli od naših odjemalcev!

DOKAZATI VAM HOČEMO
NA LJUBLJANSKEM VELESEJMU OD 1 DO 10 SEPT. PAVILJON E 19-23

- Da so lahko izredno poceni res mojstrska glasbila, gramofoni in harmonike, kajti so se ljudje, ki naših izdelkov ne poznajo in tega ne vedo priznati.
- Da so naši izdelki dosegli upravičeno svoj svetovni sloves, kajti naša tovarna obstoja že nad 33 let, in je ni trdke blizu na okoli, ki bi se lahko merila z nami.
- Da dobite v resnici že violine za 95— Din, ročne harmonike za 85— Din, gramofone za 345— Din itd., ki so glasbeni instrumenti ne pa igračke.
- Kako se Va- izkorišča z različnih strani v tu- in inozemstvu z neupravičeno visokimi cenami in čisto manjvrednimi izdelki.

OGLEDITE SI ENKRAT, KAJ VAM NUDIMO!
Razstavljenih preko 200 različnih glasbil, gramofonov in harmonik. Pavilj. E 19-23. Kdor ne bi imel prilike ogledati si razstave, naj zahteva naš glavni katalog, ki ga pošljemo brezplačno.

Skladišče
MEINEL & HEROLD
TOVARNA GLASBIL, GRAMOFONOV IN HARMONIK
R. LORGER, MARIBOR ŠT. 102-B.

Gramofoni, namizni od Din 345— dalje,
kovčegi od Din 460— dalje.

Violine od Din 95— dalje
Tamburice od Din 8— dalje
Klarineti od Din 120— dalje

Mandoline od Din 136— dalje
Trube od Din 505— dalje
Gitare od Din 207— dalje

Razno

Jetika

se ozdravi pri zdravniku dr. Pečniku — goral — gozdil — gozdni zavod Sečovo, pošta Rogaska Slatina.

Tvrda A. VOLK

Ljubljana, Resljeva cesta 24
nudi naice vse vrste ošenično moko in druge mlevske izdelke.
Zahtevajte cenik!

Žimnice

modroce, postelne mreže, želez. postelje (zložljive), otomane, divane in druge tapetne izdelke dobite naice pri RUDOLFU RADOVANU, tapetniku, Krekov trg št. 7 (poleg Mestnega doma).

Vsakovrstno

zlatu kupuje
po najvišjih cenah.
CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Druva

bukove in hrastove odpadke od parketov dostavlja po nizki ceni na dom parna žaga

V. SCAGNETTI

v Ljubljani, za gorenjskim kolodvorom.

Pozor! Pozor!

Sejmarji in trgovci, ki obiskujete podeželske sejme

Priložnostni nakup! Le pri nas dobite razne sveče in tudi druge SLIKE na platno izpod lastne nabavne cene. »Special-import«, Ljubljana, Vošnjakova št. 4 (pri gostilni »Novi svet«).

Inserati

v "Slovincu"
imajo največji uspeh!

GRIFFON

Najboljši motocikl

za vsako svrbo in za vsakogar, s prestavami, kiksstartarjem, kompletnim orodjem franco Ljubljana: 7800 Din, promptno dobavljivi od skladišča generalnega zastopstva:

O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva 11.

Inserirajte

v

"Slovincu"

Linoleum

priznanih znamk tovarne D. L. W. Bietigheim imam stalno na zalogi in izvršujem strokovnjsko polaganje. — I. CERNE, Ljubljana, Dunajska cesta 28. Proračuni in vzorci na razpolago.

Branjevc, pozor!

Vseh vrst namizno sadje: hruške, češnje, breskve, grozdje itd. dobite v vsaki množini vedno sveže in poceni pri Fr. Modic, Tolstivih p. št. Jernej.

Dnevnik Slovenec

najbolje informirani list!

Najstarejša tovarna

pohištva

I. I. Naglas v Ljubljani,

Turjaški trg št. 6

prilporeča svojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva, žimnic, zof, foteljev i. t. d. po zelo nizkih cenah.

LUTZOVE PEČI

in
PEČ "MONOLIT"

ING. GUZELJ

Ljubljana VII., Jernejeva cesta 5.

Ravnatelj Volihove male turbine in Konz-ovi elektromotorji. — Telefon 3252.

Lokomobile

Motorji Diesel in Sauggas

Jarmeniki

Pini & Kay. Kompletne žage

Ugodni plačilni pogoji.

BRACA FISCHER d. d.

Zagreb, Gundulićeva ulica 36.

Zahtevajte **CENOVNIK** s 1000 slikami brezplačno

A. KIFFMANN, Maribor št. 40 b
pri švicarski tovarnici ur. Lastno izdelovanje okrovij in sestavljanje ur (remontaža).

Din 49—
ura na sidro (america) nekoliko boljše izvršitve 65- 3letno jamstvo. Ure: Omega, Doxa in druge znamke ceneje nego druge.

Din 64—
z enim zvoncem, z 2 zvoncema Din 69—, 3letno jamstvo. Pošiljam po povzetju. Za neodgovorjajoče vrnem denar nazaj.

Inserirajte v "Slovincu"!

Ličam po najnovejšem ameriškem strojem sistemu avtomobile. Tako ličan avtomobil je trpežen in eleganten. Dosedanji sistemi ličanja so zastareli. — Poleg strojnega ličanja izvršujem vse vrste tapetiranja ter prevzajem naročila za napravo novih avtomobilov za vse tipe luksurijskih in avtobusov. — Delo solidno. Cene zmerne.

Bruno Belantič Ljubljana VII.

Jernejeva 29.

Telefon 2824.

Razpis

Mestna občina mariborska razpisuje na podlagi sklepa mestnega občinskega sveta mariborskega:

- Oddajo zemeljskih in betonskih del za izvršitev cestnih kanalov na Strossmayerjevi in sosednjih ulicah.
- Oddajo težakih, zidarskih in vseh obrtniških del za napravo javnega podzemeljskega strnišča na Aleksandrovi cesti pred frančiškan. cerkvijo.

Pravilno kolkovane (ponudba 100 Din, priloge 5 Din), zapečateni in na ovitku z naslovom zgradbe označene ponudbe je vložiti ločeno po zgradbah do 11. ure dne 11. septembra 1928 v vložišču mestnega magistrata. — Takse in druge dajatve je upoštevati pri enotnih cenah. — Za ponudbo potrebni načrti in spisi so proti plačilu nabavnih stroškov 20 in 30 Din na razpolago med uradnimi urami pri mestnem gradbenem uradu od 3. septembra 1928. — Mestna občina mariborska si pridržuje pravico, oddati dela skupno ali posamezno in brez ozira na višino ponudbenih cen.

Albina Zavašnikova, učiteljica, in Pavla Bohinčeva, lekar- narjeva vdova s sinom Pavlom, javljata v veliki bolesti vsem sorodnikom in znancem, da je njih iskreno ljubljena mama in babica, gospa

Marija Zavašnik roj. Borštnik

v soboto zjutraj ob četrta na 3. po dolgem, mučnem trpljenju, previdena večkrat s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo 2. septembra ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Tržaška cesta 13, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 1. septembra 1928.

Radio

Nauk o radiotehniki

Spisal Leopold Andreó

Broširan Din 60—, vezan Din 76—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

ZAHVALA

Za mnoge izraze odkritosrčnega so- žalja ob priliki prerane smrti naše pre- ljubljene soproge, mamice in babice, gospe

Rozalije Keržan

izrekamo tem potom našo najpristranejšo zahvalo. Posebej pa se zahvaljujemo vsem darovalcem vencev in šopkov, čč. duhovščini ter vsem, prav vsem, ki so kakorkoli sočustvovali z nami in nepozabno spremenili na njeni zadnji poti

Ljubljana, 1. septembra 1928.

Žalujoča rodbina Keržanova.

Zahvala

Ob priliki prerane izgube našega nad vse ljubljene gospoda

Matisa Poženel

trgovca

si štejemo v dolžnost, zahvaliti se vsem, ki so mu v težkih urah s tolažilnimi obiski lajšali njegovo neizmerno bol in nam ali pismo ali ustmeno izrazili svoje sočustvovanje.

Posebno zahvalo smo dolžni vsem darovalcem krasnega cvetja in vencev, gg. zdravnikom in čč. sestram-usmiljenkam za njih nad vse požrtvovalen trud, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so draga nam pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi poslednji poti

V Ljubljani, 1. septem. 1928.

Globoko žalujoči ostali.

Zahvala

Vsem, ki so mi ob dolgi, mučni bolezni in ob prerani smrti mojega nepozabnega soproga, gospoda

Franca barona Lazarini

stali tolažljivo ob strani in ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, izrekam v svojem, v imenu svojih otrok in ostalih sorodnikov najiskrenejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujem preč. duhovščini, gg. zdravnikom za njihovo izredno požrtvovalnost, pevskega zboroma v Krškem in Smledniku za gniljive žalostinke, gg. sreskima poglavarjema v Krškem in Kamniku, zastopnikom društva političnih konceptnih uradnikov, mestnega občinskega sveta in gremija trgovcev v Kamniku, celemu občinskemu odboru in šolski mladini v Smledniku, gg. zastopnikom uradništva in meščanstva v Krškem in Kamniku ter številnim vaščanom iz Sv. Valburge in okolice. Pristrčna hvala tudi vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja.

V Smledniku, dne 31. avgusta 1928.

Poldi baronica Lazarini.

Zahvala

Vsem, ki so kakorkoli sočustvovali z nami ob prerani smrti našega nad vse ljubljene, nepozabnega soproga, oziroma brata, svaka in strica, gospoda

Franca Hafnerja

posestnika, trgovca, mesarja itd.
v Mojstrani

mu poklonili cvetja in vencev ter vsem prijateljem in znancem, ki so ga v tako častnem številu spremili k večnemu počitku, izrekamo najtoplejšo zahvalo.

Posebna zahvala bodi izrečena čč. duhovščini, ki ga je tolažila v njegovi težki bolezni, ter gg. zdravnikom dr. Marčiču z Jesenic in dr. Tičarju iz Ljubljane za požrtvovalno zdravniško pomoč za ves čas njegove bolezni.

V dolžnost si štejemo, zahvaliti se pevskega zboru za krasno žalostinko, g. K. Koširju za ganljive besede ob odprtem grobu. Iskrena hvala tudi Mesarski zadrugi, Mojstranski in Dovski požarni brambi in obrtniškega društvu, ter ostalim zadrugam in društvom za častno spremstvo na njegovi poslednji poti.

Mojstrana, 1. septembra 1928.

Globoko žalujoča soproga Minka in sorodstvo.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za št. 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Čekovni račun Ljubljana 10.349. Telefon 23.28.

Službe iščejo

Upraviteljstvo hiš

(posetev) - v mestu ali okolici, krevzame, mož pa ljubljani stanujoči vpokojeni uradnik, ki opravlja tudi sodne prisilne uprave. - Ponudbe upravi »Slov.« pod »Vestno« št. 2157.

Zakonska brez otrok

izčeta služba kot hišnika. Žena je kuharica, mož pa slikar in pleskar, ki bi ista dela opravljal, seve v kakšni večji hiši. - Naslov v upravi pod št. 7569.

Samostojna vdova

bivša restavratorka in hotelirka, išče mesto voditeljice event, uradniske menze, sanatorija, instituta, penzije ali drugega večjega sličenega podjetja. Naslov se izve v upravi Slovenca pod št. 8018.

Za gospodinjjo

ali kuharico k orožnikom ali financarjem grem s 5letno hčerko. Ponudbe na upravo Slov. pod »Hvaležna«.

Kontoristinja

začetnica, zmožna slov., nemškega in srbohrv. jezika ter stenografije in strojepisja. želi sprejeti mesto v Ljubljani. - Ponudbe pod: »Kontoristinja« na ogl. odd. Slov.

Prodajalka

s triletno trgovsko gremialno solo, pridna in poštena, išče mesta v trgovini. Dopolje se poslati na upravo pod značko »Prodajalka«.

Pekovski pomočnik

zdrav, zanesljiv, vsega dela sposoben, iščem mesta kot skupni delavec ali pa malo pekarnico na račun. Zmožen kavcije. Naslov v upravi lista pod št. 8242.

Prodajalka

začetnica, s 4 razr. mešč. šole in 2 razr. trgovske gremialne šole, večja tudi pisalne stroje. Ponudbe sprejema uprava Slovenca pod št. 7840.

Službo določa

Slikar, pomočnika

mlajšega - neoženjenega, samostoj. delavca, za vsa v slikar stroko spadajoča dela: slikanje, pleskanje, lakiranje, emajliranje, napisno slikanje - sprejme Erjautz, Rogaska Slatina.

Šoferja

dobrega, treznega, kateri je izkušen mehanik, iščem. Stalna služba, za potovanje po Sloveniji; mesečna plača 1300 Din, diete na potovanju 80 Din. Službo je nastopiti tekem 14 dni. Oglasiti v Mariboru, Koroška cesta 80, najkasneje do 8. ali 9. sept. od 11 do 13.

Trgov. sotrudnika

ki je zmožen aranžiranja, sprejme modna trgovina v Ljubljani. Ponudbe na Poštni predal 92.

Dva mizarska

sprejmje Vinko Vipotnik, mizar, Zagorje ob Savi.

Dobrega kamnoseka

in betonirja za umetni kamen sprejme tvornica cementnih izd. Jv. Cihlač, Dunajska cesta 69.

Vajenec

za trgovino z mešanim blagom, se sprejme takoj. Zelasiti se je v Ljubljani, Sv. Petra cesta 14.

Mesarski pomočnik

sprejem, se takoj sprejme. - Naslov v upravi lista pod št. 8150.

Več čevljarskih

pomočnikov rabim takoj. Stanovanje in hrana preskrbljeno. - Ješe - Tržič.

Pletilke

dobijo takoj večje množino raznega dela na dom, Ponudbe na upravo Slov. pod: »Nujno delo«.

Učenca

za kovaško obrt sprejme ob novem letu Franc Drobnič, kovač, Spodnja Slivnica, p. Grosuplje.

Dva učenca

za kleparsko obrt in dva boljša pomočnika sprejme takoj. - Fran Žužek, kleparstvo, Bled.

Potrebujem

za takojšnji nastop dobrega, zanesljivega in poštenega krovjarja, kateri se razume na vse delo okrog živine. Plača po dogovoru. Naslov pove uprava pod št. 8190.

Več zidarjev

potrebuje za stavbe v in izven Ljubljane. Ljubljanska gradbena družba, Slomškova ulica 19.

Mizar, pomočnika

starejšo moč, za pohištvo, sprejme R. Mikulič, Vinica pri Črnomlju.

Knjigovodja

dobi stalno službo, kateri lahko posodi proti osiguranju 20-40.000 Din ter je samostojno zmožen vseh pisarniških del pri mali industriji. - Ponudbe na podružnico »Slovenca«, Celje, pod »Osiguranje«.

Sprejme se hišna

ki je vajena vsaj malo gospodinjstva ter zna nekoliko šivati. Starost čez 20 let. Plača dobra. Nastop takoj ali pozneje. Naslov v upravi lista pod št. 8172.

Tamburiranja

popolnoma izveščena moč se sprejme. - Naslov v upravi pod št. 8142.

Krojaški učenec

se sprejme iz Maribora, kateri bi imel vso oskrbo doma. - Naslov v upravi Slovenca v Mariboru.

Močnega učenca

iz poštene kršč. hiše, velikost 166 cm; prednost imajo s sloven. in nemščim jezikom z dobro šol. izobrazbo - sprejem v večjo trgovino s specerijo in manufakturo v večjem kraju. - Naslov v upravi Slov. pod št. 7577.

Prodajalka

se sprejme na deželo, katera bi pomagala tudi pri gospodinjstvu. - Ponudbe je poslati na upravo Slovenca pod: Vestna 8289.

Prodajalko

mešane stroke (brez specerije), agilno in samostojno, ki zamore položiti do 20.000 Din kavcije, sprejem kot voditeljico podružnice na Gorenjskem. Ponudbe z zahtevki na upravo »Slovenca« pod »Samostojna« 8239.

Trgovski pomočnik

mlad, mešč. stroke, zmožen vseh poslov, želi službo v mestu ali na deželi; sprejme tudi mesto skladiščnika. Ponudbe na upravo Slovenca, Maribor pod št. »Pošten«.

Perfektna pletilja

za nogavice dobi stalno mesto. - Vprašati: »Pri Solncu«, Pogačarjev trg.

Učenca

s predpisano šolsko izobrazbo sprejme: Veletrgovina z železino Peter Majdič »Merkur«, Celje in Kranj. Pismene ponudbe s prepisi spricval je poslati v Celje.

Mizarski pomočnik

za furnirano pohištvo se sprejme pri Iv. Mrhar, Stanežič, št. Vid nad Ljubljano.

Pouk

Nemščina

Dajem privatne ure v popoldanskih urah. Ponudbe na upravo Slovenca pod »Nemščina«.

Francoščino in klavir

zopet poučuje Aneta Potočnik, strok. izpraš. učiteljica, Mirje, Groharjeva cesta, vila Roža (Bizičar), pri mostu.

Nemščino

angleščino, francoščino, italijansko in glasovir poučuje dipl. učiteljica, Kolodvorska ulica št. 11, prtiličje.

Krojači, šivilje, nešivilje! Krojni tečaj!

Vodja krojne učilnice, Ljubljana, Stari trg 19, se je povrnil z znanstvenega modnega potovanja. Tečaj začetkom septembra, dnevni in večerni. Kroj se rabi danes po svetovnih salonih. Pristopa brez poskušnje, velike važnosti za konfekcionerje in krojače, ki delajo brez poskušnje. Za nešivilje dam, kroj lahko razumljiv. Ugodni plačilni pogoji. Revnejšim znižano. Izdelava krojev. - Vsak učenec ima pravico obiskovati tečaj do popolne usposobljenosti, brez doplačila čez tečajni rok, vsako leto brezplačni pouk o premembni modi. - Brezplačna preskrba služb.

Christofov učni zavod

Ljubljana, vpisuje še ves mesec septembra na Domobranski cesti 7. - Vpisnina 10 Din, meseč. šolnina 100 Din, revni gojenci imajo popust. Šolsko leto se prične 1. okt. Zavod preskrbuje službe. Dnevni in večerni tečaji.

Zasluzek

Volnene kapice

in šale dam par tisoč delati. - Ponudbe upravi Slovenca pod: »Kosmate pletenine« št. 8125.

Zastopnike in potnike

v vseh večjih krajih Slovenije - išče za vsako vrstna zavarovanja

Herceg - Bosna

splošno zav. družba, podružnica Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 7.

Prireditve

V nedeljo 2. t. m.

opoldan in zvečer koncert godbenega društva »Vrhnika« na vrtu restavracije »Hotela Union«

V služaji slabega vreme

na v veliki dvorani.

V gostilni »KRUSIČ«

Glince cesta 9, svira danes muzika »Gradačca«. Dober cviček in lepi lokali na razpolago. Priporoča se Franc in Marija Kržič.

Dijaki

Dva dijaka

se sprejmeta na hrano in stanovanje. - Nadzorstvo dobro, razsvetljava električna. - Naslov pove uprava pod št. 8209.

Dijaka

sprejme na stanovanje in hrano mirna družina. - Naslov v upravi Slovenca pod št. 7179.

Dve dijakinji

iz boljše hiše, sprejme redbina drž. profesorja v vestno oskrbo. Na željo nemška konverzacija. - Klavir na razpolago ev. tudi pouk. Poleg stolnice. Naslov pove uprava Slovenca pod št. 8176.

Dijak trg. akademije

dobi ugodno stanovanje. Naslov se izve v upravi Slovenca pod št. 8285.

Dva dijaka

mlajša, sprejme starejši zakonski par brez otrok. Naslov pove uprava Slovenca pod št. 8286.

Dijakinjo

sprejem na hrano in stanovanje. - Večna pot št. 5, I. nadstr., Ljublj.

Dijaka

sprejem na stanovanje z vso oskrbo, pouk v vseh predmetih. Naslov pove uprava Slov. pod št. 8309.

Dijake

sprejme v vso oskrbo v sredi mesta profesor, večletni vzgojitelj. - Naslov pove uprava pod št. 8301.

Dekle

želi službe kot hišnica in obenem bi pomagala v kuhinji. Najraje bi kakoli mali družini. - Dopolje na upravo »Slovenca« pod št. 8302.

4 manjše dijake

vzame boljša družina na izvršno hrano in lepo solčno stanovanje v sredi mesta. Strogo nadzorstvo. Naslov v upravi Slovenca pod št. 8291.

Dva dijaka

se sprejmeta na stanovanje in hrano. Naslov pove uprava lista pod št. 8224.

Dva dijaka

z vso oskrbo se sprejmeta. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 8248.

Dijak

se sprejme v oskrbo, Kolodvorska ul. 13, prtiličje.

Dijakinjo

(najraje kmetskih staršev) iz učiteljske ali obrtne šole, sprejme boljša družina v vso oskrbo. Naslov pri upravi Slovenca št. 8230.

Dijakinja

se sprejme na hrano in stanovanje. Naslov pove uprava lista pod št. 8277.

Dijakinjo

sprejme boljša družina. Naslov v upravi Slovenca pod št. 8279.

Vanovanja

Dve stanovanji

eno z dvema, drugo s tremi sobami, kuhinjo in prtiliklinami, souporabo kopalnice in pralnice ter vrtom, odda s 1. sept. na Brinju ob Dunajski cesti Pokojniški zavod za namočence v Ljubljani.

Stanovanje

s štirimi sobami, kopalnico in drugimi prtiliklinami, se odda. - Več se izve na Dunajski cesti 25 v pisarni.

Stanovanje

treh sob se išče v bližini Križank. - Ponudbe pod »Valvasor« upravi Slov.

Stanovanje

sobo in kuhinjo s prtiliklino iščem za dve osebi, kateri sta čez dan odlojni. Naslov se poišče v upravi pod št. 8095.

Boljša stanovanje

obstoječe iz dveh sob in prtiliklin, išče uradnik (dve osebi). Ponudbe na upravo pod 1908.

Lepo stanovanje

se odda v Domžalah 80.

Stanovanje

sobo in kuhinjo, oddam takoj. Cena mesečno 250 Din. - Naslov v upravi Slovenca pod št. 8287.

Meblirano sobo

s hrano oddam solidni osebi. Električna razsvetljava. Naslov pove uprava lista pod št. 8226.

Stanovanje

večje, celo prtiličje, v vsem ločeno, obstoječe iz treh sob, predsobe, kuhinje, kleti in souporabe pralnice, se odda s 1. oktobrom. Vodovod in elektrika. - Vprašati pri Ivanu Prelec, Sp. Šiška, nasproti cerkve sv. Frančiška.

Stanovanje

v mestu, 2-3 sobe, iščeta 2 starejši osebi. Pismene ponudbe pod »Takoj ali pozneje«.

Sobo

lepo, meblirano, oddam takoj. - Separiran vhod, električna luč. Stari trg 11 a, II. nadstr., od 1-3.

Vnajem

Trgovci, pozor!

V Kranju, na najboljšem mestu, se oddajo v najem krasni trgovski lokali in skladišča, pripravni za vsako večjo trgovino. - Pojasnila pri L. Reboli, Kranj.

Lep lokal

z opremljeno sobo, takoj oddam. - Majhen, Studenci, Ciril Metodova 14, Maribor.

Tri lepe pisarn. sobe

v I. nadstr. odda skupaj ali posamič z novembrom Pokojniški zavod v Ljubljani, Gledališka ulica št. 8.

Hotel

z dobrodočo restavracijo v prometnem mestu Slovenije oddam pod ugodnimi pogoji takoj v najem. - Naslov pove Zveza gostilničarskih združenj v Mariboru, Palača Pokojniškega zavoda, telefon št. 467.

Lokal

za spec. trgovino in stanovanje odda Franc Drobnič, Spod. Slivnica, p. Grosuplje.

Odda se lokal

z izloženim oknom za 400 Din mesečno, posebno priporoč. za urarja, kjer ni daleč na okoli nobenega. Pojasnila daje A. Kajfež, Florijanska ul. št. 4, II. nadstr., Ljublj.

Lokal

na dverščicu, se odda takoj. - Sv. Petra cesta 61.

Trgovski lokal

na novo urejen, z delnim inventarjem v Zagorju ob Savi, oddam v najem. - Obnesla bi se trgovina čevljev, moškega perila ali ženskih klobukov. - Vprašati Müller, Zagorje št. 14.

Hišico z vrtom

pri cerkvi na Zaplazu - prodam. Kupcu takoj odstopim. Od 4.-8. sept. sem doma. Naslov pove uprava Slov. pod št. 8023.

Hišica

zidana, soba, sobica, kuhinja, sredi velike vasi (rudnik), poleg šole, pripravna za obrtnike in rudarje, pri hišici 16 sadnosnkov; prodam za 6000 dinarjev. Naslov pove uprava lista pod »Meška dolina« št. 8167.

Stavbene parcele

ugodno napredaj ob glavni cesti, pet minut od postaje št. Vid-Vižmarje. Naslov v oglašnem oddelku Slovenca št. 8178.

Posestvo

126 oralov, okoli 80 oralov bukovega gozda za posekanje napredaj. Več pove Jos. Deutschmann, Koprivnik, Kočevje.

Hišo na Jesenicah

(Gorenjsko), kupim. Ponudbe na upravo Slovenca pod »100.000« št. 8238.

Gostilna

25 oralov gozda, 25 oralov prvostne zemlje z vsem živim in mrtvim inventarjem za 275.000 Din napredaj. - L. Pomladič, Celje, Gosposka ulica 4.

Prodamo

Lepe hrastove deske

večja množina, 30 do 50 mm močnih, 3 do 5 m dolgih, je napredaj. Naslov pove oglaš. oddelček Slovenca pod št. 8097.

Mlečna čokolada

kilogram 75 Din razposiljam po povzetju, dokler je zaloga. Naročila poslati na upravo Slov. pod št. 8126.

Pisalne stroje

»Remington« prodaja na obroke Gustinčič, Maribor, Tattenbachova 14. Zahtevajte cenike!

Čevlji

več sto parov močnih, vpremočljivih, dobite le na Karlovski cesti št. 30 po 80 Din. Ne zamudite, dokler je zaloga.

Pozor!

Prodam entonski tovorni avto v zelo dobrem stanju pripraven za pekarsko, mesarsko in sodavičarsko obrt. Poizve se v upravi »Slovenca« pod št. 8148.

Prešano seno

4 do 6 vagonovska množina se prod. Cenj. ponudbe z navedbo cene je poslati upravi Slovenca pod značko »Prodam« 8064.

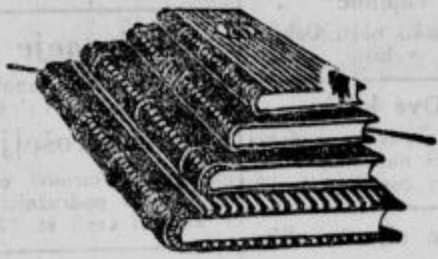
Flobert puške

lovske puške, brovninge, samokrese, pištole za strašenje psov, topiče, zaloga lovskih in ribiških potrebščin ter umetelni ogenj.

F. K. KAISER

puškar, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6.

Vsakovrstne trgovske knjige, štruce, mape, noteze, herbarije, odjemalne knjižice, bloke, zvezke l. t. d.

nudim po skrajno ugodnih cenah!

Na debelo!

Na drobno!

Anton Janežič,
Ljubljana, Florjanska ul. 14.

Knjigoveznica in črtnica trgovskih knjig.

Lep in neomejeno trpežen tlak iz cementno-mozaičnih ploč

za cerkve, veže, kuhinje, hodnike, trotoarje okrog hiš v raznih barvah in vzorcih ter drugo stavbeno blago iz cementa: podboje, stopnice, nagrobne spomenike itd., izdeluje **IVAN GOSTINČAR**, cementarna, Pečata, p. Dol pri Ljubljani.

Za gg. duhovnike!

Specijalen Strichkamgarn za obleke, kamgarn ali Adria za tularje, Marengo ali Šeländ za suknje, ter vse druge potrebščine priporoča v nakup **manufaktura Franc Dobovičnik, Celje**
Gg. duhovniki dobe engros cene!

Krojači pozor!

Sukno, kamgarne, koverkote, double, ločne in vse krojaške potrebščine kupite najceneje v ogromni tovarniški zalogi **Franc Dobovičnik, Celje**
Zahtevajte vzorce!

Za ženine in neveste!

Poročne obleke, ter vse potrebno blago za balo, posteljino, očeje kupite v veliki izbiri najceneje pri **Franc Dobovičnik, Celje**
Oglejte si veliko zalogo!

Ivan Mastnak

CELJE, Kralja Petra cesta 15

priporoča svojo veliko zalogo manufakturnega in konfekcijskega blaga po zelo nizkih cenah.

PRESELITEV PRESELITEV A. KAJFEŽ URAR

se je preselil iz Dunajske c. 31 na

MIKLOŠIČEVO CESTO 14

Priporoča

svojo bogato zalogo vseh v to stroko spadajočih predmetov po najnižjih cenah

Popravlja

se izvršujejo solidno proti garanciji.

Naznanilo

Podpisana naznanjam slavnemu občinstvu, da nadaljujem pod vodstvom strokovnjaka

jermerarsko obrt
pokoj. soproga Leopolda Šega v Ljubljani, Poljanska cesta št. 49.

Priporočam se slavnemu občinstvu, posebno pa še pokojniku naklonjenemu krogu naročnikov ter prosim, da tudi mene podpira s cenjenimi naročili ter zagotavljam, da bom z vsemi močmi gledala na to, da zadovoljim cenjene naročnike le s prvovrstnimi jermerarskimi izdelki po brezkonkurenčnih cenah.

V Ljubljani, 31. avgusta 1928.

Z odličnim spoštovanjem

Ferezija Šega, vdova jermerarja.

Oglas

V smislu rešenja upravnega odbora samostojne monopolne uprave M. br. 16.246 z dne 29. junija t. l. in rešenja ministrstva gradjevin M. g. br. 19.462 od 16. avgusta 1928 Uprava drž. monopola tem potom razpisuje prvo ofertalno licitacijo v skrajšanem roku za

zgradbo solskega skladišča v Ljubljani

Skupna proračunana vsota znaša 973.032 Din 26 par. Drazba se vrši 19. septembra 1928 v pisarni uprave državnega monopola.

Načrti, proračun in splošni pogoji se morejo vpogledati vsak uradni dan v pisarni tehniškega odseka uprave državnega monopola in v pisarni tobačne tovarne v Ljubljani.

Iz pisarne industrijskega oddelka I. M. br. 13.407, z dne 27. avgusta 1928.

Razpis

Oddajo se: zemeljska, zidarska, tesarska, kleparska in krovna dela

za zgradbo »Društvenega doma v Šmartnu pri Kranju«

Načrti in pogoji so na vpogled, in pripomočki na razpolago proti odškodnini v župnišču v Šmartnu pri Kranju. Zazidana ploskev bo znašala circa 500 m².

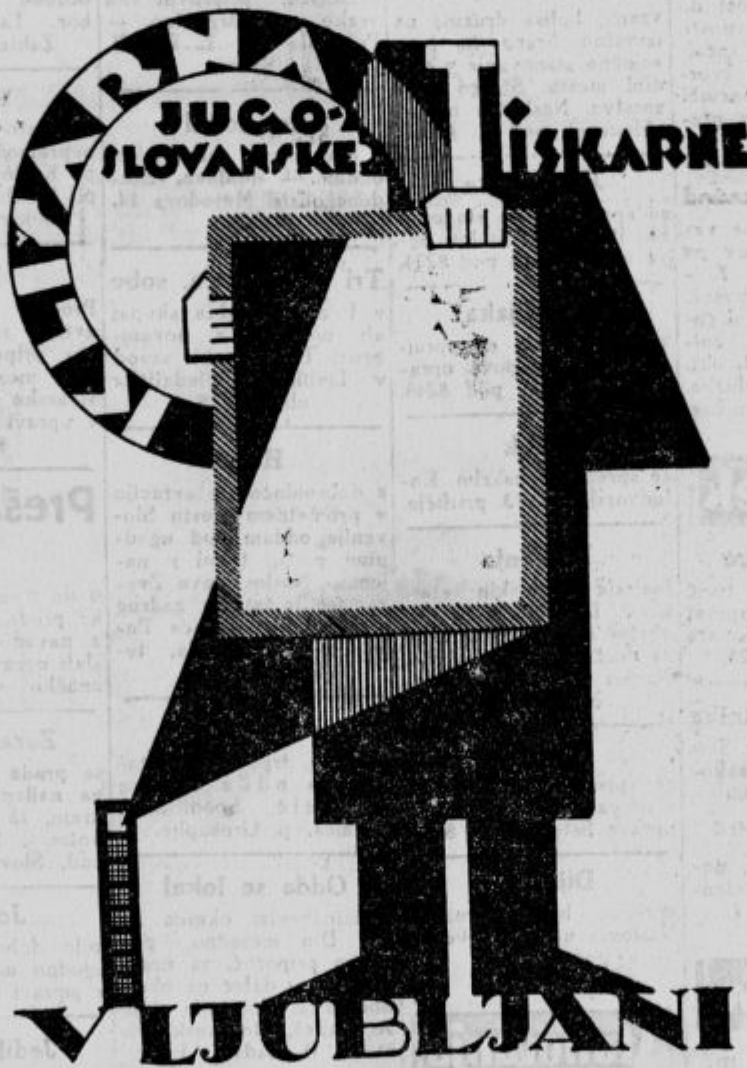
Ponudbe so vložiti do 15. septembra t. l. na župni urad v Šmartnu pri Kranju. Odbor si pridrži pravico oddati delo brez ozira na najnižjo ponudbo.

Gospodarska zveza v Ljubljani

ima stalno na zalogi po najnižjih cenah:

vseh vrst špecerijsko in kolonijalno blago, mlevske izdelke, poljedelske pridelke, krmila, mesne izdelke, bencin, cement, modro galico, žveplo, poljedelske stroje itd. — Priporoča zlasti za jesensko gnojenje Tomaževo žlindro, rudniški superfosfat.

Prodaja in kupuje seno in slamo, na razpolago drva in premog.

Pozor! Gg. krojačem!

Vljudno naznanjam, da bo moja bogata jesenska in zimska kolekcija sukna in krojaških potreščin gotova v prihodnjih dneh.

Moja kolekcija bo zelo lepo sortirana in cene izredno nizko kalkulirane, tako da pobijejo vsako konkurenco.

Solidna in točna postrežba!

Prosim zahtevajte kolekcijo!

Z odličnim spoštovanjem

Franc Bedič,

razpošiljalnica sukna,

Maribor, Aleksandrova cesta št. 28.

Ceneše kot pri

RAZPRODAJAH

se dobi vsakovrstno manufakturno blago samo pri **TRPIN, MARIBOR, Glavni trg št. 17**

Cudovito nizke cene! Iz-bira velika!

Dvokolesa nova od Din 1000— naprej. Otroški vozički od Din 240— naprej. Motorji prav poceni

Pred nakupom si oglejte zalogo. — Prodaja na obroke — Ceniki franko.

„TRIBUNA“, F. B. L. Ljubljana, Karlovska cesta številka 4.

Pravkar sem dogradil deseto

ново hišo

dvodružinsko, z vsemi pritliklinami in jo poceni prodam. Hiša stoji na lepem prostoru ob Dunajski cesti v Stožicah pri Ljubljani.

Franc Jerko, Črnuče 10, p. Ježica.

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Cankarjeva ulica št. 4

(popreje pri Belem volu)

Obrestuje

branične vloge po najvišji mogoči obrestni meri in je denar pri njej uajvarneje naložen, ker jamčijo poleg rezerv in lastnih hiš vsi člani z vsem svojim premoženjem.

Posojila in trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica.

Hranilne vloge nad Din 52.000.000—

Velika podeželska elektrarna išče samostojnega

monterja

za INŠTALACIJE. — Ponudbe s prepisi spriceval in navedbo zahtev na upravo »Slovenca« pod »ELEKTRARNE št. 8185—.

„Spectrum“ d. d. Inž. Kopista, Dubsky in Krstić

tvornica ogledal in brušenega stekla

Ljubljana VII

Medvedova ulica 38, telefon 343

Zagreb, Beograd, Osijek. Središnja: ZAGREB
Zrcalno steklo, portalno steklo, mašinsko steklo 5—6 mm, ogledala, brušena v vseh velikostih in oblikah. kakor tudi brušene prozorne šipe, izbočene plošče, vstekljanje v med. Fina. navadna ogledala.

Najcenejše

Najboljše

manufakturno blago Vam nudi

manufakturna trgovina Fischer & drug Celje

Kralja Petra cesta 22

Dospela je ravno kar večja množina blaga za jesensko in zimsko sezono, katero nudiva najinim cenjenim odjemalcem po skrajno nizkih cenah.

Oglejte si zalogo in cene in prepričajte se osebno!

Hranilni in posojilni konzorcij javnih nameščencev in upokojujencev

7. Z. Z. O. Z.

Ljubljana, Aleksandrova c. 5/I. levo

Ustanovljen leta 1874.

Uradne ure dnevno od 3 do 5 popoldne, razen sobote in praznikov. — Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 5 do 7 1/2 %. — Daje kredite (tudi ranžijske) po 9 % proti poroštvo in zasnambi.

Trgovski lokal

odda v najem Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani v svoji hiši v Ljubljani, Gradišče št. 2. — Podrobne informacije dobe reflektantje v pisarni urada, Miklošičeva cesta št. 20, soba 201.

Ali se hočete osvoboditi svojega revmatizma in trganja?

Zbadljive, škelače bolečine v udih in členkih, otekli udje, sključene roke in noge, trganje, bodljaji, zbadanje po raznih delih telesa, da celo slabe oči, so česte posledice revmatičnih in protinskih bolezni, ki jih je treba odstraniti, ker bo sicer bolezen vedno bolj napredovala.

Ponudim Vam

zdravljenje s pijačo, ki ho ozdravila, razredčila vodno kislino, pospešila prebavo in izločevanje, torej ne takozvano splošno ali tajno sredstvo, marveč izdelek, ki ga nam nudi v blagor bolnega človeštva dobra mati narava.

Vsakomur poskušnja zastonj!

Pišite mi takoj in prejeli boste od založništva, ki jih imam v vseh deželah, popolnoma zastonj in franko poskusniko s poučnim navodilom. Sami se boste lahko prepričali o neškodljivosti in hitrem učinkovanju sredstva!

AUGUST MÄRZKE, Berlin-Wilmersdorf, Bruchsalersstr. Nr. 5. Abt. 18.

ZVITKE

(role) za računske stroje, ček in kontrolne zvitke za blagajne vseh sistemov, ima vedno in v vsaki količini v zalogi

LUD. BARAGA, LJUBLJANA,Selenburgova ulica 6/I
Telefon štev. 2980**VACLAV SCHRAMM**

LASTNA IZDELOVALNICA GODBENIH INSTRUMENTOV

Specialna trgovina za godala vseh vrst in godalnih potrebnih, strun itd.

Popravlja vseh vrst godal se izvršujejo točno strogo strokovnjaško in poceni

SPECIJALIST ZA MEDENA GODBENA GLASBILA

Ilastna izdelovalnica CELJE, KRALJA PETRA CESTA 14

Kupujem vsakovrstne

rabljene vreče

po najvišjih dnevnih cenah. Nudim nove vreče v vsaki velikosti in kakovosti. — Vreče za hmelj v vsaki velikosti pod tovarniško ceno.

Avram Šif,

veletrgovina vreč, plahit in konopnine — NOVI SAD — Telefon 2403.

Buzjavni Jutešif

Posojevanje vreč in plahit

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru brez vsakega odbitka. — Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvi v lastni palači, zidani še pred vojsko, iz lastnih sredstev. — Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z neomejenim jamstvom za vloge vsi člani z vsem svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 120 millionov dinarjev

Specijalen športni avtomobil

znamke FIAT-TORINO 519 A

s 18/80 HP in 145 km brzine na uro z vsemi modernimi pripomočki v prvovrstni izdelavi in brezhibnem stanju se prodaja

Pojasnili pri

Upravi Ljubljanske Kreditne banke v Ljubljani

Tudi Vaša obleka

postane zopet kakor nova, ako pustite isto kemično čistiti, barvati, plisirati in likati v tovarni

Josip Reich

Ljubljana, Poljanski nasip 4-6.

Sprejemališče: Selenburgova ulica 3.

Izvršitev v 24 urah. — Postrežba točna. — Cene zmerne. Plisiranje najnovejših vzorcev.

Preselil

se je s strgarsko delavnico

FRANC ROJINAiz Wolfve ulice 6 - v Kolodvorsko ulico 8
ter se p. n. občinstvu za nadaljno naklonjenost priporoča.

L. Mikuš - Ljubljana

priporoča svojo zalogo dežnikov, solčnikov in sprehajalnih palic
Popravlja točno in solidno**Amerikanci, kapitalisti in lesni trgovci — pozor!**

Na Gorenjskem se prostovoljno prodaja po zelo ugodni ceni 160 orolov arondiranega gozda in travnikov, vodna moč in kamnolom, vse tik trga in prometne ceste in nanovo trasirane železnice. — Vprašanja in ponudbe na upravo »Slovenca« do 30. septembra pod znakom: »Ugodna prilika 1928«.

Svarilo

Pokrajinska zadruga brovecv za Slovenijo

ponovno svari vse šumarje, ki se neupravičeno pečajo s krovstvom, ker bo odslej postopala proti njim kar najstrožje.

Svari pa tudi hišne posestnike in delodajalce, ker jim taki nestrokovnjaki napravljajo na strehah mnogo škode na materialu kot na delu samem, tako, da stanejo taki ljudje mnogo več kot pravi izučeni krovcji, ki se ravna po preizkušenem strokovnem znanju.

Vsa tozadevna pojasnila in navodila daje združeno tajništvo brezplačno.

Ljubljana, Karlovska cesta štev. 7.

Kupim stalno vsako množino kostanjevega taninskega lesa

SMREKOVE SKORJE — CELE IN ZDOBLJENE,

smrekove hmeljeve droge, rabljene, dobro ohranjene sode od strojnega in jedilnega olja po najvišjih cenah proti akreditivnemu plačilu.

FRANC OSET, SV. PETER V SAVINJSKI DOLINI.

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D.D., LJUBLJANA

prodaja po najugodnejših cenah in samo na debelo

Premog domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe.
Kovaški premog vseh vrst.
Koks livarniški, plavžarski in plinski.
Brikete.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva 15/I.

TVRDKA ZALTA & ŽILIČ

trgovina z železnino

sedanji lastnik BOGDAN ŽILIČ

Ljubljana, Dunajska c. 11

Vas vabi, da si ob priliki »Ljubljanskega velesejma« ogledate bogato izpopolnjeno zalogo vseh predmetov, spadajoči v železninsko stroko, kakor: paličnega in obročnega železa, nosilk, cementa, trstja za stropce, sesaljk, vodovodnih cevi in zveznih delov, orodja za kompletiranje delavnic, stavbenega in pohištvenega okovja, kuhinjskih oprem etc.

Cene so brezkonkurenčne, o čemer se blagovoliti sami prepričati

TELEFON ŠT. 2932

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica štev. 50 (v lastnem poslopiju)

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsako vrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut borzna naročila, predpisi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd. itd.

Brezolovke: Kredit Ljubljana

Tel. 2040. 2457. 2548; interurban 2706. 2806

Dr. M. Šlavič:

Na Sinaj

15

Ogledal sem si iz vseh mogočih predalov nekaj stvari, kar mi je prišlo pod roko, n. pr. tudi homilije sv. Janeza Krizostoma v georgijskem jeziku. Po katalogih sem si pa dal prinesiti tiste številke, ki so me najbolj zanimale, n. pr. arabski evangeliji iz 9. stoletja v kufiški, najstarejši arabski pisavi, kar je izredna starina. Po drugih arabskih rokopisih sem primerjal, kako se je pisava spreminjala in razvijala. Pri sirskih evangelijih sem primerjal novejša besedila z omenjenim Syrsimom. Dalje časa sem se mudil pri grških rokopisih, ki sta jih meniha znala tudi čitati in vsled tega imela ž njimi večje veselje. Prinašal mi je pater knjižničar zlasti posebne dragocenosti ali izredne posebnosti. Tako mi je kazal »Evangelium, quod falso vocant Theodosianum«, kakor je v katalogu zapisano, iz 11. stol., ker je Gardthausen zastopal mnenje, da se ta evangelij napak zove po Teodoziju III., ki bi ga po stari tradiciji daroval samostanu v 8. stoletju. Tega zadnjega mnenja je bil še Tischendorf. Veselilo me je, da je v to polemiko posegel tudi p. Joakim trdeč, da katalog nima prav, ampak da izhaja evangelij iz 8. stoletja, ker sem iz tega spoznal, da ima vsaj zanimanje za knjižnico. Veselje pa je kazal tudi z raznimi slikami, ki so pri rokopisih. V tem zadnjem n. pr. so krasne slike Kristusa, Marije, Petra, Mateja, Marka, Luke in Janeza. Kot izrednost pa mi je pokazal p. Pakomij slavni Psalterium Casseanum, imenovan po redovnici Kassiani ali Kassiji, ki ga je božja spisala v 9. stoletju po raznih avtorjih, po knjižničarjevem mnenju pa v 14. ali 15. stoletju. Na 6 listih je spisan ves psalterij (150 psalmov) z lepimi, a seveda silno drobnimi črkami.

Pri ogledovanju grških psalterijev sem naletel tudi na štev. 68, psalterij iz 9. stoletja z zlatimi okraški. Na čelu tega psalterija je zapisan v grščini čuden stavek: »Preklet na veke, ki odnese knjigo! Amen.« V avtorjih, ki sem jih pogledal v sinajski knjižnici, nisem ničesar našel o tem stavku; tudi moja meniška asistenta mi nista vedela povedati, kdo ga je zapisal. Potreben pa bi bil tudi za druge knjižnice, ne samo za sinajsko, ali še bolj: dobro bi bilo, da bi se v knjižnicah res pustilo, kar je njihova last. V sinajski knjižnici je sedaj dobro preskrbljeno, da nihče ničesar ne odnese. V drugih knjižnicah ni take strogoosti, zato pa tudi marsikaj izgine. V vatikanski knjižnici je n. pr. velika svoboda, cele dopoldneve te pustijo med samimi štelazami knjig. Zato pa je žalobno reš že marsikaj izginilo, kakor sem se l. 1922 prepričal (Prim. Kidrič, Slavia I, str. 366).

G. univ. prof. dr. Kidrič je hotel, da mu preskrbim prepis Otročje biblije v vatikanski knjižnici. Že v katalogu sem našel označbo, da to manjka. Moram pohvaliti vatičanske knjižničarje, da so se jako zavzeli za to stvar. Iskali so znova po cele dneve, vprašali tudi prejšnje knjižničarje, ali so opazili izgubo, ki so to potrdili, a niso mi mogli dognati, kdaj se je izguba opazila. Poznala sta se do zdaj samo dva eksemplarja te redkosti, v vatikanski knjižnici in v britskem muzeju. Izpisal sem si opis tega dela, 74 listov, kakršen je v vatičanskem pisanem katalogu: Št. 11 a »Otročia Biblia. Ein Handbüchlein darinn ist unter andern der Catechismus von fünfferlei Sprachene, 1566. Drukanu v Regensburgi skuzi Joannesa Burgera. (Jeziki so: kranjski, hrvaški, nemški, latinski, italijanski). Bibliotekar britskega muzeja je sporočil, da se je kupil londonski primerki l. 1892. od Albina Cohna. G. prof. Kidrič popraša: »Ali ni prišel v British Museum preko Cohna morebiti primerki, ki ga je ponujal v istem času monakovski antikvar L. Rosenthal v svojih katalogih?« —

Jaz bi še vprašal, odkod je dobil Rosenthal svoj primerki.

Ravnatoko manjkajo v vatikanski knjižnici tale dela. Št. 11 b: Glagolski katekizem Štefana Istrijana, ki ima pod glagolskim napisom nemški naslov: Der Catechismus, mit kurtzen ausslegungen etc. in der Croatischen Sprach; s posvetitvijo Primoža Truberja, v Tübingah 1561. Pod št. 15 isto delo v cirilski pisavi, zaznamovano z avtorjema Ant. Dalmatinom in Štef. Istrijanom, v Tübingah 1561, kjer se v cirilici imenuje jezik harvački, v latinščini »Croatia« v nemščini pa »Catechismus mit ausslegung in der Sirvischen Sprach«. V tem delu je tudi (neločeno, kakor navaja Glaser I, 78) predika od kreposti i ploda prave karstianske vere. Kot št. 31 pa je bila zapisana »Cerkowna Ordning«, tiskana 1564 v Tübingah, ki je tudi nismo mogli več najti v vatičanski knjižnici.

Na take nenadomestljive izgube sem mislil, ko sem čital tisti sinajski »preklet na veke«, tembolj ker sem začel pregledovati sinajske starocerkvenoslovanske rokopise. Tudi od teh se je poznala malenkost odnesla v Evropo. L. 1853. je prinesel arhimandrit Porfirij Uspenskij dva lista in Krylov en list glagolskega sinajskega evhologija, ki jih je izdal Sreznevskij v »Drevnije glogoličeskie pamjatniki« (Petrograd 1866). Za Geitlerjem, ki je izdal v cirilici prepis glagolskega sinajskega evhologija l. 1882. v Zagrebu in sinajskega psalterija l. 1883. istotam, je bil v sinajski knjižnici tudi Kondakov, ki je prinesel en glagolski list sinajskega evhologija. To seveda ni nič proti Tischendorfovemu sinajskemu kodeksu, ki bi pa sicer zgorel, da ni Tischendorf še pravočasno naložil nanj in ga tako rešil za znanost. A bojim se vseeno za starocerkvenoslovanske rokopise v sinajski knjižnici. Zdaj imajo sicer ugodno, primerno mesto. A niso zagrajeni kakor drugi, ampak kar v prosto pristopni štalazi so zloženi v treh predalih, po okrog 12 rokopisov na vsakem izmed njih

LJUDSKA KNJIZNICA in založništvo Jugoslovanske knjižnice v Ljubljani: 28 zvezek: A. Sheehan, Nodlag. Povest trškega dekleta. 24 Din. vez 32 Din. — 24 zvezek: A. Marby, Hanka. Ljudsko-srbska povest. 22 Din. vez 30 Din. — 25 zvezek: Hingard, Hiti cesarja Montemane. 32 Din. vez 42 Din. — 26 zvezek: Hingard, Hiti cesarja Montemane. 32 Din. vez 42 Din. — 27 zvezek: Pregelj, Otročje biblije. 24 Din. vez 32 Din.

Spodnještajerska ljudska posojilnica**v Mariboru** Registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Sprejema vloge | Daje posojila | Izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle

Obrestuje vloge po 6% in 7½%

Motvoz Grosuplje

uporabljati, znači:

lahko in hitro delo
prihranek
sigurnost in
zadovoljnost odjemalcevZahtevajte cene in vzorce zastoj in
franko**TOVARNA MOTVOZA IN VRVARNA D. D., GROSUPLJE**
pri LjubljaniPriporoča se Vam,
da si pri nakupu
ogledate prvovrstne spalnice, jedilnice, kuhinje in dr. pohištvo. Cene konkurenčne. Točna postrežba. Zahtevajte cenik.**pohištva****ANDREJ KREGAR** tovarniška zaloga
pohištva
ŠT. VID nad Ljubljano (nasproti kolodvoru Vižmarje)**Pozor! Vinogradniki! Pozor!**

Najboljši in najcenejši čuvaj vinogradov je alarmaparat sistem „GEKO“, katerega dobite po najnižji ceni samo pri puškarku

Josip Sternad

Maribor, Aleksandrova c. 18

Istočasno priporočam svojo veliko zalogo lovskih pušk, samokresov, pištol, municije in vse druge lov. potrebščine

Prevzamejo se v popravilo v lastni delavnici vsa v puškarsko stroko spadajoča dela po najnižjih cenah

LOKOMOBILLO

vozno na kolesih ca 30—35 HP se rabi, eventualno novo in se jo kupi takoj. Ponudbe z natančnim naslovom in opisom ter ceno, krajem, kjer stoji in časom za ogled je poslati na naslov

„KOČEVJE“ tekstilna ind. družba z o. z
v Kočevju**SOLARJI**
NAJBOLJŠE IN NAJCENEJŠE
ČEVLJE,
OBLEKE,
TORBICE
KUPIMO LETOS SAMO PRI
R. STERMECKI-CELJE**L. MIKUŠ, Ljubljana**

Mestni trg št. 15, Telefon št. 2282

Na malo! **Dežniki** Na veliko!

Ustanovljeno leta 1839

NABAVA DRVPri sledečih žandarmerijskih četah se bo vršila na dan 24. septembra 1928 ob 11 druga ustmena licitacija za nabavo bukovih drv in sicer v
Novem mestu za 27 m³
Celju za 27 m³
Murski Soboti za 27 m³
Pogoji se morejo vpogledati vsak dan med uradnimi urami v pisarnah navedenih čet ter isto tako v pisarni podpisane polka.
Kavcije je položiti 5% celokupne vrednosti nabavke (tuji državljani 10%).

E. Br. 9366. — Iz pisarne Komande 8. žandarmerijskega polka v Ljubljani, dne 31. avgusta 1928.

**GLEJTE SI
NAŠE IZLOŽBE POTEM SODITE****A. Šinkovec nasl. K. Soss, Mastni trg 18-19****Inventurna prodaja po sledečih cenah:****Nogavice:**

damske svilen flor	D 9 prej D 22
" " "	D 14 prej D 30
" " "	D 18 prej D 38
" svilene	D 19 prej D 27
" melirane	D 9 prej D 14

Perilo:

d. kombineze batist z čipkami	D 36
d. spalne srajce batist	D 59
d. spalne srajce batist z čipk.	D 79

Svila:

foulard vzorčasta za obleke	m D 59
etoman za plašče	m D 69

crèpe de chine vzorčast	m D 130
francoske čepice iz filca male	D 16
francoske čepice iz filca velike	D 19
damski pulover	D 68
d. vestica iz filca	D 108
otroški predpasniki od D 14 naprej	
d. dežniki 100% svila	
razprodajna cena	Din 190

za gospode:

flanelaste srajce za turiste	D 45
srajca z 2 ovr. iz frenča	D 50
spodnje kratke hlače	D 28
klobuki	D 59
tucat žepnih robcev	D 32

STARI TRG 1 (POLEG ZALAZNIKA)

PRODAJA OSTANKOV OB REDAH IN SOBOTAH.

Kontenina rjava	Din 7, 10, 14	Brisače mt.	Din 10, 14, 20	Posteljna pregrinjala . . .	Din 320, 480, 600
" bela	10, 12, 14	Brisače frotirke . . .	24, 32, 48	Za madrace gradi . . .	28, 32, 42
" za rjuhe bela	22, 26, 32	Sifon	10, 14, 18	Kovtri klotasti . . .	185, 200, 260
" za kapne bela	34, 46, 52	Cetir	10, 14, 20	Inlet	16, 22, 36

JOSIP ŠLIBAR, LJUBLJANA**LOKOMOBILLO**

vozno na kolesih ca 30—35 HP se rabi, eventualno novo in se jo kupi takoj. Ponudbe z natančnim naslovom in opisom ter ceno, krajem, kjer stoji in časom za ogled je poslati na naslov

„KOČEVJE“ tekstilna ind. družba z o. z
v Kočevju**SOLARJI**
NAJBOLJŠE IN NAJCENEJŠE
ČEVLJE,
OBLEKE,
TORBICE
KUPIMO LETOS SAMO PRI
R. STERMECKI-CELJE**L. MIKUŠ, Ljubljana**

Mestni trg št. 15, Telefon št. 2282

Na malo! **Dežniki** Na veliko!

Ustanovljeno leta 1839

NABAVA DRVPri sledečih žandarmerijskih četah se bo vršila na dan 24. septembra 1928 ob 11 druga ustmena licitacija za nabavo bukovih drv in sicer v
Novem mestu za 27 m³
Celju za 27 m³
Murski Soboti za 27 m³
Pogoji se morejo vpogledati vsak dan med uradnimi urami v pisarnah navedenih čet ter isto tako v pisarni podpisane polka.
Kavcije je položiti 5% celokupne vrednosti nabavke (tuji državljani 10%).

E. Br. 9366. — Iz pisarne Komande 8. žandarmerijskega polka v Ljubljani, dne 31. avgusta 1928.

6145

Din 69.-

3135

Din 69.-

4145

Din 69.-

5145

Din 69.-

Ugodna prilika!

Ženski platneni čevli Din 85.-
od 24. avgusta Din **69.-**

Sandale Din 89.- Opanke moderne Din 129.-

Bata

Zadružna gospodarska banka d. d.

Brzoav. naslov: Gospobanka Ljubljana, Miklošičeva cesta 10 Telefon št. 2057, 2470 n 2979

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000 —, vloge nad Din 300.000.000 —

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. Prodaja obveznic 7% drž. invest. posojila ter 2½% vojne odškodnine in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod zelo ugodnimi pogoji.

Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo **srečk Državne razredne loterije.**